

Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων
Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας
ΕΠΕΑΕΚ II

**Αναπηρία και Αυτοεκτίμηση
Μια γέφυρα αλληλοεκτίμησης
αοτιμελών και αναπήρων**

Αγωγή Υγείας
Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πέλλας
Ιούνιος 2007

Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων
Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας
ΕΠΕΑΕΚ II

Αναπηρία και Αυτοεκτίμηση.
Μια γέφυρα αλληλοεκτίμησης
αρτιμελών και αναπήρων

ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΝΕΟΤΗΤΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Αγωγή Υγείας
Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πέλλας
Ιούνιος 2007

Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων
Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας
ΕΠΕΑΕΚ II
Ενέργεια 2.4.3.γ
«Προγράμματα ενίσχυσης πρωτοβουλιών σε θέματα αγωγής υγείας»

ISBN : 978-960-89169-1-3

© 2007 Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πέλλας

ΕΚΔΟΣΗ: Αγωγή Υγείας Δ/νσης Δ/θμιας Εκπ/σης Νομού Πέλλας

Φορείς υποβολής των προτάσεων:

Αγωγή Υγείας Δ/νσης Δ/θμιας Εκπ/σης Νομού Πέλλας
1^ο Γυμνάσιο Γιαννιτσών

Επιμέλεια:

Κωνσταντίνος Κιουρτσής, Βιολόγος, υπεύθυνος Αγωγής Υγείας της Δ/νσης Δ/θμιας
Εκπ/σης Νομού Πέλλας
Ιγνατιάδου Αλίκη, Φιλολόγος στο 1^ο Γυμνάσιο Γιαννιτσών

Εξώφυλλο: Κωνσταντίνος Κιουρτσής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	5
Εισαγωγή	7
Ελευθεριάδου, Μ.: Η επίπτωση ενός χρόνιου προβλήματος υγείας στην αυτοεκτίμηση κατά τη διάρκεια της εφηβείας	11
Τσαβδάρης, Β.: Κοινωνικοποίηση των ατόμων με αναπηρίες μέσα από την εκπαίδευση	15
Α΄ ΣΧΟΛΙΚΗ ΣΥΜΠΡΑΞΗ: Αναπηρία και Αυτοεκτίμηση	21
2 ^ο ΤΕΕ / ΕΠΑΛ Γιαννιτσών: Τυφλός δεν είναι αυτός που δεν έχει μάτια . . . Τυφλός είναι αυτός που έχει μάτια και δεν βλέπει τι συμβαίνει γύρω του	23
Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Έδεσσας (ΕΕΕΕΚ Έδεσσας): Για την αγάπη φύτεψαν κάθε λογής λουλούδια	29
3 ^ο Γυμνάσιο Γιαννιτσών: Η συνάντηση με τη Μαρία	37
3 ^ο Γυμνάσιο Έδεσσας: Η ιστορία του Ν.	43
1 ^ο Γενικό Λύκειο Έδεσσας: Ένα ατύχημα στον Θ12	51
1 ^ο ΤΕΕ/ΕΠΑΛ Έδεσσας: Αγαπημένε μου Γρηγόρη	55
1 ^ο Γυμνάσιο Αριδαίας: Είμαι ερωτευμένος με τη γνώση	61
1 ^ο Γυμνάσιο Έδεσσας: Γνωριμία με την Τ.Μ.	67
Β΄ ΣΧΟΛΙΚΗ ΣΥΜΠΡΑΞΗ: Μια γέφυρα αλληλοεκτίμησης αρτιμελών και αναπήρων	73
1 ^ο Γυμνάσιο Γιαννιτσών: Στη ζωή μου πάντα έθετα στόχους ...	75
1 ^ο Γυμνάσιο Αριδαίας: Το Σαββατοκύριακο της Τίνας	83
1 ^ο Γυμνάσιο Έδεσσας: Ένα ξεχωριστό και αξιοθαύμαστο κορίτσι	89
3 ^ο Γυμνάσιο Γιαννιτσών: Ο κύριος Αντώνης	95
1 ^ο ΤΕΕ / ΕΠΑΛ Έδεσσας: Ιστορία Ζωής του Νίκου Χρηστίδη	101
3 ^ο Γενικό Λύκειο Γιαννιτσών: Με τα μάτια της ψυχής	105
Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Έδεσσας (ΕΕΕΕΚ Έδεσσας) : Βασίλεψε, βασίλεψε, φωτεινή ήλιε	111

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στο βιβλίο αυτό περιέχονται τα κείμενα των μαθητικών ομάδων Αγωγής Υγείας, που συμμετείχαν κατά το σχολικό έτος 2006-07 στις δύο σχολικές συμπράξεις οι οποίες υπέβαλαν προτάσεις υλοποίησης προγραμμάτων του ΥΠΕΠΘ με φορέα υλοποίησης το Εθνική Ίδρυμα Νεότητας, στο πλαίσιο της ενέργειας 2.4.3.γ «Προγράμματα ενίσχυσης πρωτοβουλιών σε θέματα αγωγής υγείας» του ΕΠΕΑΕΚ II.

Παρακάτω αναφέρονται οι τίτλοι των δύο αυτών συμπράξεων και τα συμμετέχοντα σχολεία. Τα ονόματα των υπευθύνων εκπαιδευτικών και των συμμετεχόντων μαθητών παρουσιάζονται στο εισαγωγικό μέρος του κάθε κειμένου.

Η μία σχολική σύμπραξη είχε τον τίτλο: **Αναπηρία και Αυτοεκτίμηση**

Συντονιστής: Κωνσταντίνος Κιουρτσής

Συμμετέχοντα Σχολεία: 1^ο Γυμνάσιο Έδεσσας, 3^ο Γυμνάσιο Έδεσσας, ΕΕΕΕΚ Έδεσσας, 1^ο Γενικό Λύκειο Έδεσσας, 1^ο ΤΕΕ/ΕΠΑΛ Έδεσσας, 2^ο ΤΕΕ/ΕΠΑΛ Έδεσσας, 1^ο Γυμνάσιο Αριδαίας, Γενικό Λύκειο Εξαπλατάνου, 3^ο Γυμνάσιο Γιαννιτσών και 2^ο ΤΕΕ/ΕΠΑΛ Γιαννιτσών.

Η άλλη σχολική σύμπραξη είχε τον τίτλο: **Μια γέφυρα αλληλοεκτίμησης αρτιμελών και αναπήρων**

Συντονίστρια: Αλίκη Ιγνατιάδου

Συμμετείχαν τα σχολεία: 1^ο Γυμνάσιο Γιαννιτσών, 3^ο Γυμνάσιο Γιαννιτσών, 2^ο Γενικό Λύκειο Γιαννιτσών, 3^ο Γενικό Λύκειο Γιαννιτσών, 1^ο Γυμνάσιο Έδεσσας, ΕΕΕΕΚ Έδεσσας, 1^ο ΤΕΕ/ΕΠΑΛ Έδεσσας, 2^ο ΤΕΕ/ΕΠΑΛ Έδεσσας, 1^ο Γυμνάσιο Αριδαίας, Γενικό Λύκειο Εξαπλατάνου

Τα κείμενα των μαθητικών ομάδων αυτού του βιβλίου, είναι το τελικό προϊόν μιας πολύμηνης εργασίας που συμπεριελάμβανε τα εξής στάδια:

- Ενημερωτικές συναντήσεις της ομάδας αγωγής υγείας
- Εκπαίδευση στην τεχνική της συνέντευξης
- Επιλογή και συνέντευξη από ανάπηρο

- Μεταγραφή της συνέντευξης του ανάπηρου σε μορφή ιστορίας ζωής
- Παρουσίαση της ιστορίας σε εκδήλωση και προετοιμασία της ιστορίας για αναπαραγωγή σε έντυπη μορφή (βιβλίο)

Εκτός των κειμένων αυτών, στο βιβλίο φιλοξενούνται τα άρθρα της παιδοψυχιάτρου κ. Ελευθεριάδου Μαρίας και του φοιτητή κ. Τσαβδάρη Βαγγέλη.

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε την κ. Ελευθεριάδου και τον κ. Τσαβδάρη για την παραχώρηση των άρθρων τους, όλους τους εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν και ιδιαίτερα όλους τους μαθητές και τις μαθήτριες που εργάστηκαν ώρες πολλές για να μας παρουσιάσουν αυτά τα κείμενα.

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε επίσης, όλους αυτούς τους ανθρώπους που μας διηγήθηκαν την ιστορία τους, όχι τόσο για τις πληροφορίες όσο για το μάθημα ζωής που μας έδωσαν.

οι συντονιστές των δύο συμπράξεων

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το 19% του πληθυσμού της Ελλάδας αντιμετωπίζει κάποιο πρόβλημα υγείας ή κάποια αναπηρία. Ενόψει μάλιστα του 2007, που έχει ανακηρυχθεί "**Ευρωπαϊκό Έτος Ίσων Ευκαιριών για Όλους**", προτείνονται σε όλες τις χώρες της Ενωμένης Ευρώπης δράσεις μέσω των οποίων οι Κυβερνητικοί και Μη Κυβερνητικοί Φορείς, ανταλλάσσουν εμπειρίες και ορθές πρακτικές σε τομείς που προσφέρονται ιδιαίτερα για την ανάπτυξη της ανεκτικότητας στο διαφορετικό. Πολλοί φορείς τονίζουν ότι έχει υποβαθμιστεί ο κοινωνικός ιστός και ότι μεγάλο ποσοστό των Ελλήνων απειλείται από τον κίνδυνο του κοινωνικού αποκλεισμού. Η συζήτηση μάλιστα επικεντρώνεται στα εκπαιδευτικά προγράμματα για νέους και στα αποτελέσματά τους όσον αφορά την προσωπική τους ανάπτυξη και την ενεργό συμμετοχή τους στα κοινά.

Η αυτοεκτίμηση και η εφηβεία

Η αυτοεκτίμηση είναι η διάσταση του εαυτού που αντιπροσωπεύει τη συναισθηματική πλευρά του και αναφέρεται στη σφαιρική εικόνα που έχει κάποιος για την αξία του ως ατόμου. Σε μελέτες στις οποίες αποδίδεται η εικόνα των διακυμάνσεων της αυτοεκτίμησης των ανθρώπων σε σχέση με τη φάση της ζωής τους, τα πιο χαμηλά επίπεδα παρατηρούνται στη φάση της εφηβείας. Σημαντικές διακυμάνσεις της αυτοεκτίμησης ενός εφήβου παρατηρούνται και σε ατομικό επίπεδο, ως προϊόν των αμφίθυμων συναισθημάτων της ηλικίας. Θεωρητικές προσεγγίσεις και εμπειρικά δεδομένα δείχνουν ότι η έννοια της αυτοεκτίμησης του εφήβου συσχετίζεται με τις απόψεις των ατόμων εκείνων που ο έφηβος θεωρεί ως «σημαντικούς άλλους», ωθούμενος από την ανάγκη της επιβεβαίωσής του σε επιμέρους τομείς της ζωής του.

Η αυτοεκτίμηση και το σχολείο

Την ανάγκη ανάπτυξης της αυτοεκτίμησης, την έχουν όλοι οι μαθητές, περισσότερο όμως εκείνοι που παρουσιάζουν αδυναμίες που συνδέονται με προσωπικά χαρακτηριστικά και καταστάσεις (αναπηρίες κλπ), ή με το οικογενειακό τους περιβάλλον (απώλεια κλπ). Το σχολείο και οι εκπαιδευτικοί που εργάζονται σε αυτό, πρέπει να συζητήσουν τη συμβολή τους στην ολόπλευρη ανάπτυξη των μαθητών. Να διδάξουν στους μαθητές τις έννοιες της

αυτοαξιολόγησης και αυτεπίγνωσης για να αναγνωρίζουν τα ισχυρά και τα αδύνατα σημεία τους και για να βλέπουν τον εαυτό τους μέσα από ένα θετικό και ρεαλιστικό πρίσμα, αποφεύγοντας έτσι τη συνηθισμένη παγίδα της υπεροψίας από τη μια και την ταπεινωτική κατάσταση της αυτολύπησης από την άλλη.

Η αυτοεκτίμηση και η αναπηρία

Στα σχολεία της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης φοιτούν ανάπηροι μαθητές και μαθητές που έχουν μέλος της οικογένειά τους με αναπηρία. Ιδιαίτερα για τους ανάπηρους μαθητές, φαίνεται ότι η αρνητική αυτοαντίληψή τους και η αδυναμία προβολής μιας θετικής εικόνας του εαυτού, λειτουργούν ακυρωτικά ως προς την αυτοεκτίμησή τους. Σύμφωνα όμως με την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας, η αναπηρία «προκύπτει» σαν ένα αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης του ανθρώπου και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του με το περιβάλλον στο οποίο ζει. Γίνεται έτσι κατανοητό ότι αν το περιβάλλον βελτιωθεί, τότε το φαινόμενο της αναπηρίας και οι ειδικές ανάγκες που προκύπτουν από αυτή, μπορούν να μειωθούν αισθητά ή και να εκλείψουν.

Το πρόγραμμα αυτό προτάθηκε με σκοπό τόσο οι αρτιμελείς όσο και οι ανάπηροι μαθητές να έχουν μια ευκαιρία να εξετάσουν τα ζητήματα που σχετίζονται με τις προσωπικές ανάγκες τους και τις σχέσεις τους με τους άλλους και επεδίωκε:

1. να προωθηθεί ο διάλογος και η κατανόηση μεταξύ «αρτιμελών» και «αναπήρων» μέσα και έξω από το σχολείο.
2. οι μαθητές/-τριες που συμμετέχουν στις μαθητικές ομάδες αγωγής υγείας να υποβοηθηθούν για να αναπτύξουν την αυτογνωσία τους, την αυτοεκτίμησή τους και υγιείς στάσεις και συμπεριφορές.
3. οι ανάπηροι μαθητές/-τριες του σχολείου να υποβοηθηθούν στην έκφραση των αναγκών τους και στη διεκδίκηση των δικαιωμάτων τους.
4. να λειτουργήσουν στο σχολείο οι αρχές της ανεκτικότητας στο διαφορετικό, όπως προτείνονται από Διεθνείς Οργανισμούς (UNESCO κλπ).
5. να ενημερωθεί η εκπαιδευτική και η ευρύτερη κοινότητα για τα προβλήματα των αναπήρων.

Οι παιδαγωγικές μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν είναι:

1. Διερευνητικές μέθοδοι:

Στις πρώτες συναντήσεις των μαθητικών ομάδων ετέθησαν οι άξονες των ερωτημάτων που απασχολούσαν τα μέλη της κάθε ομάδας. Στη συνέχεια, τα μέλη των μαθητικών ομάδων αναζήτησαν απαντήσεις στα ερωτήματα αυτά χρησιμοποιώντας ως εργαλείο διερεύνησης τη συνέντευξη. Η ενεργοποίησή τους θα περιέλαβε και την εκπαίδευσή τους στους τρόπους προσέγγισης ενός συνανθρώπου με άμεσο ή έμμεσο πρόβλημα (αναπήρου ή συγγενούς αναπήρου).

2. Ανάπτυξη δεξιοτήτων έκφρασης:

Τα μέλη των μαθητικών ομάδων ασκήθηκαν στην καταγραφή και επεξεργασία των συνεντεύξεων, που θα συμπεριλάμβανε δραστηριότητες, όπως:

- διάκριση των ουσιωδών και επουσιωδών στοιχείων της συνέντευξης
- επιλογή των σχετικών και απόρριψη των άσχετων στοιχείων της συνέντευξης
- μεταγραφή της συνέντευξης σε μορφή ιστορίας με ρέοντα λόγο.

3. Ανάπτυξη δεξιοτήτων επικοινωνίας εντός της ομάδας:

Τα μέλη των μαθητικών ομάδων μέσω των διεργασιών εντός της ομάδας, είχαν την ευκαιρία να βελτιώσουν τις ικανότητες επικοινωνίας με τα άλλα μέλη της ομάδας με στόχο να δημιουργηθούν σχέσεις συνεργασίας και να μειωθούν οι τάσεις πιθανού ανταγωνισμού.

4. Ανάπτυξη δεξιοτήτων επικοινωνίας με τον κοινωνικό περίγυρο:

Τα μέλη των μαθητικών ομάδων είχαν την ευκαιρία να παρουσιάσουν στο ευρύ κοινό τα αποτελέσματα των εργασιών τους σε ανοικτές εκδηλώσεις. Επίσης, οι τελικές ιστορίες που θα προέκυψαν από τις συνεντεύξεις, με ευθύνη των μαθητικών ομάδων, πρόκειται να εκδοθούν σε έντυπη μορφή και θα αναρτηθούν σε ιστοσελίδα του διαδικτύου.

Για την ενεργό συμμετοχή των μαθητών, εφαρμόστηκαν οι παρακάτω μέθοδοι:

1. Ο/η μαθητής/-τρια ως ερευνητής/-τρια
Οι ομάδες αγωγής υγείας των σχολείων της σύμπραξης διενήργησαν έρευνα με εργαλείο την ποιοτική συνέντευξη. Συγκεκριμένα, εκπαιδεύτηκαν στους τρόπους προσέγγισης των αναπήρων, θα αναζητήσουν τον ανάπηρο, θα του πάρουν συνέντευξη. Στη συνέχεια, κατέγραψαν τη συνέντευξη, έλεγξαν την εγκυρότητά της και τη μετέτρεψαν σε μορφή ιστορίας.

3. Η βιωματική λειτουργία της ομάδας
Περιλάμβανε έκφραση γνώμης, γνώσεων, απόψεων, σκέψεων, εμπειριών και συναισθημάτων σχετικά με τις ανάγκες και την καθημερινότητα των αναπήρων

4. Κοινοποίηση - παρουσίαση αποτελεσμάτων
Τα μέλη των ομάδων θα συμμετείχαν στην παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας που πραγματοποίησαν. Η παρουσίαση αυτή έγινε:
 - α. με εκδηλώσεις τύπου ημερίδας και
 - β. με την απόδοση όλων των ιστοριών ζωής αναπήρων που δημιούργησαν, σε βιβλίο έντυπο και ηλεκτρονικό. Το βιβλίο αυτό είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα:
<http://grde.pel.sch.gr> (αγωγή υγείας-εκδόσεις)

οι συντονιστές των δύο συμπράξεων

Η επίπτωση ενός χρόνιου προβλήματος υγείας στην αυτοεκτίμηση κατά τη διάρκεια της εφηβείας

Μ. Ελευθεριάδου, Παιδοψυχίατρος

Επιμ. Α΄ Ε.Σ.Υ. Υπεύθυνη Ιατροπαιδαγωγικού Τμήματος Κατερίνης

Η εφηβεία είναι μια μεταβατική, μια ενδιάμεση περίοδος. Οι έφηβοι, που σχεδόν πάντοτε βιάζονται να μεγαλώσουν, στη φάση αυτή της ζωής τους διεκδικούν μεγαλύτερη αυτονομία και περισσότερη ελευθερία, καθώς δεν είναι πια παιδιά. Δεν είναι όμως ακόμη, ούτε ώριμοι και κατασταλαγμένοι ενήλικες. Οι φίλοι είναι πολύ σημαντικοί για τους εφήβους και για το λόγο αυτό η γνώμη τους ‘μετράει’. Αλλά και ο τρόπος που ‘βλέπουν’ τους εφήβους οι γονείς και οι καθηγητές τους έχει επίσης ξεχωριστή αξία. Οι άλλοι, θα μπορούσε να πει κανείς, ότι αποτελούν τον καθρέφτη, μέσα στον οποίο οι έφηβοι βλέπουν τον εαυτό τους. Έτσι, η εκτίμηση των σημαντικών προσώπων συμβάλλει στη διαμόρφωση της αυτοεκτίμησης στη διάρκεια της εφηβείας.

Η αυτοεκτίμηση άλλωστε εκφράζει την αρμονία ή τη δυσαρμονία που υπάρχει ανάμεσα στην εικόνα που έχει κανείς για τον εαυτό του και την ιδανική, επιθυμητή εικόνα. Όμως, η κλινική εμπειρία δείχνει, ότι η αυτοεκτίμηση των εφήβων είναι αρκετά εύθραυστη και ευάλωτη. Οι έφηβοι δηλαδή, συχνά δε νιώθουν και τόσο σίγουροι για τον εαυτό τους, τις ικανότητές τους και την προσωπική τους αξία. Έτσι, αν η επιβεβαίωση των σημαντικών ‘άλλων’ είναι καθοριστικής σημασίας για όλους τους ανθρώπους ανεξαρτήτως ηλικίας, σίγουρα αυτό ισχύει σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό για τους εφήβους. Εξάλλου, η αίσθηση της προσωπικής αξίας κατακτάται από το άτομο αρκετά αργότερα στην πορεία της ζωής του.

Η περίοδος της εφηβείας θεωρείται από τους ψυχαναλυτές ιδιαίτερα σημαντική, αφού είναι η φάση αναζήτησης της προσωπικής ταυτότητας. Οι έφηβοι, μέσα από διάφορες διαδικασίες, προσπαθούν να αναμετρήσουν τις δυνάμεις τους και να πατήσουν σταθερά στα πόδια τους, ώστε να αισθανθούν αυτόνομοι και ανεξάρτητοι. Στην πορεία αυτή, που δεν είναι πάντοτε απόλυτα συνειδητή, καθοριστικό ρόλο παίζει η εικόνα εαυτού που έχει διαμορφώσει ο έφηβος. Εξάλλου είναι γνωστή, αφ’ ενός μεν η επίμονη ενασχόληση των εφήβων με την εξωτερική τους εμφάνιση και αφ’ ετέρου η επιθυμία τους να είναι όμορφοι, γοητευτικοί και ελκυστικοί, χωρίς ψεγάδια ή ατέλειες.

Εάν ο έφηβος παρουσιάζει κάποιας μορφής ‘αναπηρία’ (με την ευρύτερη έννοια του όρου), που τον καθιστά διαφορετικό από το μέσο όρο των συνομηλίκων του, ενδέχεται στην πορεία για την κατάκτηση της αυτοεκτίμησης να συναντήσει κάποιες πρόσθετες δυσκολίες. Ο κύριος λόγος βέβαια είναι η ματαίωση του αισθήματος της παντοδυναμίας, αφού συνήθως ο έφηβος νιώθει τόσο δυνατός, ώστε θεωρεί τον εαυτό του ικανό να πετύχει τα πάντα, ακόμη και το ακατόρθωτο (‘Όλος ο κόσμος είναι στα πόδια μου. Έχω τη ζωή μπροστά μου.’)... Παράλληλα, στην ψυχή του εφήβου με αναπηρία ή χρόνιο πρόβλημα υγείας διαλύεται η πεποίθηση της νεανικής ατρωτότητας. Είναι μια αλλαγή που συντελείται βουβά και σιωπηλά, ωστόσο ύπουλα και σταδιακά. Οι περισσότεροι έφηβοι πιστεύουν βαθειά μέσα τους, ότι ‘Τίποτε κακό δεν μπορεί να μου συμβεί, ούτε καν να με αγγίξει. Οι αρρώστιες, τα ατυχήματα και ο θάνατος είναι για τους άλλους, τους μεγάλους. Είμαι έτοιμος να φάω τη ζωή με το κουτάλι, να δοκιμάσω όλες της τις προκλήσεις..’ Είναι λοιπόν φανερό, πως κάποιος έφηβος που έχει μια χρόνια πάθηση δεν μπορεί να νιώθει άτρωτος και αλώβητος από τα προβλήματα υγείας, όπως συνήθως νιώθουν οι περισσότεροι συνομηλικοί του. Αυτό φυσικά επηρεάζει, όχι μόνο τον τρόπο που βλέπει ο ίδιος τον εαυτό του, αλλά και τον τρόπο που θεωρεί, ότι τον βλέπουν οι άλλοι. Δεν είναι λοιπόν καθόλου παράξενο που ένας έφηβος που είναι αναγκασμένος να φορά χοντρά γυαλιά οράσεως εξαιτίας κάποιας διαθλαστικής ανωμαλίας ή ακουστικά βαρηκοΐας να πιστεύει, ότι οι άλλοι επικεντρώνουν σ’ αυτά την προσοχή τους και δεν τον βλέπουν ως ‘πρόσωπο’. Το αίσθημα της διαφορετικότητας άλλωστε στην εφηβεία δεν είναι εύκολα αποδεκτό, καθώς η αυτοεκτίμηση στη φάση αυτή είναι ακόμη ιδιαίτερα εύθραυστη και εξαρτάται πολύ από τη γνώμη των άλλων, επηρεάζεται δηλαδή από εξωγενείς παράγοντες.

Στις περιπτώσεις εκείνες όπου κατά την περίοδο της εφηβείας μπαίνει η διάγνωση ενός σοβαρού, χρόνιου προβλήματος υγείας (νεανικός διαβήτης, επιληψία, καρκίνος) η ψυχολογική επιβάρυνση είναι μεγάλη, τόσο για τον ίδιο τον έφηβο, όσο και για την οικογένειά του. Η ανάγκη λήψης φαρμακευτικής αγωγής, καθώς και οι περιορισμοί που επιβάλλουν οι ιατρικές οδηγίες, τόσο στη δίαιτα, όσο και στις δραστηριότητες, συχνά κάνουν τον έφηβο να επαναστατεί, ενώ μερικές φορές οδηγείται, καθαρά από αντίδραση, σε ακραίες και δυνητικά επικίνδυνες συμπεριφορές. Από την άλλη μεριά η συνεχής ιατρική παρακολούθηση και οι τακτικές ιατρικές εξετάσεις, σε συνδυασμό με τις τυχόν ανεπιθύμητες ενέργειες της θεραπείας κάνουν τον έφηβο να αισθάνεται εγκλωβισμένος και απόλυτα εξαρτημένος.

Η συνηθισμένη τάση υπερπροστασίας από την πλευρά των γονέων συμβάλλει στη διατήρηση της εξάρτησης του εφήβου, ενώ συχνές είναι και οι υπερβολικές απαγορεύσεις που οδηγούν στον περιορισμό των κοινωνικών επαφών και δραστηριοτήτων. Η μειωμένη κοινωνικότητα πολλές φορές συνεπάγεται και χαμηλή αυτοεκτίμηση, ενώ αντίθετα οι έφηβοι που είναι δημοφιλείς μεταξύ των συμμαθητών τους έχουν θετική εικόνα εαυτού και υψηλή αυτοεκτίμηση. Η υπερπροστασία των γονέων μπορεί σε κάποιες περιπτώσεις να τους κάνει να έχουν μειωμένες προσδοκίες για Ακαδημαϊκή επιτυχία του εφήβου, με αποτέλεσμα να ζητούν από τους καθηγητές: «Μην τον πιέζετε, δεν μας νοιάζει εάν θα προχωρήσει στο Πανεπιστήμιο. Το σημαντικό για μας είναι, να είναι καλά στην υγεία του.» Όμως αυτή η αντιμετώπιση, τόσο από την πλευρά της οικογένειας, όσο και του σχολείου οδηγεί στην παραίτηση από την προσπάθεια. Η συμβολική αξία της συμμετοχής στο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα του σχολείου και της προσπάθειας για Ακαδημαϊκή επιτυχία και επαγγελματική αποκατάσταση είναι ότι όλα αυτά αντιπροσωπεύουν τη φυσιολογική πορεία της ζωής, ενώ ταυτόχρονα σχετίζονται με μια αισιόδοξη προοπτική για το μέλλον και μια θετική επένδυση σ' αυτό.

Η στάση απέναντι στο μέλλον, αλλά και απέναντι στην οποιαδήποτε ιδιαιτερότητα ή μειονεξία καθορίζει σε τελική ανάλυση και το πώς βλέπει κανείς τον εαυτό του και πόσο πιστεύει στην ικανότητά του να τα καταφέρει. Η σημασία της ενίσχυσης της αυτοεκτίμησης στους εφήβους με κάποιο χρόνιο πρόβλημα υγείας γίνεται πιο εμφανής, εάν αναλογισθεί κανείς την αδιαμφισβήτητη σχέση που υπάρχει μεταξύ της χαμηλής αυτοεκτίμησης και της εκδήλωσης κατάθλιψης, ακόμη και αρκετά αργότερα, δηλαδή στην ενήλικη ζωή. Για το λόγο αυτό η ψυχολογική υποστήριξη των εφήβων που δυσκολεύονται να αποδεχθούν και να ενσωματώσουν στην εικόνα εαυτού την οποιαδήποτε ιδιαιτερότητά τους αποκτά μεγάλη σημασία και ως μέτρο πρόληψης. Παράλληλα, αποδεικνύεται πολύ βοηθητική στην κλινική πράξη η δυνατότητα να επεξεργαστούν στο πλαίσιο της ψυχοθεραπείας τα άγχη, τις ανησυχίες και τις αγωνίες τους, τόσο για την έκβαση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν με την υγεία τους, όσο και για το μέλλον.

Η ευαλωτότητα των εφήβων με κάποια μειονεξία από τη μια, αλλά και η εύθραυστη αυτοεκτίμησή τους από την άλλη καθιστούν αναγκαία τη ψυχοθεραπευτική τους υποστήριξη, τουλάχιστον στην ευαίσθητη αυτή φάση της μετάβασης προς την ενηλικίωση. Ταυτόχρονα όμως, εξίσου σημαντική είναι και η συμβουλευτική εργασία με τους γονείς, καθώς

διαπιστώνεται, ότι είναι πολύ δύσκολο να συγκρατήσουν την τάση τους για υπερπροστασία και έλεγχο των εφήβων.

Μια παλιά Κινέζικη παροιμία λέει: ‘Δεν μπορείς να εμποδίσεις το πουλί της δυστυχίας να πετάξει πάνω από το κεφάλι σου. Μπορείς όμως να το εμποδίσεις να φωλιάσει ανάμεσα στα μαλλιά σου’. Έτσι και στην περίπτωση των εφήβων με κάποιο χρόνιο νόσημα, όσο δύσκολο κι αν είναι να αποδεχθεί κανείς την ιδέα της απώλειας της παντοδυναμίας και της νεανικής ατροφότητας μπορεί, μέσω της κατάλληλης ψυχολογικής υποστήριξης, να οδηγηθεί τελικά σε μια ενεργητική και δυναμική αντιμετώπιση της κατάστασης. Άλλωστε, δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις εκείνες, όπου μια ‘αδυναμία’ έγινε η αφετηρία για την ανακάλυψη νέων τρόπων δημιουργικής έκφρασης. Και είναι τότε που η ζωή και η καθημερινότητα αποκτούν μια άλλη ξεχωριστή αξία και ένα νόημα μοναδικό.

Κοινωνικοποίηση των ατόμων με αναπηρίες μέσα από την εκπαίδευση

Τσαβδάρης Βαγγέλης

Φοιτητής του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης
Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας

Από την καθιέρωση του Φορέα της Ειδικής Αγωγής στη χώρα μας μέχρι και σήμερα, πολλές προσπάθειες έχουν καταβληθεί για την εισαγωγή των Πολιτών με αναπηρίες στην εκπαίδευση. Το ζητούμενο σε αυτήν την προσπάθεια, είναι η αναζήτηση και η μελέτη των προσδοκιών του οργανωμένου κράτους, όπως αυτές αποτυπώνονται στην κοινωνία και την εκπαιδευτική πολιτική. Για να απαντηθούν τα ερωτήματα αυτά, θα πρέπει να αναλυθεί ένα δίπολο που αφορά την έννοια της αναπηρίας από τη μία πλευρά και τις στοχεύσεις της εκπαίδευσης από την άλλη.

Όσον αφορά την έννοια της αναπηρίας θα επιχειρηθεί μια προσέγγιση που απορρέει από τους όρους που κατά καιρούς έχουν χρησιμοποιηθεί για την αναπηρία σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Σε επίπεδο εκπαιδευτικής πολιτικής θα δοθεί το απαιτούμενο βάρος, στην κοινωνικοποιητική διάσταση του σχολείου για τα άτομα με αναπηρίες.

Σύμφωνα με την παγκόσμια οργάνωση υγείας ως **άτομα με αναπηρίες καλούνται** τα άτομα που εμφανίζουν κάποια φυσική σωματική, ψυχολογική ή νοητική δυσλειτουργία¹. Ο ορισμός αυτός είναι σαφώς επηρεασμένος από το λεγόμενο ιατρικό μοντέλο. Τα τελευταία χρόνια στους επιστημονικούς κύκλους που ασχολούνται με την αναπηρία έχει κυριαρχήσει η λεγόμενη **κοινωνική διάσταση** η οποία πρεσβεύει ότι: Κάθε κοινωνία οφείλει να εξασφαλίζει την ομαλή πρόσβαση σε **αγαθά** (βλ. εκπαίδευση), **υπηρεσίες και στην αγορά εργασίας**, ώστε να συντελείται με τον τρόπο αυτό η ένταξη και η αξιοπρεπή διαβίωση του πολίτη, με ή χωρίς αναπηρίες στα πλαίσια της. Αν αυτό υλοποιηθεί τότε σύμφωνα με αυτή τη φιλοσοφία, η «αναπηρία» παύει να υφίσταται. Ο ορισμός μεταθέτει το πρόβλημα από το άτομο στην κοινωνία.

Εφόσον παρουσιάστηκαν οι δύο επικρατέστεροι ορισμοί έπειτα θα επιχειρηθεί μια ανάλυση των **όρων** που χρησιμοποιούνται σήμερα, για να αποδοθεί η έννοια που μας απασχολεί. Ξεκινώντας την ανάλυση συναντούμε το συνηθέστερο όρο που επικρατούσε μέχρι πρότινος: «άτομα με ειδικές ανάγκες». Όπως διαφαίνεται και με το άκουσμα της έκφρασης:

¹ Ζώνιου – Σιδέρη (σ. 14)

επρόκειτο για άτομα που χρήζουν «ειδικών αναγκών». Επομένως αποκλίνουν από το μέσο άνθρωπο και η αντιμετώπισή τους είναι θέμα που απασχολεί μόνο τους ειδικούς.

Δημιουργούνται συναισθήματα οίκτου αποκλίνοντας άμεσα ή έμμεσα το άτομο από τη συμμετοχή του στην κοινωνική ζωή και δράση.

Διαστρεβλώνεται έτσι το ιδεολόγημα που προτάσσει η κοινωνική διάσταση της αναπηρίας, σύμφωνα με το οποίο ο πολίτης με αναπηρία είναι δράστης και ισότιμο μέλος στην κοινωνία.

Με τα παραπάνω παρουσιαζόμενα επιχειρήματα αναδείξαμε τις ενστάσεις μας σχετικά με τη χρήση του όρου «Ειδικές ανάγκες» (Γκέκα Μ., 2006, σ.σ. 1-30).

Παρακάτω πραγματευόμαστε τον όρο «ειδικές ικανότητες», ο οποίος στηρίζει την προβληματική του σε εντελώς διαφορετική φιλοσοφία. Το άκουσμα και μόνο προβάλλει τις αδυναμίες του όρου: Οι Ειδικές Ικανότητες παραπέμπουν τον ακροατή ή τον αναγνώστη σε μια ιδανική εικόνα, αποκρύπτοντας τα καθημερινά προβλήματα των ατόμων, προβάλλοντας μια εικόνα που αποσκοπεί στον εφησυχασμό της κοινωνίας.

Η κοινωνική αναπαράσταση του ατόμου μας παραπέμπει σε μια ηρωική μορφή, σε μια προσωπικότητα που είναι αυτάρκης συναισθηματικά χωρίς καμία ανάγκη για κοινωνική αλληλεπίδραση και συναναστροφή.

Τα στοιχεία αυτά οδηγούν σε μια εικονική προσωπικότητα, που αποκλίνει από την εικόνα του καθημερινού ανθρώπου που έχει ανάγκη να εκφράσει τα συναισθήματά του και να δείξει τις πτυχές του χαρακτήρα του.

Παρατηρείται πλέον μια αλλαγή στην επιλογή και την εκφορά της ορολογίας που χρησιμοποιείται. Από το **στιγματικό** λόγο που συναντούσαμε κατά κόρον στη βιβλιογραφία, σήμερα έχουμε φτάσει σε μια ορολογία που τείνει στην ωραιοποίηση.

Η τακτική αυτή δε λύνει, απλά συγκαλύπτει την κατάσταση, οδηγώντας τα άτομα στη λογική του γκέτο, συντηρώντας την ήδη υπάρχουσα ανάπηρη και παθογενή ατμόσφαιρα.

Ο όρος που έχει επικρατήσει και κατά τη γνώμη μου είναι ο πιο ενδεδειγμένος είναι ο όρος «άτομα με αναπηρίες».

Τα επιχειρήματα στα οποία στηρίζεται η άποψη αυτή είναι τα παρακάτω:

Η αναπηρία μπορεί να είναι εμφανής ή μη εμφανής. Μόνιμη, επίκτητη ή προσωρινή.

Το μεγάλο πλεονέκτημα που προβάλλεται με τη χρήση του όρου αυτού, είναι το ότι η αναπηρία περιορίζεται στην πραγματική της υπόσταση, ως ένα από τα πάμπολλα ατομικά χαρακτηριστικά.

Με τον τρόπο αυτό η αναπηρία παύει να αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα στην κοινωνικοποίηση και στη δημιουργία μιας νέας κουλτούρας.

Κοινωνικοποίηση: Πρόκειται για μια εξελικτική διαδικασία που συντελείται στα πλαίσια μιας οργανωμένης κοινωνίας και καθιστά το άτομο πολιτισμένο ον, το οποίο δρα και διαβιώνει στα πλαίσια της.

Η κοινωνικοποίηση μέσα στα πλαίσια της εκπαιδευτικής διαδικασίας

Οι πρώτοι κοινωνιολόγοι που διερεύνησαν την επίδραση των εκπαιδευτικών συστημάτων στη διαδικασία της κοινωνικοποίησης του ατόμου, ο Durkheim και ο Weber υποστήριξαν ότι οι άτυποι φορείς κοινωνικοποίησης αδυνατούν πλέον να επιτελέσουν το ρόλο τους, σε αυτό το πλαίσιο ο θεσμός της εκπαίδευσης, διασφαλίζει την κοινωνική ισορροπία².

Στην παρούσα μελέτη, μας ενδιαφέρει να μελετήσουμε τη σχολική τάξη ως **άτυπη κοινωνική ομάδα, με σκοπό να αποδείξουμε, πώς επιδρά στην κοινωνικοποίηση του μαθητή, με ή χωρίς αναπηρία.**

Με άλλα λόγια, πώς, μέσα από τα άτυπα, πλαίσια (ένα από αυτά, ίσως το δυναμικότερο, είναι η **παρέα των συνομηλίκων**) επέρχεται η κοινωνικοποιητική λειτουργία. Διότι το άτομο φέρει ως προσωπικότητα όλες τις προσωπικές του εμπειρίες αλλά και αυτές που αποκόμισε από τη γειτονιά του, και την ευρύτερη κοινωνία.

Στόχος μας είναι να αναπτυχθούν **οι διαπροσωπικές σχέσεις**, μέσα από τη συζήτηση, την επίλυση προβλημάτων (μέσα και έξω από την τάξη), έτσι ώστε να μπορούμε να ισχυριστούμε ότι η τάξη λειτουργεί **σαν μια μικρογραφία της κοινωνίας**³.

Η κοινωνικοποίηση των ατόμων με αναπηρίες, μέσα από το θεσμό της εκπαίδευσης

Θέλοντας να μελετήσουμε πώς επιτελείται η διαδικασία της κοινωνικοποίησης των ατόμων με αναπηρία στο χώρο της εκπαίδευσης, θα πρέπει να μας προβληματίσουν δύο ζητήματα.

Πρώτον η κοινωνικοποίηση από την πλευρά του ιδίου του ατόμου, και την κοινωνικοποιητική διδασκαλία, κάτω από το πρίσμα των συμμαθητών.

Για να πετύχουμε μια αρμονική συμπεριφορά (στα πλαίσια του φυσιολογικού) θα πρέπει ο εκπαιδευτικός σε κάθε ευκαιρία, μέσα από τα διδασκόμενα μαθήματα και τη συζήτηση να καλλιεργεί την **αλληλεγγύη και το σεβασμό στη διαφορετική καθημερινότητα και τις συνήθειες του συμμαθητή με αναπηρία**. Θα πρέπει να αναζητεί τρόπους με τους οποίους να εμπνεύσει την αλληλοβοήθεια, όσο και τον τρόπο παροχής βοήθειας στο άτομο.

² Πυριωτάκης: (σ.σ. 164-165)

³ Καψάλης: (σ.σ. 413-415)

Το σημαντικότερο όλων όμως είναι η καλλιέργεια του ψυχοσυναισθηματικού τομέα, με την ανάπτυξη της φιλίας, μιας φιλίας που θα είναι το αποτέλεσμα όλων των προαναφερόμενων παραγόντων. Η ποιότητα αυτής της φιλίας θα πρέπει να αναδεικνύει το σεβασμό και να αποφευχθεί η ατμόσφαιρα που αποπνέει λύπη⁴.

Σε ατομικό επίπεδο: Μέσα από την ομαδική εργασία θα πρέπει σταδιακά να εξαλειφθούν οι φόβοι του μαθητή (που είναι απόρροια των δυσκολιών που έχει περάσει) με στόχο να επιδιωχθεί θετική συμπεριφορά. Ο μαθητής να τείνει στη συμπεριφορά του ισότιμου μέλους του μαθητικού πληθυσμού και να επιζητεί (κατά το μέτρο του δυνατού) ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις.

Διαπιστώσεις – Συμπεράσματα

Μέσα από την ανάπτυξη της παρούσας μελέτης κρίνεται σκόπιμο να εξαχθούν κάποια χρήσιμα συμπεράσματα:

Πριν από τη χρήση οποιασδήποτε ορολογίας απαιτείται κριτική σκέψη, ώστε να απομακρυνθεί η κοινωνία από τον άκριτο στιγματισμό των αναπήρων.

Συνειδητοποίηση από μέρους των εκπαιδευτικών της κοινωνικοποιητικής διάστασης της αναπηρίας και πώς αυτή υλοποιείται στα πλαίσια του εκπαιδευτικού συστήματος.

Συνεχής επιμόρφωση και ευαισθητοποίηση εκπαιδευτικών και γονέων σε θέματα αναπηρίας.

Δραστικά μέτρα στους γονείς των ατόμων με αναπηρία, ώστε να αποφευχθούν τα **φαινόμενα της άτυπης** ασυλοποίησης.

Αλλαγή νοοτροπίας στους ιδίους τους αναπήρους καθώς και στους συλλόγους που ασχολούνται με την αναπηρία.

Βιβλιογραφία

Καψάλης Γ. Αχιλ. Γ' (2003): «*Παιδαγωγική ψυχολογία*», Αθήνα: Εκδόσεις Αδελφοί Κυριακίδη.

Πριωτάκης Ε. Ιωάννης (στ) (2000): «*Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Επιστήμη*», Αθήνα: Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα.

Αναστασία Βαλεντίνη Ρήγα: «*Κοινωνικές αναπαραστάσεις των εκπαιδευτικών για τη συνεκπαίδευση παιδιών με και χωρίς ειδικές ανάγκες*» (στο συνεκπαίδευση παιδιών με και

⁴ Ζώνιου – Σιδέρη: (σ.σ. 41-46)

χωρίς προβλήματα μάθησης και συμπεριφοράς), επιμέλεια: Ε. Τάφα, Εκδόσεις: Ελληνικά Γράμματα.

Α΄ ΣΧΟΛΙΚΗ ΣΥΜΠΡΑΞΗ

Θέμα: Αναπηρία και Αυτοεκτίμηση

Συντονιστής σύμπραξης : Κιουρτσής Κωνσταντίνος

Σχολεία και Υπεύθυνοι εκπαιδευτικοί:

2° ΤΕΕ/ΕΠΑΛ Γιαννιτσών	Βλαϊκούδη Σταματία
ΕΕΕΕΚ Έδεσσας	Δημητριάδου Ασημίνα
3° Γυμνάσιο Γιαννιτσών	Καπέτης Δημήτριος
Γενικό Λύκειο Εξαπλατάνου	Καρτσιώτης Θεόδωρος
1° Γενικό Λύκειο Έδεσσας	Μάρκου Ευάγγελος
3° Γυμνάσιο Έδεσσας	Μπαζούκης Αθανάσιος
2° ΤΕΕ/ΕΠΑΛ Έδεσσας	Μπάπκα Ελένη
1° ΤΕΕ/ΕΠΑΛ Έδεσσας	Μπίντση Χριστίνα
1° Γυμνάσιο Αριδαίας	Σιάκη Ελένη
1° Γυμνάσιο Έδεσσας	Τζούλη Ευαγγελία

2^ο ΤΕΕ / ΕΠΑΛ Γιαννιτσών

Θέμα εργασίας: **Τυφλός δεν είναι αυτός που δεν έχει μάτια . . .**

Τυφλός είναι αυτός που έχει μάτια και δεν βλέπει τι συμβαίνει γύρω του

Υπεύθυνη εκπαιδευτικός: Βλαϊκούδη Σταματία

Μαθητική ομάδα:

Αγγελίδου Μαρία

Γιαννακούδη Άννα

Θεοδοπούλου Νικολέτα

Γρηγοριάδου Αλεξάνδρα

Ιωαννίδου Δόμνα

Καζακλή Σοφία

Λασκαρίδου Νικολέτα

Μαραγκού Βασιλική

Μπάζε Μιγκένα

Νόφτσης Χρήστος

Ρίσκος Θεόδωρος

Σιολίδου Μαρία

Τσακίρη Χριστίνα

Τσίνογλου Μάγδα

Αμπατζιάδου Κυριακή

Νταμάρη Αναστασία

Πετρίδου Μερόπη

Τυφλός δεν είναι αυτός που δεν έχει μάτια . . .

Τυφλός είναι αυτός που έχει μάτια και δεν βλέπει τι συμβαίνει γύρω του . . .

Εισαγωγή

Στην προσπάθειά μας να ορίσουμε την αναπηρία συναντήσαμε αρκετές δυσκολίες. Άλλον ορισμό δίνει η μια επιστήμη, άλλον η άλλη, ανάλογα με το αντικείμενό της.

Αν και είναι δύσκολο να ζει κανείς κάτω από συνθήκες αναπηρίας, η αναπηρία από μόνη της δεν είναι ούτε θετικός, ούτε αρνητικός παράγοντας στην προσωπική ζωή ενός ανθρώπου. Κυρίως δεν είναι ανασταλτικός παράγοντας, ώστε να μη χαίρεται κανείς τη ζωή. Η τύφλωση για παράδειγμα δεν είναι ούτε καλή, ούτε κακή, απλά υπάρχει όπως υπάρχει το φύλο ή οι φίλοι και ο τυφλός άνθρωπος μαθαίνει να ζει με το πρόβλημά του και να προσπαθεί να βλέπει μέσα από τα μάτια των άλλων, απολαμβάνοντας τη ζωή. Εξάλλου πως θα μπορούσε η ομάδα μας να χαρακτηρίσει «τυφλό» τον πρωταγωνιστή της ιστορίας μας, όταν «αφουγκράζεται» με τα μάτια της ψυχής του τις αγωνίες και τα προβλήματα των νέων ανθρώπων, όταν ελπίζει και προσδοκά γι' αυτούς το καλύτερο, όταν χαίρεται τη φύση και τη ζωή;

Τυφλός δεν είναι αυτός που δεν έχει μάτια...

Τυφλός είναι αυτός που έχει μάτια και δεν βλέπει τι συμβαίνει γύρω του...

. . . Ας ακούσουμε την ιστορία του Σιδέρη . . .

Πρωταθλητής της ζωής

Ονομάζομαι Σιδέρης και ζω σε μια επαρχιακή πόλη του Ν. Θεσσαλονίκης μαζί με τον αδερφό μου και την οικογένεια του. Γεννήθηκα το 1931 και είμαι το μεγαλύτερο παιδί μιας πολύτεκνης οικογένειας.

Το Μάρτιο του 1945, σε ηλικία 14 χρονών, ένας εκρηκτικός μηχανισμός εγκαταλελειμμένος σε έναν ακάλυπτο χώρο κοντά στο σπίτι μου, μου στέρησε μια από τις αισθήσεις μου, την όραση. Πίστευα -σαν παιδί- ότι ήταν παιχνίδι και η παιδική περιέργεια μου κόστισε το φως μου και 3 δάχτυλα από τα χέρια μου.

Η ζωή μου άλλαξε! Έχασα την παιδικότητά μου κι άρχισα να μεγαλώνω απότομα, να σκέφτομαι σαν μεγάλος. Μαζί με την παιδικότητά μου έχασα και τις απλές καθημερινές συνήθειες ενός παιδιού, όπως το παιχνίδι και η ανεμελιά. Πήγα στο σχολείο μέχρι την Τετάρτη δημοτικού και μετά τα σχολεία έκλεισαν λόγω του πολέμου. Μετά τον τραυματισμό μου, πολλοί συμμαθητές και φίλοι με απέφευγαν. Δεν πιστεύω ότι το 'καναν από αδιαφορία, μάλλον από ευαισθησία το 'καναν γιατί δεν άντεχαν να με βλέπουν έτσι. Μόνο ένας συμμαθητής μου, ο Αργύρης μου συμπαραστάθηκε. Ερχόταν στο σπίτι μου, μου κρατούσε συντροφιά και μου διάβαζε βιβλία, μέχρι το 1950, οπότε και πήγα στη σχολή τυφλών στη Θεσ/νίκη. Στη σχολή πέρασα πολύ ωραία. Εκεί έμαθα τη γραφή Μπρέιλ και έκανα παρέες και φιλίες δυνατές που διατηρούνται μέχρι και σήμερα. Κάναμε περιπάτους, πηγαίναμε σινεμά, διασκεδάσαμε σε ταβέρνες και απόκτησα εμπειρίες χρήσιμες. Θα αναρωτιέστε ίσως πως εμείς οι τυφλοί παρακολουθούσαμε τις ταινίες στο σινεμά! Σίγουρα δεν βλέπαμε! Ακούγαμε όμως και απολαμβάναμε τις παλιές ταινίες του ελληνικού κινηματογράφου. Παρακολουθούσαμε όμως και ξένες ταινίες, τις οποίες μας μετέφραζαν οι συνοδοί μας από τη σχολή τυφλών. Σαν νέοι δεν στερηθήκαμε τίποτα στη σχολή τυφλών απ' αυτά που απολάμβαναν οι νέοι της ηλικίας μας. Μάθαμε πώς να ζούμε με το πρόβλημά μας και πώς να παλεύουμε για τη ζωή!

Τα χρόνια όμως εκείνα ήταν χρόνια δύσκολα και στερημένα και το βιοποριστικό μου πρόβλημα έπρεπε να λυθεί. Το Νοέμβριο του 1950 πήγα στη σχολή τυφλών στην Αθήνα και εκπαιδευτήκα θεωρητικά και πρακτικά σαν πτηνοτρόφος σε μια σύγχρονη πτηνοτροφική μονάδα για τυφλούς. Έμεινα στη σχολή 2 χρόνια. Ήμασταν 5-6 μαθητές, οι οποίοι εκπαιδευτήκαμε για να ταΐζουμε και να φροντίζουμε τις κότες, να συγκεντρώνουμε τα αυγά τους, να τα πακετάρουμε σε ειδικές συσκευασίες και να τα προωθούμε στο εμπόριο. Επιπλέον είχαμε κλωσσομηχανές στις οποίες βάζαμε τα αυγά να εκκολαφτούν και γεννιούνταν νεοσσοί που στη συνέχεια τους τοποθετούσαμε στις θερμομητέρες, κάτι ανάλογο με τις θερμοκοιτίδες των νεογέννητων παιδιών. Τους νεοσσούς τους μεγαλώναμε και κάποιους από αυτούς τους κρατούσαμε για αυγοπαραγωγή, ενώ κάποιους άλλους τους προωθούσαμε στο εμπόριο. Θυμάμαι ότι με τα αυγά που παράγαμε τροφοδοτούσαμε το Σισμανόγλειο Νοσοκομείο. Η εκπαίδευσή μου ήταν πολύ καλή εμπειρία και με προετοίμασε για να δημιουργήσω το δικό μου πτηνοτροφείο επιστρέφοντας στο χωριό μου. Έτσι προμηθεύτηκα από την Αθήνα 300 περίπου κότες διαφόρων ποικιλιών όπως χαμσαίρ και λεγκόρν, τις μετέφερα στο χωριό μου, τις μεγάλωσα με αγάπη και φροντίδα και τα αυγά τους τα πουλούσα στο χωριό. Στην προσπάθειά μου αυτή με στήριξε φυσικά η μητέρα μου.

Αργότερα αποφάσισα να δημιουργήσω μια μεγάλη πτηνοτροφική μονάδα. Το δημόσιο μου παραχώρησε αγροτική έκταση 5 στρεμμάτων και η αγροτική τράπεζα μου ενέκρινε δάνειο 15.000.000 δρχ. Δυστυχώς όμως η πτηνοτροφία τα χρόνια εκείνα ήταν υποβαθμισμένη σαν επιχειρηματική δραστηριότητα, οπότε η προσπάθεια αυτή δεν κατέληξε πουθενά.

Σαν ανάπηρος του άμαχου πληθυσμού, αμέσως μετά η νομαρχία μου παραχώρησε άδεια για λιανική πώληση τσιγάρων. Ένα καπνοπωλείο που το δουλεύαμε εγώ και η χήρα μάνα μου και αργότερα ο μικρότερος αδερφός μου, ήταν η δεύτερη δουλειά μου. Η δουλειά ήταν εύκολη για μένα, γιατί την εποχή εκείνη δεν υπήρχαν πολλές μάρκες τσιγάρων και με την αφή τα πήγαινα περίφημα. Εκτός αυτού τότε πουλούσαμε τσιγάρα με το κομμάτι-1,2,5 τσιγάρα- όσο επέτρεπε η τσέπη του καθενός. Το καπνοπωλείο υπάρχει μέχρι και σήμερα.

Όταν επέστρεψα από την Αθήνα και πριν η μικρότερη αδερφή μου δημιουργήσει τη δική της οικογένεια, πηγαίναμε πολύ συχνά στη Θεσ/νίκη για ψώνια ή για βόλτα. Η αδερφή μου με συνόδευε πολλές φορές σε επισκέψεις στους φίλους που είχα από τη σχολή τυφλών. Πριν το 1970 μάλιστα, αρκετά συχνά, κατέβαινα στη Θεσ/νίκη μόνος μου για να συναντήσω τις παρέες μου. Οι συνθήκες ήταν τέτοιες που επέτρεπαν σε έναν ανάπηρο να κυκλοφορεί μόνος του στην πόλη. Πολλές φορές οι ιδιοκτήτες των εμπορικών καταστημάτων που με γνώριζαν γιατί περνούσα συχνά και οι τροχονόμοι βέβαιοι που ρύθμιζαν την κυκλοφορία με βοηθούς να περνά απ' τα φανάρια. Απ' το 1970 και μετά οι συνθήκες στη Θεσ/νίκη έπαψαν να είναι ανθρώπινες και το κυκλοφοριακό πρόβλημα δεν επέτρεπε την πρόσβασή μου στην πόλη χωρίς συνοδεία. Έτσι αναγκάστηκα να απομονωθώ στο χωριό και να περιορίσω τις επισκέψεις μου στην πόλη. Οι φίλοι μου βέβαιοι που μένουν από χρόνια στη Θεσ/νίκη έχουν προσαρμοστεί στις συνθήκες της αυξημένης κίνησης και ακόμη και σήμερα κυκλοφορούν μόνιμοι τους και προσανατολίζονται χωρίς κανένα πρόβλημα. Η αλήθεια είναι ότι τα χρόνια εκείνα οι άνθρωποι αντιμετώπιζαν με μεγαλύτερη ευαισθησία τους ανάπηρους. Σήμερα είναι δυνατόν ένας ανάπηρος να στέκεται όρθιος μέσα στο λεωφορείο και κανείς να μη σηκώνεται για να του προσφέρει τη θέση του. Οι άνθρωποι έγιναν πιο αδιάφοροι, περισσότερο ατομιστές.

Μέχρι και σήμερα δε μετάνιωσα για πράγματα που έκανα. Μετάνιωσα όμως για πράγματα που δεν έκανα, μετάνιωσα για ευκαιρίες που δεν εκμεταλλεύτηκα. Μετάνιωσα που έμεινα στο χωριό. Στο χωριό είσαι απομονωμένος κι έχεις λιγότερες επιλογές. Στην πόλη ένας ανάπηρος μπορεί να ασχοληθεί με πολλά πράγματα και να κάνει πολλές συναναστροφές. Μετάνιωσα που δεν εκμεταλλεύτηκα την ευκαιρία που μου δόθηκε στην Αθήνα να σπουδάσω τηλεφωνητής. Επέλεξα να γυρίσω στο χωριό για να μην αποχωριστώ τη χήρα

μάννα μου και τα ανήλικα αδέρφια μου. Άσχετα από την αναπηρία μου ήμουν το μεγαλύτερο παιδί της οικογένειας και έπρεπε να στηρίζω την οικογένειά μου για να ανταπεξέλθουμε στις υποχρεώσεις της δύσκολης εκείνης εποχής. Μετάνωσα επίσης που δεν έκανα οικογένεια. Πολλοί φίλοι και φίλες τυφλοί έκαναν τη δική τους οικογένεια, έκαναν παιδιά και η ζωή τους απέκτησε άλλο νόημα. Δεν παραπονιέμαι ωστόσο, έχω τους δικούς μου ανθρώπους που με στηρίζουν συναισθηματικά, τα αδέρφια μου, τα ανήλικα μου και τα παιδιά τους, φίλους και συγγενείς. Το οικονομικό μου πρόβλημα το έχω λύσει από χρόνια, οικονομικά δεν εξαρτώμαι από κανέναν.

Η ζωή μου σήμερα δεν διαφέρει ιδιαίτερα από τη ζωή ενός συνταξιούχου της ηλικίας μου. Σηκώνομαι νωρίς το πρωί, ξυρίζομαι, παίρνω το πρωινό μου και πηγαίνω στο μαγαζί του αδερφού μου που είναι δίπλα στο σπίτι μου. Περνάω ευχάριστα εκεί γιατί κουβεντιάζω με τους συγχωριανούς μου που έρχονται για ψώνια για την πολιτική επικαιρότητα, για αγροτικά ζητήματα, για τα προβλήματα της τοπικής κοινωνίας κ.α. Νιώθω πολύ άνετα μαζί τους και όλους σχεδόν τους αναγνωρίζω από τη χροιά της φωνής τους. Μένω εκεί για 1-2 ώρες και πριν το μεσημεριανό φαγητό κάθομαι στο δωμάτιό μου και διαβάζω με την βοήθεια της γραφής Μπρέιλ την Καινή Διαθήκη που πάντα με συναρπάζει.

Το μεσημέρι τρώμε με την οικογένεια του αδερφού μου. Η μεγαλύτερη χαρά μου είναι ο γιος της ανιψιάς μου, ο Νικόλας, ο εγγονός του αδερφού μου. Είναι ενός χρόνου και περνάω πολλές ώρες μαζί του. Παίζουμε μαζί, του μιλάω, του τραγουδάω και τον προσέχω όταν κοιμάται. Μου έχει φοβερή αδυναμία κι εγώ τον λατρεύω.

Τις απογευματινές ώρες διαβάζω συνήθως περιοδικά ποικίλης ύλης που προμηθεύομαι από το Φάρο τυφλών, τον οργανισμό τυφλών Ελλάδος. Ενημερώνομαι κυρίως για ιατρικά θέματα που αφορούν την οστεοπόρωση, την υπέρταση, την αρτηριοσκλήρυνση, τις επιδράσεις του άγχους στη ζωή μας, τη διατροφή, την καρδιακή ανεπάρκεια από την οποία και πάσχω και άλλα θέματα. Ακούω ειδήσεις από το ραδιόφωνο και την τηλεόραση και παίζω ακορντεόν και φουσαρμόνικα. Η μουσική είναι για μένα τρόπος έκφρασης και εκτόνωσης. Κάθε Κυριακή επισκέπτομαι μαζί με τον αδερφό μου το μοναστήρι του Αγ. Νικόδημου, χτισμένο στην πλαγιά του όρους Πάϊκο. Παρακολουθώ τον εσπερινό και μετά στο αρχονταρίκι κάνουμε συζητήσεις με τους μοναχούς και τους επισκέπτες.

Οι καλύτερες περιόδους της ζωής μου μέχρι σήμερα ήταν οι καλοκαιρινές διακοπές μου στο Κόκκινο Νερό Ν. Λάρισας, στη Θάσο και στη Χαλκιδική με τα αδέρφια μου, τις ανιψιές μου και τα παιδιά τους. Το πιο ευχάριστο γεγονός της ζωής μου ήταν ο γάμος της μικρότερης ανιψιάς μου που μένουμε μαζί και η γέννηση του παιδιού της.

Με τα αδέρφια μου και τις οικογένειές τους είμαστε πολύ δεμένοι. Βρισκόμαστε μαζί πολύ συχνά και κουβεντιάζουμε τα οικογενειακά μας προβλήματα, τις ανησυχίες για τα παιδιά και τις σπουδές τους, την επαγγελματική τους αποκατάσταση κ.ά. Με τα παιδιά της μεγαλύτερης ανιψιάς μου συζητάμε τα προβλήματα των σπουδών τους και της εφηβείας και εκτιμούν και σέβονται τις συμβουλές μου.

Πριν το 1985 η χειρότερη ζωή που μπορούσα να φανταστώ για τον εαυτό μου ήταν μια ζωή χωρίς τη μάνα μου. Η χειρότερη μέρα της ζωής μου ήταν ο θάνατός της το 1985. Έχασα το στήριγμά μου, έχασα το πιο αγαπημένο πρόσωπο της ζωής μου. Από εκείνη τη στιγμή η χειρότερη ζωή που μπορώ να φανταστώ για τον εαυτό μου είναι μια ζωή εξαρτημένη από τους άλλους λόγω κάποιας ασθένειας που θα με υποχρέωνε να μείνω στο κρεβάτι, γι' αυτό παρακαλώ το Θεό να είμαι υγιής.

Όλα αυτά τα χρόνια ο Θεός ήταν πολύ γενναιόδωρος μαζί μου, ό,τι του ζήτησα δεν μου το στερησε. Ήταν για μένα φύλακας άγγελος και συμπαραστάτης.

Ελπίζω και εύχομαι να είναι υγιείς και ευτυχισμένοι οι δικοί μου άνθρωποι για να αισθάνομαι κι εγώ ευτυχισμένος. Να μου δίνεται η ευκαιρία να ταξιδεύω και να γνωρίζω καινούρια μέρη και ανθρώπους.

Με τον εαυτό μου αισθάνομαι πολύ καλά. Είμαι ευχαριστημένος από τη ζωή μου γιατί -αν και δεν βλέπω- μπορώ να αναπνέω, να ακούω και να μιλάω. Χαίρομαι τη ζωή και τη φύση αν και τη βλέπω μέσα από τα μάτια των άλλων. Ίσως κάποιοι να μη με καταλαβαίνετε! Όμως όταν οι άλλοι μου εξηγούν αυτά που βλέπουν, τα «βλέπω» κι εγώ και με τη φαντασία μου κάνω «ταξίδια» απίστευτα. Γι' αυτό θέλω να πω στους νέους να σέβονται τους ανάπηρους, να αγαπούν τη ζωή και να απολαμβάνουν κάθε στιγμή της! Γιατί η ζωή είναι ωραία, ακόμη κι όταν τη βλέπεις μέσα από τα μάτια των άλλων...

**Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Έδεσσας
(ΕΕΕΕΚ Έδεσσας)**

Τίτλος εργασίας: **Για την αγάπη φύτεψαν κάθε λογής λουλούδια**

Υπεύθυνη εκπαιδευτικός: Δημητριάδου Ασημίνα

Μαθητική ομάδα:

Γεωργία Δημητρίου

Γιάννης Κόντας

Νικολέτα Παρτσανάκη

Μαρία Καρασαρλίδου

Στάθης Τσόκας

Εισαγωγή

Αρχικά επιλέχθηκε από την υπεύθυνη εκπαιδευτικό το άτομο, από το οποίο η ομάδα θα ζητούσε συνέντευξη. Στη συνέχεια το άτομο αυτό ενημερώθηκε πλήρως για τη διαδικασία και είχε την ευκαιρία να δει τις ερωτήσεις προτού συναινέσει. Η συντονίστρια, αν και το άτομο είναι ενήλικο (19 ετών), ενημέρωσε τον κηδεμόνα του και ζήτησε και έλαβε εγγράφως από αυτόν άδεια συμμετοχής στο πρόγραμμα.

Η επόμενη φάση ήταν να ενημερωθεί η ομάδα των μαθητών για τους στόχους και τη διαδικασία του προγράμματος. Τούτο έγινε μέσα σε μια μέρα, καθώς αφενός τα παιδιά της ομάδας είναι τα ίδια άτομα με ειδικές ανάγκες και αναπηρίες και αφετέρου το συνεντευξιαζόμενο πρόσωπο είναι συμμαθήτριά τους. Στη συνέχεια ορίστηκε η μέρα και η ώρα της συνέντευξης και επιλέχθηκε μια από τις αίθουσες του σχολείου, όπου θα υπήρχε ησυχία.

Η συνέντευξη κράτησε περίπου 1 ώρα. Οι ερωτήσεις είχαν γραφτεί σε χαρτάκια, τα οποία είχαν μπει σε ένα δοχείο και ο κάθε μαθητής επέλεγε τυχαία ένα και διάβαζε την ερώτηση στη συνεντευξιαζόμενη. Η συνέντευξη έγινε με την μορφή παιχνιδιού. Τα παιδιά της ομάδας πήραν τον ρόλο του δημοσιογράφου και έκανα τις διάφορες ερωτήσεις στο άτομο με αναπηρία. Παρόντες πέρα από την ομάδα των μαθητών, τη συνεντευξιαζόμενη και τη συντονίστρια, ήταν μια ακόμη συνάδελφος εκπαιδευτικός του σχολείου, που είχε επίσης αναλάβει πρόγραμμα αγωγής υγείας, καθώς και η ψυχολόγος του σχολείου.

Τόσο η ομάδα των μαθητών όσο και η ίδια η συνεντευξιαζόμενη ανταποκρίθηκαν θετικότερα και με μεγάλο ενθουσιασμό στην όλη διαδικασία. Μάλιστα οι μαθητές της ομάδας εργασίας ζήτησαν άδεια από τη συντονίστρια να κάνουν και δικές τους ερωτήσεις στη συνεντευξιαζόμενη. Η μαθήτριά, από την οποία πήραμε τη συνέντευξη, ένιωσε πολύ ωραία καθ' όλη τη διάρκεια της συνέντευξης και φάνηκε να απαντά με ειλικρίνεια σε όλα τα ερωτήματα. Μάλιστα, περίμενε από μέρες τη στιγμή που θα γινόταν η συνέντευξη και αγωνιούσε ευχάριστα.

Για τη δημιουργία του τελικού κειμένου ήταν δύσκολο να εργαστούν τα παιδιά της ομάδας, καθώς φοιτούν στο Ε.Ε.Ε.Κ, ακριβώς επειδή έχουν προβλήματα εκμάθησης και έκφρασης μέσω του λόγου. Έτσι, το έργο ανέλαβε εξ ολοκλήρου η συντονίστρια, αφού όμως πρώτα διάβασε στα παιδιά ακόμη μια φορά τις απαντήσεις της συνεντευξιαζόμενης. Τέλος το τελικό κείμενο διάβασε και ενέκρινε η μητέρα της συνεντευξιαζόμενης μαθήτριάς και η ίδια η μαθήτριά.

Ο απολογισμός του προγράμματος είναι μόνο θετικός και οι στόχοι του, όπως η αυτοεκτίμηση μαθητών και ανάπηρου, η επαφή των μαθητών με έναν ανάπηρο και η γνωριμία της ζωής και των προβλημάτων ενός τέτοιου ανθρώπου, εξυπηρετήθηκαν πολύ καλά.

Για την αγάπη φύτεψαν κάθε λογής λουλούδια

Καλημέρα! Ο ήλιος λάμπει σήμερα το πρωί κι έχω διάθεση να μιλήσω. Λοιπόν, με λένε Κορίνα και είμαι 19 ετών. Ζω με τη μητέρα μου σε μια κωμόπολη του Βορρά, την Αριδαία. Το σπίτι που μένω, έχει πολλά δωμάτια και το κυρίαρχο χρώμα είναι το κόκκινο. Το δωμάτιό μου είναι ένα κλασικό νεανικό δωμάτιο: ένα κρεβάτι, ένα γραφείο και ένα κομοδίνο γεμάτο με κορνίζες από τα αγαπημένα μου πρόσωπα. Όταν ο ήλιος λάμπει έξω, όπως σήμερα, οι ακτίνες του τρυπώνουν μέσα στο δωμάτιο από το παράθυρο και την μπαλκονόπορτα. Μου αρέσει το φως. Την άνοιξη και το καλοκαίρι μάλιστα το μπαλκόνι μου είναι γεμάτο με κάθε είδους λουλούδια, αν και τα αγαπημένα μου είναι τα κόκκινα τριαντάφυλλα. Μάλιστα, έχω ακούσει ότι τα κόκκινα τριαντάφυλλα σε οποιαδήποτε απόχρωση είναι ένας διαχρονικός τρόπος να πεις «σ' αγαπώ».

Η ζωή μου είναι απλή και συνηθισμένη. Α, ξέχασα να σας πω ότι έχω κάτι διαφορετικό από τους άλλους νέους της ηλικίας μου. Έχω κάποια αναπηρία, την οποία οι γιατροί ονομάζουν σπαστική τετραπληγία. Παρά τη διαφορετικότητά μου όμως η μέρα μου κυλάει όπως και των άλλων ανθρώπων. Για παράδειγμα, χθές το πρωί ξύπνησα με το ζόρι, γιατί άλλαξε η ώρα και έχασα 60 **ολόκληρα** λεπτά ύπνου. Πλύθηκα, ντύθηκα και ήρθε το ταξί να με πάει στο σχολείο μου, που βρίσκεται στην Έδεσσα. Η μέρα ήταν καλή σε γενικές γραμμές, αν και δεν είχα κηροπλαστική, που είναι το αγαπημένο μου μάθημα. Συναντηθήκαμε με τους συμμαθητές μου, προσευχηθήκαμε όλοι μαζί για μια καλή μέρα, φάγαμε πρωινό, κάναμε νέα ελληνικά, γυμναστική, ηλεκτρονικούς υπολογιστές, μουσική και το μεσημέρι γύρισα πάλι με το ταξί στο σπίτι. Η μαμά φυσικά με περίμενε για να φάμε – φασολάδα, καθώς είναι και περίοδος νηστείας. Μετά το μεσημεριανό ξάπλωσα λίγο και το απόγευμα είδα τηλεόραση και γύρω στις 11.00 κοιμήθηκα. Κάπως έτσι κυλάει η καθημερινότητά μου.

Όλες οι δραστηριότητες που περιέγραψα είναι εφικτές χάρη στη βοήθεια της μητέρας μου κυρίως, αλλά και όλων των ανθρώπων που βρίσκονται γύρω μου και είναι πάντα πρόθυμοι να με βοηθήσουν. Η μαμά μου βέβαια είναι αυτή που έχει τη μεγαλύτερη υπομονή από όλους και ο μεγαλύτερος φόβος μου είναι μήπως τη χάσω κάποια μέρα. Ξέρω ότι πολλές φορές κουράζεται και δυσκολεύεται, αλλά δεν δυσανασχετεί ποτέ και έχει πάντοτε όρεξη να με πάει βόλτες στη θεία μου και στη γιαγιά μου, που μένουν κοντά στην Αριδαία.

Η ζωή μου στην Αριδαία έχει τα καλά και τα λιγότερο καλά της. Αν με ρωτούσε κάποιος αν θα ήθελα να ζω κάπου αλλού, θα έλεγα αμέσως, στη Θεσσαλονίκη, γιατί μου αρέσει η πολυκοσμία, ή κάπου που να είναι κοντά στη θάλασσα, την οποία και λατρεύω. Αν με ρωτήσετε, πού θα μου άρεσε να ταξιδέψω στο εξωτερικό, θα έλεγα σίγουρα στην Πράγα της Τσεχίας, που έχω ακούσει ότι είναι πανέμορφα.

Στον ελεύθερο χρόνο μου, μου αρέσει να ακούω μουσική. Ακούω ατελείωτες ώρες μουσική, κυρίως ελληνική. Από ξένη μουσική μου αρέσουν τα τραγούδια της δεκαετίας του '80 και η ρέγκε μουσική. Βασικά, η μουσική με ταξιδεύει και με εμπνέει. Καλά διαβάσατε, με εμπνέει. Μην γελάσετε με αυτό που θα σας πω, αλλά γράφω και εγώ στίχους.....και όχι μόνο στίχους αλλά και διηγήματα. Θα ήθελα πολύ να μοιραστώ μαζί σας ένα ποίημα που έχω γράψει για την αγάπη. Σας το αφιερώνω:

*Για την αγάπη γράφτηκαν
Του κόσμου τα τραγούδια
Απ' όλες τις χώρες και φυλές
Για των ανθρώπων τις καρδιές*

*Για την αγάπη φύτρωσαν
Κάθε λογής λουλούδια
Και άνθισαν και ευωδίασαν
και τις καρδιές μας στόλισαν*

*Για την αγάπη πόνεσαν
Τόσοι πολλοί στον κόσμο
Και έκλαψαν και γέλασαν
Και τις καρδιές τους ένωσαν.*

Εκτός βέβαια από τις πνευματικές μου και τις καλλιτεχνικές μου ανησυχίες, αγαπημένη μου ασχολία είναι και η συνομιλία στο τηλέφωνο με την καλύτερη φίλη μου, τη Σαμπρίνα, που μένει μακριά από το σπίτι μου και δεν είναι εύκολο να βρεθούμε. Μιλάμε συχνά και λέμε τα νέα μας. Αγαπημένο μου άθλημα το μπάσκετ, να το βλέπω εννοείται, και φυσικά αγαπημένη και μοναδική ομάδα ο ΠΑΟΚ. Αγαπημένη μου βόλτα, η βόλτα στις βιτρίνες. Αν με συναντήσετε στο δρόμο ίσως να με καταλάβετε από το άρωμά μου. Μου αρέσει πολύ να φοράω άρωμα και αυτό ίσως είναι το μόνο καλλυντικό που βάζω πάνω μου, καθώς δεν βάζομαι ποτέ. Το αγαπημένο μου φαγητό είναι αναμφισβήτητα ο μουσακάς. Μπελαλίδικο φαγητό, αλλά πολύ νόστιμο. Δεν συμφωνείτε;

Η ζωή μου ως τώρα είναι γεμάτη. Γεμάτη με όμορφες στιγμές, γεμάτη με όμορφες αναμνήσεις. Δεν μπορώ να πω ότι υπάρχει κάποια τρέλα, που θα ήθελα να κάνω. Θυμάμαι ακόμη την πιο όμορφη μέρα της ως τώρα ζωής μου, αν και θα μου επιτρέψετε να κρατήσω την ανάμνησή της μόνο για εμένα. Κι όσο για τη χειρότερή μου μέρα, δεν την έχω ζήσει ακόμη και μακάρι να μην τη ζήσω ποτέ.

Η ιδιαιτερότητά μου μερικές φορές φέρνει τους άλλους σε δύσκολη θέση. Συνήθως οι ενήλικες που με συναντούν στο δρόμο είναι πρόθυμοι να με βοηθήσουν, αν χρειαστεί, αλλά κάποιες – λίγες ευτυχώς – φορές, με κοιτάζουν από πάνω μέχρι κάτω, ας μου επιτραπεί η έκφραση, σαν εξωγήινο. Όσο για τα παιδιά, με αντιμετωπίζουν συνήθως περίεργα και συχνά νομίζουν ότι επειδή είμαι σε αμαξίδιο είμαι και λιγότερο έξυπνη. Βέβαια, όταν με πλησιάζουν και συνομιλούμε, καταλαβαίνουν ότι δεν υστερώ νοητικά και μου συμπεριφέρονται φυσιολογικά. Χαίρομαι όταν οι άλλοι γύρω μου προτίθενται να με βοηθήσουν και θεωρώ ότι δεν υπάρχει λόγος να ντρέπομαι όταν αυτό συμβαίνει. Αντιθέτως, νιώθω ικανοποίηση όταν συναντώ ανθρώπους με ευαισθησίες.

Μιας και το έφερε η κουβέντα για τους ανθρώπους με ευαισθησίες, θα ήθελα να σας μιλήσω για τους ανθρώπους που με περιβάλλουν με περισσή αγάπη και φροντίδα. Οι άνθρωποι που έχω γύρω μου, είναι ιδιαίτερα σημαντικοί για εμένα. Πρώτα από όλους και πάνω από όλους, είναι η μητέρα μου και έπειτα οι φίλοι και συμμαθητές μου, κυρίως ένας από αυτούς, που τον εμπιστεύομαι περισσότερο από όλους τους άλλους. Δεν υπήρξε κάποιος στη ζωή μου που να μου φέρθηκε αρνητικά και όταν στενοχωριέμαι αυτό συμβαίνει εξαιτίας κάποιας κατάστασης και όχι κάποιου φίλου ή συγγενή μου. Γενικά έχω μάθει να μην απογοητεύομαι εύκολα. Για παράδειγμα, τις προάλλες, που ήταν να παρελάσω, τελευταία στιγμή κάτι προέκυψε και δεν μπόρεσα να παρευρεθώ. Και λοιπόν; Θα παρελάσω του χρόνου.

Πέρα από τη μαμά και τους φίλους μου οι άνθρωποι που βλέπω καθημερινά είναι οι άνθρωποι της γειτονιάς μου. Αν και δεν έχω αναπτύξει ιδιαίτερες σχέσεις με κάποιον από τους ενοίκους της πολυκατοικίας μου, όλοι τους με χαιρετάνε και μου μιλάνε πάντα ευγενικά, όλοι τους με ρωτάνε, αν χρειάζομαι κάτι και είναι πάντα έτοιμοι να με βοηθήσουν. Κανείς ως τώρα δεν με αντιμετώπισε με άσχημο τρόπο και δεν με δυσαρέστησε.

Το βράδυ, πριν κοιμηθώ, σκέφτομαι όπως κάθε νέος άνθρωπος τα όνειρα και τα σχέδιά μου για το μέλλον. Θα ήθελα πολύ να σπουδάσω μετά το σχολείο, αλλά γνωρίζω καλά ότι η κατάστασή μου δεν μου το επιτρέπει ή τελοσπάντων το εγχείρημα αυτό παρουσιάζει μεγάλες δυσκολίες, στις οποίες μάλλον δεν μπορώ να ανταπεξέλθω. Οι δυσκολίες που θα αντιμετωπίσω με τη μετακίνησή μου αποτελούν ανυπέρβλητο εμπόδιο και έτσι το έχω πάρει απόφαση. Όμως, δεν το βάζω κάτω. Κάνω όνειρα, πολλά όνειρα για άλλα πράγματα. Και όπως κάθε κοπέλα της ηλικίας μου θα ήθελα να παντρευτώ και να κάνω παιδιά. Τα όνειρά μου, βλέπετε, είναι όπως τα όνειρα όλων των ανθρώπων.

Καμιά φορά, ανάμεσα στις ωραίες σκέψεις μου για το μέλλον, φωλιάζουν και μερικές ανησυχίες. Δεν θέλω να φύγουν από κοντά μου οι άνθρωποι που αγαπώ, η μαμά μου, ο μπαμπάς μου, η γιαγιά μου, γιατί αυτούς έχω να με προσέχουν και αν φύγουν, ποιος θα με προσέχει; Αυτός είναι πράγματι ο μεγαλύτερος φόβος μου. Όσο για το σχολείο, το οποίο υπεραγαπώ, ξέρω ότι θα τελειώσει κάποια μέρα και είναι μια πραγματικότητα που δεν με φοβίζει, είναι μια πραγματικότητα που έχω αποδεχτεί.

Λέτε να υπάρχουν άραγε νεράιδες με μαγικά ραβδάκια, που να μπορούν να πραγματοποιήσουν τις επιθυμίες μας; Αν ναι, έχω έτοιμη μια πρώτη επιθυμία: θα ήθελα να μπορώ να βγαίνω μόνη με τους φίλους μου, να είμαι ανεξάρτητη. Και για όποιον δεν το καταλαβαίνει, θυμίζω ότι η κατάστασή μου δεν μου επιτρέπει να πηγαίνω οπουδήποτε χωρίς την εποπτεία ενός μεγαλύτερου ατόμου. Δεύτερη επιθυμία θα ήταν η ακόλουθη: η πρόσβαση για τους ανθρώπους με κινητικές δυσκολίες να είναι εφικτή παντού στη χώρα μας. Δυστυχώς, πολλοί είναι οι ασυνείδητοι που παρκάρουν σε θέσεις ΑμΕΑ και έτσι δημιουργούν ακόμη ένα πρόβλημα στα άτομα αυτά.

Θα σας πώ και κάτι σχετικό που έμαθα και χάρηκα πολύ. Στην αγαπημένη μου πόλη, την Θεσσαλονίκη, υπάρχει μια ομάδα, μια παρέα Θεσσαλονικιών –που μεγαλώνει συνεχώς– με την ονομασία STREETPANTHERS, δηλαδή πάνθηρες των δρόμων. Πρόκειται για αγανακτημένους πολίτες, που έχουν αναλάβει δράση έναντι των ασυνείδητων οδηγών που παρκάρουν όπου βρουν! Η ομάδα έχει κυκλοφορήσει ειδικά αυτοκόλλητα, που τα κολλούν

στο παρμπρίζ κάθε παράνομα σταθμευμένου αυτοκινήτου. Θέλετε να δείτε τα αυτοκόλλητά τους; Ιδού:

Πολύ θα μου άρεζε να κάνω μια βόλτα στην Αριδαία αλλά και στην Έδεσσα, και να κολλήσω τέτοια αυτοκόλλητα. Σίγουρα θα εντοπίσω πολλούς «όνους».....

Από όσα ανέφερα ανωτέρω ελπίζω να καταλάβετε ότι νιώθω πάρα πολύ καλά με τον εαυτό μου και δεν έχω κάτι που να με στενοχωρεί ιδιαίτερα. Το ίδιο καλά αισθάνομαι και με την οικογένεια και τους φίλους μου, αν και μερικοί «φίλοι» λένε μερικές φορές ψέμματα για εμένα και με στενοχωρούν.

Και τώρα θα κλείσω τα μάτια μου και θα φανταστώ τη ζωή μου:

Το παρελθόν μου είναι **πολύχρωμο**. Είναι σαν μια όμορφη παλέτα ενός καλλιτέχνη, που όλα τα χρώματα είναι εκεί και αναμειγνύονται αρμονικά.

Το παρόν μου έχει το χρώμα **λιλά**, απαλό και χαρούμενο. Κάπου έχω διαβάσει ότι το λιλά εκφράζει την αγάπη για τα μικρά καθημερινά πράγματα, το οποίο ισχύει και στη ζωή μου. Αγαπώ την καθημερινότητά μου.

Το μέλλον μου το φαντάζομαι **κόκκινο**, έντονο και όμορφο. Λένε ότι το έντονο κόκκινο δηλώνει ενέργεια, πάθος και ότι ανοίγει την όρεξη.

Το τραγούδι που παίζει μέσα στο μυαλό μου και συνοδεύει τις σκέψεις που σας αποκαλύπτω είναι το σουξέ «Έχεις τα μάτια, τα μάτια που λατρεύω...». Δεν θέλω καθόλου να ακούω τραγούδια λυπητερά, που να μιλάνε για θάνατο και άσχημα αισθήματα.

Ονειρεύομαι. Είμαι δίπλα στη θάλασσα με την οικογένεια και τους φίλους μου. Νιώθω όμορφα και πιστεύω ότι το μέλλον θα φέρει μόνον όμορφες στιγμές, μόνον όμορφες φιλίες και όμορφα αισθήματα. Η ζωή χαμογελά και έτσι σας χαμογελώ και εγώ.

3^ο Γυμνάσιο Γιαννιτσών

Τίτλος Εργασίας: **Η συνάντηση με τη Μαρία**

Υπεύθυνος Εκπαιδευτικός: Καπέτης Δημήτρης

Μαθητική ομάδα (Γ' Τάξη):

Καραγιάννη Ειρήνη
Καλπακίδης Δημήτρης
Μαζανίδης Λεωνίδα
Τερζή Αννέτα
Τσάνη Εύη
Σούμπαση Ευγενία
Παναγκασίδου Κατερίνα
Χατζηχρήστος Δημήτρης
Τέγου Ελένη
Καραδαγλής Πασχάλης
Μαγγασάρωφ Αρθούρος
Χότζα Μαρία

Εισαγωγή

Η Μαρία στην αρχή της συνάντησης μας υποδέχτηκε με πολλή χαρά και προθυμία να μοιραστεί μαζί μας τα συναισθήματα και τις εμπειρίες της σχετικά με την αναπηρία της (αγενεσία δεξιού αντιβραχίου). Ήταν άνετη και ευχάριστη σε όλη τη διάρκεια της συνέντευξης και δεν παρέλειψε να χρησιμοποιήσει το χιουμοριστικό στοιχείο της. Βέβαια σε κάποιες ερωτήσεις σχετικά με κάποια άσχημα βιώματα έδειξε φανερά τη δυσφορία της και τον εκνευρισμό της, θα λέγαμε. Επίσης ήταν αρκετά ενθουσιασμένη, όμως σε κάποιες ερωτήσεις φαίνεται σκεπτική διότι έπρεπε να ανατρέξει στο παρελθόν και να φέρει στο μυαλό της διάφορες αναμνήσεις, καλές και κακές, όμορφες κι άσχημες. Από την αρχή ως το τέλος της συνάντησης ήταν εξαιρετικά φιλική και ευγενική μαζί μας και πολλές φορές προσφέρθηκε να μας κεράσει. Έδειχνε την καλοσύνη με την οποία έχει μάθει να ζει και είναι ένας τρόπος με τον οποίο επιβιώνει πιο εύκολα. Μας μίλησε για τη ζωή της χωρίς δισταγμό και δεύτερη σκέψη, δείχνοντας πως έχει πια μάθει να ζει έχοντας αποδεχτεί την ιδιαιτερότητά της χωρίς να νιώθει μειονεκτικά ή μίζερα. Αυτή, λοιπόν, η ιστορία της Μαρίας μας διδάξει όλους να αποδεχτούμε στη κοινωνία μας όλους τους ανθρώπους παραβλέποντας κάθε είδους πρόβλημα που αντιμετωπίζουν χωρίς να τους αναγκάσουμε να βιώσουν τον κοινωνικό αποκλεισμό.

Η συνάντηση με τη Μαρία

Στα πλαίσια του σχολικού προγράμματος μας ανατέθηκε να συναντήσουμε ένα οποιοδήποτε άτομο με αναπηρία. Απευθυνθήκαμε λοιπόν στη Μαρία η οποία πάσχει από αγενεσία δεξιού αντιβραχίου και αυτό έχει ως αποτέλεσμα την έλλειψη χεριού από τον αγκώνα και κάτω. Έτσι τη συναντήσαμε το χαρούμενο πρωινό της Τρίτης στο χώρο εργασίας της. Όταν μας είδε, μας υποδέχτηκε με χαρά και προθυμία και μας εξέπληξε με την εκφραστική άνεση πάνω στο θέμα. Δεν ντρεπόταν για το πρόβλημα που είχε και θέλησε να δείξει πώς αισθάνεται με τον εαυτό της κι έπειτα με όλους τους γύρω. Αφού λοιπόν όλα μεταξύ μας βαίνουν καλώς, ξεκινάμε τη συζήτηση σχετικά με την αναπηρία της. Ποιά θα μπορούσε να είναι η ζωή ενός ατόμου με αναπηρία;

Η Μαρία ζει στα Γιαννιτσά με την οικογένειά της η οποία τη στηρίζει και τη βοηθά. Η ζωή της Μαρίας δε διαφέρει πολύ από τη ζωή οποιουδήποτε αρτιμελούς ανθρώπου και έχει τις ίδιες ασχολίες με αυτούς, όπως το να περνάει την ώρα της στη δουλειά της, τις προπονήσεις της, την οικογένειά της και το δεσμό της. Το χθεσινό πρωινό για παράδειγμα τη βρήκε στη δουλειά της. Στη συνέχεια πέρασε το μεσημέρι στο κρεβάτι λόγω μιας αδιαθεσίας, η οποία συνεχίστηκε και το απόγευμα κατά τη διάρκεια της εξαντλητικής προπόνησής της. Το βράδυ ήταν εξαιρετικά κουρασμένη, όμως, παρόλο που το πρόγραμμά της είναι αρκετά επιβαρυντικό, η μέρα της κατέληξε όμορφα.

Αν και στη χθεσινή της μέρα αντιμετώπισε κάποιες δυσκολίες, στο παρελθόν έχει βιώσει πιο άσχημες καταστάσεις. Η χειρότερη από αυτές ήταν η Τρίτη 13 Δεκεμβρίου του 2005 (καταραμένη για αυτήν μέρα). Μετά το σχόλασμα της δουλειάς της και καθώς περνούσε το δρόμο, κάποιος ασυνείδητος οδηγός τη χτύπησε. Για καλή της τύχη γλύτωσε με ένα διάστρεμμα κι ένα ράγισμα στο πόδι, τα οποία όμως ήταν αρκετά για να την κρατήσουν μακριά από το γήπεδο για τρεις μήνες. Εκτός αυτού δεν μπορούσε να περπατήσει κανονικά για περισσότερο από ενάμιση μήνα.

Εκτός από δύσκολες στιγμές στη ζωή της η Μαρία έχει και πολλές ωραίες εμπειρίες και αναμνήσεις. Η καλύτερη από αυτές ήταν τη χρονιά του 2004. Ήταν τέλη Αυγούστου με αρχές Σεπτεμβρίου, όταν ξαφνικά έλαβε ένα τηλεφώνημα το οποίο της ανακοίνωνε τη συμμετοχή της ως σημαιοφόρο στην έναρξη και τη λήξη των Παραολυμπιακών αγώνων στη Αθήνα. Τη στιγμή εκείνη στο πρόσωπό της διαγραφόταν καθαρά ο ενθουσιασμός και η ευτυχία. Όλα από τότε ένιωσε πως άλλαξαν προς το καλύτερο γι' αυτήν και αναμφισβήτητα το γεγονός αυτό ήταν κάτι το οποίο δεν το περίμενε.

Οι καλές στιγμές της ζωής της συνδυάζονται με τη νοοτροπία που έχει αναπτύξει γι' αυτήν. Σκέφτεται πιο θετικά και σε αυτό έχουν συμβάλει και οι άνθρωποι που την υποστηρίζουν. Μιλάει με πολλή χαρά γι' αυτούς και θεωρεί τον εαυτό της εξαιρετικά τυχερό που έχει πολλούς ανθρώπους δίπλα της να τη βοηθούν και να νοιάζονται γι' αυτήν. Σε πρώτο επίπεδο η οικογένειά της, οι φίλοι της, και ο δεσμός της δείχνουν εξαιρετικό ενδιαφέρον ο καθένας με τον τρόπο του. Έπειτα ο προπονητής ο κ. Γιώργος ο οποίος την έχει προωθήσει αρκετά στο χώρο του αθλητισμού κι έχει καταφέρει να της μεταδώσει τη γνώση του πάνω στο άθλημα, γι' αυτό και η Μαρία τον ευχαριστεί για τη βοήθεια που της έχει προσφέρει κι εύχεται κάποια μέρα να μπορέσει να του το ανταποδώσει. Επίσης τα άτομα του συλλόγου της, αλλά ακόμη και κάποιοι άγνωστοι γι' αυτήν άνθρωποι δείχνουν ενδιαφέρον και τη φροντίζουν έτσι ώστε να μην της λείπει τίποτα. Φυσικά είναι χαρούμενη και ευγνώμων για αυτό.

Όμως ακόμη κι αν έχει τους ανθρώπους αυτούς και το κράτος δίπλα της, υπάρχουν και ορισμένα άτομα τα οποία την έχουν απογοητεύσει. Τα άτομα αυτά είναι κυρίως κάποια πρόσωπα της πρώην δημοτικής αρχής που υποσχέθηκαν πάρα πολλά από τα οποία όμως τίποτα δεν έγινε πραγματικότητα. Επιπλέον, κάποια άτομα από το χώρο του αθλητισμού δεν την βοήθησαν όσο θα έπρεπε. Ωστόσο, παρόλο που αυτά τα άτομα την πίκραναν, δεν τους κρατά κακία, κοιτάει μπροστά και προσπαθεί να συνεχίσει όσο καλύτερα μπορεί τη ζωή της.

Η Μαρία νιώθει καλά με τον εαυτό της και ποτέ δεν αισθάνθηκε παραγκωνισμένη και απομονωμένη από τους υπόλοιπους ανθρώπους και σε αυτό συνέβαλλαν οι αρχές που έχει πάρει από το σπίτι της, δηλαδή το ότι της μάθανε να μην βλέπει τον εαυτό της διαφορετικό από τους άλλους. Παράλληλα η καλή συμπεριφορά των γειτόνων της βοήθησαν έτσι ώστε να ενταχθεί ευκολότερα στο κοινωνικό σύνολο. Η στάση τους απέναντί της είναι η ίδια με αυτή που αντιμετωπίζει ένας αρτιμελής άνθρωπος. Είναι απλοί κι ανοιχτόμυαλοι, διότι πιστεύουν πως το να πάσχεις από κάτι τέτοιο δεν είναι τόσο τρομερό όσο φαίνεται εξ' αρχής. Θεωρούν πως με το να έχει κάποιος ένα πρόβλημα δε σημαίνει ότι παύει να είναι άνθρωπος και να έχει τις δικές του απόψεις, πεποιθήσεις κι αντιλήψεις.

Παρά την αναπηρία της η αξιαγάπητη Μαρία έχει μάθει να αγαπά και να σέβεται τον εαυτό της και να μην νιώθει άσχημα με αυτόν. Ενδιαφέρεται μόνο για ό, τι έχει κι όχι για ό, τι της λείπει, κι αυτά που έχει της είναι αρκετά. Την αγάπη, το σεβασμό της οικογένειάς της, των φίλων και του δεσμού της και τους ευχαριστεί από τα βάθη της καρδιάς της γι' αυτό.

Με βάση την υποστήριξη των κοντινών της προσώπων και την αυτοπεποίθηση την οποία διαθέτει, θέτει υψηλούς στόχους για το άμεσο μέλλον. Ωστόσο η ζωή που φαντάζεται δεν απέχει πολύ από την πραγματικότητα. Οι προσδοκίες της για το μέλλον είναι μια καλή δουλειά και μια καλύτερη θέση για πρόκριση σε κάποιους σημαντικούς αγώνες (όχι απόλυτα την πρώτη). Για την πραγματοποίηση των προσδοκιών αυτών είναι απαραίτητη η υποστήριξη των ανθρώπων που την αγαπούν και την νοιάζονται.

Αντιθέτως η χειρότερη ζωή που μπορεί να φανταστεί για τον εαυτό της είναι να μην έχει την υποστήριξη κανενός. Παρόλο που έχει βιώσει πολλές δυσκολίες και άσχημες εμπειρίες τις έχει ξεπεράσει και αυτό την έχουν κάνει πιο δυνατή. Η μόνη ανησυχία της όπως και κάθε ανθρώπου που πάσχει από αναπηρία είναι ο κοινωνικός αποκλεισμός, κάτι το οποίο ευτυχώς δεν το έχει ακόμη αντιμετωπίσει, κι εύχεται κανείς ποτέ να μην έρθει αντιμέτωπος με κάποιο ανάλογο πρόβλημα.

Από τα λεγόμενα της Μαρίας γεννιέται η εντύπωση μιας αρκετά δυναμικής κοπέλας η οποία έχει καταλάβει ότι η ιδιαιτερότητά της δεν την κάνει απόλυτα διαφορετική από τους υπόλοιπους ανθρώπους και δε νιώθει μειονεκτικά ζώντας με αυτήν.

3^ο Γυμνάσιο Έδεσσας

Τίτλος Εργασίας: **Η ιστορία του Ν.**

Υπεύθυνοι Εκπαιδευτικοί: Λούσα Αγγελική και Μπαζούκης Αθανάσιος

Μαθητική ομάδα:

Ακριτίδης Νώντας,
Ανδρεάδου Μαρία,
Βάσσιου Βασιλίνα, Ηλία Αντιγόνη,
Ιτσοπούλου Δέσποινα,
Καλογιαννίδου Ευδοξία,
Κωνσταντίνου Ηλίας,
Μπόιτση Αφροδίτη,
Ξάνθου Χρυσή,
Παπαδοπούλου Δέσποινα,
Πίλτση Κατερίνα,
Σημάδη Μαρίνα, Στεργίου Νίκος,
Τσιγκόγλου Καλλιόπη,
Φάλκα Δήμητρα.

Εισαγωγή:

Παρότι οι μαθητές είχαν προετοιμαστεί για τη συνέντευξη μελετώντας προσεκτικά τις ερωτήσεις, θεωρούμε ότι προσήλθαν στη συνάντηση με τη μητέρα του Ν. με αρκετά αδιευκρίνιστες προσδοκίες ως προς την έκβαση της συνέντευξης. Το γεγονός αυτό το αποδίδουμε στην περιορισμένη κοινωνική τους εμπειρία σε ζητήματα αναπηρίας, που οφείλεται αφενός στο νεαρό της ηλικίας τους, αφετέρου στην αδυναμία της ελληνικής κοινωνίας και της ελληνικής εκπαίδευσης να υποδεχτούν και να ενσωματώσουν την αναπηρία. Με τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα αυτό οι μαθητές διεύρυναν και εμπλούτισαν τις εσωτερικές τους (ψυχικές και νοητικές) αναπαραστάσεις, δηλ. τη συνείδησή τους, ως προς την πραγματικότητα του να ζεις ως ανάπηρος ή να μοιράζεσαι τη ζωή σου με έναν ανάπηρο. Στο αποτέλεσμα αυτό καθοριστικά συνέβαλε η ίδια η μητέρα του Ν. με τη στάση της. Ανταποκρίθηκε με προθυμία στην πρόσκληση να μοιραστεί την εμπειρία της, αντιμετώπισε μετρημένα τις ερωτήσεις και τις απορίες των μαθητών δίνοντας ρεαλιστικές και ψύχραιμες απαντήσεις χωρίς διάθεση μελοδραματισμού ή δαιμονοποίησης ανθρώπων και καταστάσεων, προσπάθησε να διευκολύνει τους μαθητές στο τελικό τους έργο (τη σύνθεση μιας ιστορίας) καλώντας τους με διακριτικότητα να εστιάσουν σε συμπεριφορές μέσω των οποίων μια φυσική διαφορά (αυτή μεταξύ αρτιμελούς και ανάπηρου) μετασχηματίζεται, εντελώς άδικα, σε κοινωνική. Ελπίζουμε ότι το μήνυμα αυτό της μητέρας αποτυπώνεται εύγλωττα στην ιστορία των παιδιών. Οι μαθητές, διστακτικοί στην αρχή της συνέντευξης, ξεθάρρεψαν στην πορεία της, απόδειξη του πόσο κινητοποιήθηκε το ενδιαφέρον τους και πόσο άνετα αισθάνθηκαν με τη μητέρα του Ν.. Όταν συναντήθηκαν δεύτερη φορά με τη μητέρα του Ν., για να της δείξουν την ιστορία που συνέθεσαν, εντελώς αυθόρμητα ζήτησαν να γνωρίσουν από κοντά αυτό το ιδιαίτερο παιδί.

Η συνάντηση των μαθητών με τη μητέρα του Ν. πραγματοποιήθηκε στις 20 Απριλίου 2007 και ηχογραφήθηκε σε mini disc. Με βάση το απομαγνητοφωνημένο κείμενο της συνέντευξης οι μαθητές συνέθεσαν την *ιστορία του Ν.*

Η ιστορία του Ν.

Ο Ν. είναι σήμερα δεκατεσσάρων ετών. Τα τελευταία πέντε χρόνια ζει καθηλωμένος σε αναπηρικό καροτσάκι εξαιτίας μυϊκής δυστροφίας. Τα διάφορα είδη μυϊκής δυστροφίας είναι μυοπάθειες (δηλ. νόσοι των μυών που επιφέρουν ειδικές μορφολογικές αλλοιώσεις και η αιτία τους αποδίδεται σε σφάλματα σε βιοχημικό επίπεδο) με κληρονομική βάση που προκαλούν προϊούσα εκφύλιση των μυϊκών ινών, προφανώς από γενετικό σφάλμα του μεταβολισμού.

Ο Ν. γεννήθηκε και αναπτύχθηκε κανονικά. Ήταν ένα ζωηρότατο και ευφύεστατο παιδί, και οι δασκάλες του στον παιδικό σταθμό θυμούνται με θαυμασμό τις ιδιαίτερες γλωσσικές του ικανότητες. Μια άλλη ένδειξη της πρώιμης διανοητικής του ανάπτυξης ήταν ότι, ήδη από το νηπιαγωγείο, είχε μάθει να λέει την ώρα. Οι αρχικές και χαρακτηριστικές εκδηλώσεις της νόσου από την οποία πάσχει ο Ν. ήταν το χήνιο βάδισμα με αμφιταλαντεύσεις (μια πρώτη δυσκολία στο βάδισμα παρουσιάστηκε ήδη από την ηλικία των τριών ετών), η λόρδωση της οσφυϊκής μοίρας της σπονδυλικής στήλης και το σήκωμα από κάτω με αναρρίχηση.

Λίγους μήνες πριν από την εγγραφή του Ν. στο δημοτικό σχολείο, η μητέρα του Ν. θέλησε να ενημερώσει τη διεύθυνση του δημοτικού σχολείου της γειτονιάς όπου κατοικούσαν για το πρόβλημα υγείας του παιδιού της, συγκεκριμένα για τις κινητικές δυσκολίες που αντιμετώπιζε. Με δεδομένη, μάλιστα, την πρόγνωση εξέλιξης της ασθένειας του Ν., το γεγονός ότι το συγκεκριμένο σχολείο ήταν εξοπλισμένο με ράμπα εξασφάλιζε τις υλικοτεχνικές προϋποθέσεις αντιμετώπισης μελλοντικών σοβαρότερων προβλημάτων. Τότε ήταν που η μητέρα του Ν. εισέπραξε μια πρώτη, και αναπάντεχη, ψυχρολουσία. «Να το πάτε στο ειδικό σχολείο, κυρία μου», ήταν η αντίδραση του διευθυντή, που θέλησε μ' αυτόν τον άκομπο και αντιδεοντολογικό (δεν ήταν δική του αρμοδιότητα να κρίνει σε ποιον τύπο σχολείου είναι κατάλληλος να εγγραφεί ποιος μαθητής) τρόπο να αποκλείσει κάθε ενδεχόμενο συνεργασίας (μοιράσματος του προβλήματος) με τους γονείς του Ν.

Ήταν Ιούνιος, όταν συνέβη αυτό το περιστατικό. Η μητέρα του Ν. έφυγε από το σχολείο με πολύ δυσάρεστες σκέψεις και συναισθήματα. Σίγουρα η συμπεριφορά του διευθυντή (και κάθε ανάλογη συμπεριφορά, κάθε συμπεριφορά απαξίωσης του προβλήματος του παιδιού της και απόρριψης του παιδιού της) έριχνε άφθονο, και εμπρηστικό, λάδι στη φωτιά της εσωτερικής της αγωνίας για το μέλλον του παιδιού της.

Στη διάρκεια του καλοκαιριού ανέλαβε νέος διευθυντής. Η μητέρα του Ν., ελπίζοντας σε καλύτερη αντιμετώπιση, πήγε να τον συναντήσει. Τα πράγματα έδειξαν, όντως, να παίρνουν

στροφή προς το καλύτερο. Ο νέος διευθυντής δέχτηκε την εγγραφή του παιδιού και άκουσε με κατανόηση το αίτημά της να παραχωρηθεί στο τμήμα του Ν. κάποια από τις ισόγειες αίθουσες του σχολείου, ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι όποιες δυσκολίες πρόσβασης και οι πιθανότητες ατυχήματος τις ώρες των διαλειμάτων.

Ο Ν. παρακολούθησε τον αγιασμό και γνώρισε το καινούριο του σχολείο. Την επόμενη μέρα έσπευσε, όλος χαρά, να ενταχθεί στο τμήμα του, να γνωρίσει τους συμμαθητές και το δάσκαλό του και να παραλάβει τα βιβλία του. Δεν πρόλαβε όμως. «Δε μπορούμε να κατεβάσουμε την τάξη του στο ισόγειο. Έχουμε πολύ ωραίες αίθουσες επάνω», ενημέρωσε τη μητέρα ο διευθυντής και, για να το εξηγήσει καλύτερα, συμπλήρωσε:

«Στους επάνω ορόφους οι τάξεις είναι πολύ ωραίες. Δεν τις κατεβάζουμε. Αρνείται ο σύλλογος των δασκάλων».

«Και τώρα, τι θα γίνει;», κατόρθωσε να ψελλίσει, μέσα στην ταραχή της, η μητέρα.

«Δεν ξέρω τι θα γίνει», ήταν η αποκαλυπτική απάντηση του διευθυντή.

Το ερώτημα της μητέρας, «Και τώρα, τι θα γίνει;», έκρυβε, στο χρονικό του προσδιορισμό, μια αγωνία πολύ πιο επείγουσα απ' όσο μπορούσε να φανταστεί ο διευθυντής. Δεν ήταν, μόνο, πού θα πήγαινε σχολείο την επόμενη μέρα ο Ν., με διπλασιασμένη πια την άρνηση αποδοχής του. Ήταν με ποιες κουβέντες και ποια συμπεριφορά της μητέρας αυτή η άρνηση αποδοχής του θα περνούσε απαρατήρητη από τον ίδιο τον Ν.. Η ίδια θυμάται εκείνη τη μέρα ως μία από τις χειρότερες της ζωής της.

Ευτυχώς για τη ίδια και το παιδί της, η μητέρα του Ν. φαίνεται πως είχε μάθει καλά το μάθημά της, να μην ενθουσιάζεται, να φυλάγεται και να προνοεί –ένας θεός ξέρει πόσες ανάλογες εμπειρίες αδιαφορίας και απόρριψης είχε υποστεί στο μεταξύ. Είχε ήδη συζητήσει με τη διεύθυνση ενός άλλου δημοτικού σχολείου της πόλης το ενδεχόμενο εγγραφής του Ν. εκεί και είχε πάρει θετική απάντηση. Σ' εκείνο το δημοτικό σχολείο όλες οι αίθουσες ήταν ισόγειες, οπότε δε χρειαζόταν να ληφθεί κάποια ιδιαίτερη πρόνοια για το παιδί της. Το σχολείο αυτό βρισκόταν, βέβαια, στην άλλη άκρη της πόλης κι ο Ν. θ' αποκοβόταν από τα παιδιά της γειτονιάς του, εκεί κοντά, ωστόσο, εργαζόταν η ίδια. «Θα είμαστε πιο κοντά έτσι, θα σε προσέχω καλύτερα», είπε στο γιο της για να του εξηγήσει την αναπάντεχη αλλαγή.

Καθώς έπαιρνε από το σχολείο της γειτονιάς τα χαρτιά της εγγραφής του Ν., βρήκε την ευκαιρία και το κουράγιο να θέσει στο διευθυντή μερικά ερωτήματα: «Τώρα μας δίνετε τα χαρτιά και μας στέλνετε πού; Διώχνετε το παιδί από το σχολείο, από τη γειτονιά, από την κοινωνία. Πώς το απορρίπτετε;». Η απάντηση του διευθυντή –αν μπόρεσε να απαντήσει κάτι– μικρή σημασία έχει. Σημασία έχει πώς ανάλογα ερωτήματα δεν πρέπει να χρειάζεται να

τα θέτει καμία μάνα, δεν πρέπει να χρειάζεται να τα ακούμε από τα χείλη της. Χρειάζεται να μάθουμε με ευαισθησία και διακριτικότητα να τα διαβάζουμε δίπλα και πίσω από την αξιοπρέπεια και την αγωνιστικότητά της, σ' ένα διστακτικό αίτημά της, σε μια αμήχανη αποστροφή του λόγου της, σ' ένα φευγαλέο βλέμμα αγωνίας.

Φαίνεται, μάλιστα, ότι κάποιοι συνάνθρωποί μας, έστω και ανεπίγνωστα, είναι σε θέση να το κάνουν πράξη αυτό. Στο καινούριο σχολείο κανείς, ούτε από τους δασκάλους ούτε από τους συμμαθητές, δε γνώριζε από πριν τον Ν., ούτε τη μητέρα του, ούτε την οικογένειά του. Κι όμως, αυτό δεν έκανε την παραμικρή διαφορά. Δέχτηκαν τον Ν. με τελείως φυσικό τρόπο. Όπως διηγείται η μητέρα για τη δασκάλα που ανέλαβε το παιδί της: «Δεν το είχε ξαναδεί πριν από την πρώτη μέρα που το πήγα στο σχολείο. Πήρε το παιδί μου από το χέρι και δεν το άφησε από το χέρι». Φρόντισε αμέσως να κάνει τον Ν. ομάδα με τα υπόλοιπα παιδιά του τμήματός του. Κι εκείνα ανταποκρίθηκαν όλο προθυμία. Τον έκαναν φίλο τους, τον ήθελαν μαζί τους στο διάβασμα και στο παιχνίδι τους, δεν έχαναν ευκαιρία να του συμπαρασταθούν στις κινητικές δυσκολίες που αντιμετώπιζε (λ.χ. κουβαλώντας την τσάντα του), δεν επέτρεπαν σε κανέναν να τον αμφισβητήσει ή να τον πειράξει, τον αναγνώριζαν ως ισότιμο και ξεχωριστό. Την ώρα της γυμναστικής κάποιοι από τους συμμαθητές του οικειοθελώς προσφέρονταν να του κρατήσουν συντροφιά, απέχοντας προσωρινά από τις δραστηριότητες των υπολοίπων. Άλλοτε, πάλι, ο ίδιος ο γυμναστής φρόντιζε να τον εντάξει στις διάφορες δραστηριότητες, είτε υποβοηθώντας τον (λ.χ. να πετύχει καλάθι) είτε αναθέτοντάς του εναλλακτικά καθήκοντα και ρόλους (λ.χ. καταγραφή των χρόνων επίδοσης). Στις εκδρομές του σχολείου, η δασκάλα του και οι συμμαθητές του θεωρούσαν αυτονόητη την παρουσία του Ν. και είχαν στραμμένη την προσοχή τους σ' αυτόν, μολονότι η μητέρα του δε θα είχε καμιά αντίρρηση να κρατήσει το παιδί στο σπίτι.

Φυσικά, όλα αυτά είχαν να κάνουν και με το ίδιο το πρόσωπο του Ν.. Η πηγαία καλοσύνη του χαρακτήρα του, η ανεπιτήδευτη ευγένεια των τρόπων του, η λαμπερή ευφυΐα του κέρδισαν και τον πιο διστακτικό.

Από το τέλος της β' δημοτικού, η επιδείνωση των κινητικών του δυσκολιών δεν επέτρεψε στον Ν. να συνεχίσει στο κοινό σχολείο. Η ακριβής αποτύπωση της εκπαιδευτικής του πορείας από εκείνο το σημείο και πέρα θα μπορούσε να αποτελέσει θέμα μιας άλλης ιστορίας, που πολλά θα είχε να αποκαλύψει για την ευαισθησία και την ευθύνη μας ως μελών μιας 'πολιτισμένης' και 'ανοιχτής' κοινωνίας. Οπωσδήποτε όμως, καμία δύναμη δε θα μπορούσε να ανακόψει την ψυχοπνευματική εξέλιξη ενός τέτοιου παιδιού, με δεδομένη την αμέριστη συμπαράσταση της οικογένειάς του προς αυτό.

Οι συμμαθητές του Ν. διατήρησαν τη φιλία τους μαζί του, ακόμα κι όταν αυτός έπαψε να είναι κομμάτι της καθημερινότητάς τους. Μολονότι έμεναν στην άλλη πλευρά της πόλης, δεν έχαναν ευκαιρία, με διάφορες αφορμές (γιορτές, γενέθλια), να τον επισκέπτονται στο σπίτι του. Οι ίδιοι οι γονείς τους με το αυτοκίνητο τους έφερναν εκεί. Αλλά και η δασκάλα του, που επίσης εξακολουθεί να επικοινωνεί μαζί του, τον αναφέρει πάντα ως τον καλύτερο μαθητή που είχε στη ζωή της. Τη μαρτυρία όλων αυτών των ανθρώπων για τα χαρίσματα του Ν. έρχεται να επιβεβαιώσει, σήμερα, η εμπειρία των καθηγητών του Γυμνασίου που προσέρχονται στο σπίτι του, για να τον εξετάσουν προφορικά.

Στην *ιστορία του Ν.* επιλέξαμε να εστιάσουμε στα περιστατικά της υποδοχής ενός κινητικά ανάπηρου παιδιού στο δημοτικό σχολείο. Ενδεχομένως, σύμφωνα με την κρίση ορισμένων, δεν αποφύγαμε το σκόπελο της ηθικολογίας. Όλοι θα συμφωνούσαμε, πάντως, πως η μικρή μας ιστορία μας καλεί να αναρωτηθούμε, πέρα από κάθε έννοια ηθικής δεοντολογίας, ποιο από τα δύο δημοτικά σχολεία έχασε και ποιο κέρδισε, αυτό που απέρριψε τον Ν. εξαιτίας ενός προβλήματος που ο ίδιος δεν επέλεξε ή αυτό που τον αποδέχτηκε μαζί με το πρόβλημά του. Το ερώτημα, βεβαίως, είναι ρητορικό. Η *ιστορία του Ν.* είναι πραγματική, και η αλήθεια της μας καλεί να θέσουμε σε μια νέα προοπτική, αναπάντεχη για πολλούς από εμάς και άσχετη με κάθε ηθική επιταγή, μείζονα ζητήματα της σχέσης όλων μας που (αυτό)θεωρούμαστε ‘φυσιολογικοί’ με τον ‘ανάπηρο’ ή τον διαφορετικό. Είναι η προοπτική της συνάντησης με τον πραγματικό Άλλο, με ολόκληρο τον Άλλο, με την αλήθεια του προσώπου του Άλλου, και όχι με την αποσπασματική εικόνα της αναπηρίας/ διαφορετικότητάς του. Στην προοπτική αυτή κρίσιμες έννοιες, όπως αυτές της αποδοχής, της συνεκπαίδευσης, της κοινωνικής ένταξης, της συμπόρευσης τελικά στη ζωή, αποκτούν νέο περιεχόμενο. Όπως εύγλωττα παρατήρησε η μητέρα του Ν.: «Δε ζεις ένα πρόβλημα. Ζεις έναν άνθρωπο, όπως είναι όλοι οι άλλοι. Όταν είσαι απ’ έξω, βλέπεις και λες: ‘Πωπώ! Τι κρίμα!’. Λυπάσαι. Κι εγώ το έβλεπα έτσι πριν και έκλαιγα. Αλλά, όταν έχεις έναν δικό σου άνθρωπο έτσι, καταλαβαίνεις ότι είναι ένας απ’ όλους. Απλώς λυπάσαι, γιατί δε μπορεί να χαρεί κάποια πράγματα. Δεν τον ξεχωρίζεις καθόλου».

Βέβαια, ένας δύσπιστος συνομιλητής θα μπορούσε, με αρκετό σκεπτικισμό, να επισημάνει ότι συμπεράσματα αυτού του είδους τα διευκολύνει η χαρισματική ιδιαιτερότητα του Ν.. Στον υπαινιγμό αυτής της επισήμανσης, ότι δηλ. δεν είναι ο κανόνας μια αναπηρία να αντισταθμίζεται από μια χαρισματική παρουσία, θα είχαμε να αντιτείνουμε ότι και η δική μας

απροθυμία να συν-διαχειριστούμε τον κοινό μας χώρο με τον κάθε Άλλο συνιστά ένα είδος βαθιάς ψυχικής αναπηρίας.

1^ο Γενικό Λύκειο Έδεσσας

Τίτλος Εργασίας: Ένα ατύχημα στον Θ12

Υπεύθυνος Εκπαιδευτικός: Μάρκου Ευάγγελος

Μαθητική ομάδα:

Ανεστάκης	Πέτρος
Βέσκου	Μαρία
Βολιώτης	Βασίλειος
Γιάγκου	Αποστολία
Γρεβενάρης	Μάρκος
Δημητριάδου	Γεωργία
Καθρέφτης	Μιχαήλ
Κερέμογλου	Ελένη-Παρασκευή
Κρούντσης	Παναγιώτης
Κώτσος	Βασίλειος
Μπαλλή	Ευαγγελία
Μπόφτσης	Αντώνιος
Νικολαΐδης	Αθανάσιος
Σαριδάκη	Παναγιώτα
Σμπιλή	Βερονίκη

Εισαγωγή

Στα πλαίσια του προγράμματος της Αγωγής Υγείας οι μαθητές του πρώτου τμήματος της Θετικής Κατεύθυνσης του 1^{ου} Ενιαίου Λυκείου Έδεσσας πήραμε μία συνέντευξη από ένα άτομο με αναπηρία με σκοπό να καταγράψουμε τις εμπειρίες, τις απόψεις και τα συναισθήματά του σχετικά με το πρόβλημά του. Για να πραγματοποιηθεί όμως αυτή η συνέντευξη χρειάστηκε μία απαραίτητη προεργασία και προετοιμασία σε σχέση με το θέμα αυτό.

Αρχικά, αφού ενημερωθήκαμε για τον τρόπο θα έπρεπε να πραγματοποιήσουμε την συνέντευξη, σχηματίσαμε ένα γενικότερο πλάνο σχετικά με τον άξονα των ερωτήσεων πάνω στο οποίο θα κινηθούμε. Έπειτα μετά από διάστημα 2 εβδομάδων επικοινωνήσαμε με το άτομο από το οποίο θα παίρναμε τη συνέντευξη. Παράλληλα έγινε η επιλογή δέκα ερωτήσεων οι οποίες θα αποτελούσαν και την βάση της συζήτησής μας. Η συνάντησή μας πραγματοποιήθηκε την Μ. Τρίτη 3 Απριλίου στο χώρο του Λυκείου μέσα σε πολύ καλό κλίμα. Ξεκινώντας παρουσιάσαμε τις ερωτήσεις στο άτομο αυτό για τυχόν αντιρρήσεις του και συνεχίσαμε με πολύ ομαλό ρυθμό. Μιλήσαμε κυρίως για τα προβλήματα που έχουν τα άτομα με αναπηρία και αποκομίσαμε χρήσιμες εμπειρίες και ευαισθητοποιηθήκαμε περισσότερο με αυτό το ζήτημα. Κατόπιν συγκεντρώσαμε όλα όσα λέχθηκαν μέσα σε μία εκτενή έκθεση προσπαθώντας να αποδώσουμε με τα λόγια τον ομιλητή όσο καλύτερα γινόταν. Τέλος επανεξετάσαμε μαζί με τον ομιλητή τα όσα γράφτηκαν για τυχόν ανακρίβειες και ασάφειες και έπειτα παραδώσαμε την εργασία μετά από συνολική ενασχόληση με το θέμα περίπου 96 ωρών.

Ένα ατύχημα στον Θ12

Στα πλαίσια του προγράμματος Αναπηρία και Αυτοεκτίμηση (κοινωνικός αποκλεισμός, ισότητα ευκαιριών) πήραμε συνέντευξη από ένα νέο άνθρωπο που στα 21 του χρόνια η μοίρα τον ανάγκασε να μείνει καθηλωμένος σε μία αναπηρική καρέκλα. Ο άνθρωπος αυτός είχε τροχαίο ατύχημα, το οποίο συνέβη λίγο έξω από την Έδεσσα. Καθώς οδηγούσε το μηχανάκι του, πέρασε και τον παρέσυρε ένα αυτοκίνητο, τον πέταξε σε ένα χαντάκι και έφυγε χωρίς καν να νοιαστεί για το αν ήταν καλά. Μετά από λίγη ώρα τον βρήκαν κάποιοι περαστικοί, οι

οποίοι στην προσπάθειά τους να του προσφέρουν τις πρώτες βοήθειες τον μετακίνησαν με αποτέλεσμα να προκαλέσουν άθελά τους ένα ανεπανόρθωτο σφάλμα. Τον μετέφεραν στο νοσοκομείο, όπου οι γιατροί διέγνωσαν αναπηρία σπονδύλου στο Θ₁₂, δηλαδή αναπηρία στα πόδια. Η ειρωνεία είναι πως οι γιατροί του είπαν ότι υπήρχαν πιθανότητες να μην είχε συμβεί η αναπηρία, αν δεν τον είχαν μετακινήσει ανειδίκευτοι άνθρωποι, όπως αναφέραμε πιο πριν. Μετά το ατύχημα έφυγε για 8 μήνες στη Γερμανία. Εκεί υποβλήθηκε σε κάποιες εγχειρήσεις. Όταν συνήλθε, συνειδητοποίησε πως όλη του τη ζωή είχε αλλάξει από την μία στιγμή στην άλλη. Ό,τι μέχρι χθες θεωρούσε δεδομένο, τώρα πια δεν μπορούσε να το έχει. Ήταν πολύ δύσκολο να αποδεχτεί την κατάστασή του. Του πήρε σχεδόν ένα χρόνο για να καταφέρει να τα ξαναβρεί με τον εαυτό του. Μάλιστα η μέρα που ένιωσε ότι αποδέχτηκε την κατάστασή του ήταν η καλύτερη της ζωής του μετά το ατύχημα.

Οι 8 μήνες στη Γερμανία ήταν πολύ διαφορετικοί σε σχέση με την μετέπειτα ζωή του στην Ελλάδα. Εκεί μια τέτοια αναπηρία δεν σήμαινε το τέλος της ζωής. Τα πράγματα εκεί ήταν αρκετά πιο εύκολα απ' ό,τι είναι στην Ελλάδα. Στη Γερμανία υπήρχαν αρκετές ευκολίες για την μετακίνηση των ατόμων με αναπηρίες με τα μέσα μεταφοράς. Επιπλέον είχαν σχεδιαστεί ειδικές ράμπες για ευκολία στην πρόσβαση σε δημόσιους χώρους. Πέρα όμως από αυτές τις ευκολίες πάρα πολύ σημαντικό είναι ότι οι άνθρωποι στη Γερμανία δεν αντιμετωπίζουν τους ανάπηρους ως προβληματικούς ανθρώπους! Ίσα-ίσα τους αντιμετωπίζουν ως ισότιμους και δεν νιώθουν οίκτο και περιφρόνηση για αυτούς. Αυτή η στάση των ανθρώπων είναι πρωταρχικό στοιχείο στην επανένταξη ενός τέτοιου ατόμου στην κοινωνία.

Δυστυχώς όμως με την επιστροφή του στην Ελλάδα δεν συνάντησε τις ίδιες συνθήκες. Οι άνθρωποι είχαν αρκετά ρατσιστικές αντιλήψεις για άτομα με αναπηρία.

Λόγω της έλλειψης σωστής παιδείας οι Έλληνες πίστευαν πως οι άνθρωποι με αναπηρίες είναι άτομα προβληματικά, διαφορετικά από τους υπόλοιπους και ανίκανα για οτιδήποτε. Απόδειξη είναι ότι αυτά τα άτομα είναι αρκετά δύσκολο να βρουν μια θέση εργασίας, γιατί οι εργοδότες έχουν βρει διάφορους τρόπους ώστε να μην τα παίρνουν στην δουλειά τους, παρόλο που υπάρχει θεσπισμένος νόμος από το κράτος που τους υποχρεώνει το 10% των εργαζομένων να είναι άτομα με κάποια αναπηρία. Τα προβλήματά του όμως δεν τελειώνουν εδώ, καθώς και η καθημερινή μετακίνησή του είναι αρκετά δύσκολη. Στα πεζοδρόμια δεν υπάρχει χώρος, καθώς οι καφετερίες τα ιδιωτικοποιούν και τα γεμίζουν τραπεζάκια και καρέκλες. Ένα σωρό ακόμα παρόμοια προβλήματα που αντιμετωπίζει καθημερινά καθιστούν την ζωή του ένα τεράστιο μαρτύριο.

Τώρα πλέον ζει στην Έδεσσα μαζί με τους γονείς του, οι οποίοι τον υποστηρίζουν πάρα πολύ. Άλλα πρόσωπα στα οποία στηρίχτηκε ήταν παλιοί και νέοι φίλοι οι οποίοι τον βοήθησαν να ξεφύγει από την κατάσταση στην οποία βρέθηκε. Μάλιστα ανέφερε πως μετά το ατύχημα κατάλαβε ποιοι ήταν πραγματικοί του φίλοι.

Υπήρξαν και υπάρχουν όμως άνθρωποι που τον απογοήτευσαν και του συμπεριφέρθηκαν αρνητικά. Όπως υποστήριξε, τέτοια άτομα είναι άνθρωποι χωρίς παιδεία. Αισθάνεται πολύ άσχημα που τον αντιμετωπίζουν διαφορετικά, τον κοιτούν περίεργα και με οίκτο λόγω της αναπηρίας του. Αυτό συμβαίνει ακόμα και στην ίδια του την γειτονιά, όπου ένα μέρος των ανθρώπων τον αντιμετωπίζει ως προβληματικό. Ο ίδιος όμως νιώθει πολύ άνετα, καθώς αντιλαμβάνεται ότι δεν έχει αυτός το πρόβλημα, αλλά οι γύρω του. Οι προκαταλήψεις και ο ρατσισμός κάποιων ανθρώπων δεν τον έκαναν να σταματήσει να ονειρεύεται. Ονειρεύεται να μπορέσει να περπατήσει, να γίνει όπως ήταν. Ακόμα ελπίζει κάποια μέρα όλοι οι άνθρωποι να είναι ισότιμοι, ώστε να υπάρξει μια κοινωνία χωρίς προκαταλήψεις. Όμως είναι φυσικό να έχει και αρκετές φοβίες. Δεν θέλει ούτε να σκεφτεί να ζει χωρίς ελπίδες ότι θα μπορέσει να ξανά περπατήσει.

Μια καθημερινή του μέρα ξεκινάει νωρίς το πρωί, γύρω στις 6:00 – 6:30. Στις 7:30 βρίσκεται στη δουλειά του και στις 15:00 σχολάει. Μετά γυρνάει σπίτι όπου τρώει και γυμνάζεται. Φοράει έναν ειδικό νάρθηκα για να ξεπιαστεί και να κρατιέται σε φόρμα. Τα απογεύματα πάει για καφέ και τα βράδια συνήθως βγαίνει έξω.

Η συζήτηση αυτή μας έδωσε την ευκαιρία να βρεθούμε πιο κοντά σε ένα τέτοιο άτομο. Να δούμε τα προβλήματά του, τις δυσκολίες του και τις φοβίες του. Επιπλέον ήταν ένας τρόπος να ξαναθυμηθούμε ότι αυτά τα άτομα δεν διαφέρουν σε τίποτα από εμάς τους αρτιμελείς.

1^ο ΤΕΕ/ΕΠΑΛ Έδεσσας

Τίτλος Εργασίας: **Αγαπημένε μου Γρηγόρη**

Υπεύθυνη εκπαιδευτικός: Μπίντση Χριστίνα

Μαθητική Ομάδα :

Αγγελίδου Αφροδίτη

Βένου Αναστασία

Γάγκλιου Ευαγγελία

Γκάλη Αλεξάνδρα

Γώγου Αναστασία

Γώγου Μαρία

Ευαγγέλου Στέλα

Θεοδώρου Φανή

Καλομοίρη Στέλλα

Καραϊσκάκη Μαρία

Καρακάση Σοφία

Μίγκου Χριστίνα

Νικολάου Χρυσάνθη

Νικολούδη Αθηνά

Τελιανίδου Αναστασία

Τσουμάγκα Ειρήνη

Χαραλαμπίδου Έλενα

Αγαπημένε μου Γρηγόρη,

Ένωσα την ανάγκη να σου γράψω αυτό το γράμμα, γιατί μου έκανε πολύ μεγάλη εντύπωση η παρακάτω ιστορία, την οποία βρήκα και διάβασα σε μια εφημερίδα. Η εφημερίδα αυτή είναι σχολική που γράφεται και τυπώνεται στο 1^ο ΤΕΕ Έδεσσας. Σου παρουσιάζω το συγκεκριμένο απόκομμα εφημερίδας:

Αγαπητοί αναγνώστες και μαθητές.

Η ειδικότητα των Βρεφονηπιοκόμων τον 1^ο ΤΕΕ Έδεσσας (του Α' και Β' κύκλου) παίρνοντας ως αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες (Α Μ Ε Α) πήραν συνέντευξη από ένα άτομο με ειδικές ανάγκες και με βάση την συνέντευξη αυτή, σας παρουσιάζουμε την εξής ιστορία:

Ιούλιος 2004

Ξεκινάμε το πρωί από την πόλη μας για το λιμάνι του Πειραιά. Προορισμός μας η Νάξος για τις δεκαπενθήμερες καλοκαιρινές διακοπές μας. Όλη η παρέα είναι χαρούμενη, κεφάλι, ξέγνοιαστη και ονειροπαρμένη. Ο καθένας μας είχε τα δικά του σχέδια, όνειρα και προσδοκίες. Ξεκινάμε λοιπόν φορώντας το πιο μεγάλο χαμόγελο, τα πιο άνετα ρούχα, βάζοντας στο τέρμα την μουσική και την μηχανή του αυτοκινήτου.

Καθώς προχωρούμε στην Εγνατία οδό, με την ζέστη να μας τυλίγει όλο και πιο πολύ, ένα παιδί από την παρέα ο Κώστας, μας ζητά μια στάση να δει τον Χρήστο τον ξάδερφο του που βρισκόταν για λίγες μέρες στην Λεπτοκαρυά Πιερίας, σε μια οργανωμένη κατασκήνωση.

Ήταν μια πολύ καλή ευκαιρία να σταματήσουμε και να ξεμουδιάσουμε για λίγο. Άλλωστε ήταν η πρώτη μας φορά που θα ερχόμασταν σε επαφή με παιδί με ιδιαιτερότητες.

Μαζί με τον Κώστα κατεβήκαμε και εμείς για να γνωρίσουμε τον Χρήστο, νιώθοντας ανάμεικτα συναισθήματα. Ο Χρήστος ένα παιδί 19 χρονών έχει ελαφριά νοητική υστέρηση. Ζει με τους γονείς του και την γιαγιά του σε ένα σπίτι μίας παραδοσιακής γειτονιάς, όπου ακόμα ευτυχώς ο ένας άνθρωπος σκέφτεται και νοιάζεται για τον άλλον. Ο Χρήστος σαν μοναχοπαίδι που είναι, έχει κερδίσει την αγάπη και την υποστήριξη όχι μόνο των γονιών του

και των συγγενών του αλλά και τα άτομα της δικής του γειτονιάς που του φέρονται με ζεστασιά, χωρίς να τον έχουν απογοητεύσει ποτέ, οι άνθρωποι με τους οποίους συναναστρέφεται.

Για τον Χρήστο ήταν η πρώτη φορά που έφευγε από το σπίτι του, και γι' αυτόν η χειρότερη μέρα της ζωής του, η πρώτη μέρα στην κατασκήνωση όπως μας την περιέγραψε, αφού πρώτα συστηθήκαμε και ανταλλάξαμε της πρώτες μας κουβέντες:

«Ξύπνησα το πρωί και αφού πήρα τα πράγματά μου που είχα ετοιμάσει την προηγούμενη ημέρα, με τους γονείς μου πήγα στο μέρος όπου είχαν συμφωνήσει οι συνοδοί μας να περιμένουμε το λεωφορείο. Μόλις ήρθε το λεωφορείο και με αποχαιρέτησαν ο μπαμπάς και η μαμά, στεναχωρήθηκα που έφευγα από το σπίτι, τους άφηνα εκεί και εγώ που έφευγα αισθανόμουν μόνος. Στα κρυφά από τους άλλους ένα δάκρυ κύλησε αργά-αργά στο μάγουλό μου, το οποίο δεν ήθελα να σκουπίσω, ενώ αποχαιρετούσα τους γονείς μου και μόλις γύρισαν την πλάτη τους. Τόσο πολύ ήθελα να φύγουν, να μην με δουν που κλαίω και στεναχωρηθούν και αυτοί!!! Το λεωφορείο έβαλε μπρος, φύγαμε. Εγώ ήμουν στεναχωρημένος γιατί από την μια ήταν η πρώτη φορά που έφευγα από το σπίτι και από την άλλη, κατασκήνωση δεν είχα ξαναπάει και δεν ήξερα τι θα συναντούσα. Ήθελα να έχω μαζί μου τους γονείς μου. Στο μυαλό μου, είχα πάντοτε την υπόσχεση των γονέων μου πως θα με παίρνουν συχνά τηλέφωνο για να μιλάμε. Ανυπομονούσα να τους μιλήσω. Δεν ξεχνούσα τα λόγια που μου είπαν, πως δεν πρέπει να στεναχωριέμαι γιατί θα περάσουν γρήγορα οι μέρες χωρίς να το καταλάβω».

Στην ανάμνηση αυτή, ο Χρήστος έδειξε σημάδια νοσταλγίας και τα μάτια του βούρκωσαν. Ο Κώστας όμως και εμείς, προσπαθήσαμε να του συμπαρασταθούμε και για να τον ενθαρρύνουμε, τον παροτρύναμε να θυμηθεί μια οποιαδήποτε μέρα που περνά στο σπίτι του, με σκοπό να τον πείσουμε, πως εδώ σίγουρα περνά καλύτερα. Έτσι ο Χρήστος άρχισε να μας λέει:

«Μόλις ξύπνησα πήγα στο μπάνιο. Έφαγα πρωινό και μετά είδα τηλεόραση μέχρι το μεσημέρι. Στην τηλεόραση είχε εκπομπές πρωινές με τραγούδια, συζήτηση, κουτσομπολιό κ.α. Μετά έφαγα το μεσημέρι, έπλυνα τα δόντια μου και κοιμήθηκα. Όταν ξύπνησα το απόγευμα, έφαγα απογευματινό και είδα πάλι τηλεόραση μέχρι το βράδυ που κοιμήθηκα».

Έτσι όπως μας περιέγραψε τη μέρα του ο Χρήστος, διαπιστώσαμε όλοι μας πως δεν έχει καμία διαφορά η δική του μέρα, που γι' αυτόν δεν είναι ανιαρή, από μια οποιαδήποτε μέρα που περνάμε όλοι μας.

Επίσης, μας είπε ο ίδιος πως νιώθει πάρα πολύ καλά με τον εαυτό του, άνετα και με τους ανθρώπους γύρω του. Ρίξαμε μια ματιά ο ένας στον άλλον, μόλις το ακούσαμε αυτό, με την απορία στο πρόσωπό μας: Πόσοι από εμάς νιώθουμε καλά με τον εαυτό μας και τους γύρω μας? Πόσοι άνθρωποι, μας έχουν και τους έχουμε απογοητεύσει? Δεν υπάρχει άνθρωπος που τον απογοητεύσει ποτέ και γενικά να του έχει συμπεριφερθεί αρνητικά.

Στο τέλος της πρώτης μας συνάντησης, αφού χαιρετήσαμε τον Χρήστο, μας υποσχέθηκε ότι παρ' όλο που του λείπουν οι δικοί του άνθρωποι, θα προσπαθήσει να μείνει όλες τις μέρες γιατί πρέπει να μάθει να αντέχει μακριά τους.

Όταν έκλεισε η πόρτα της κατασκήνωσης, ήταν όλη η παρέα προβληματισμένη. Μπήκαμε στο αυτοκίνητο για να συνεχίσουμε το ταξίδι μας: Το ραδιόφωνο δεν έπαιζε μουσική στο τέρμα και επικρατούσε σιωπή. Η σκέψη όλων μας ήταν στον Χρήστο. Όσο περνούσε η ώρα, η σκέψη μας ξεδιπλώθηκε και ακουγόταν πια δυνατά. Ο προβληματισμός μας έντονος, καθώς και η ανταλλαγή απόψεων. Όταν ανεβήκαμε στο καράβι, είχαμε διαπιστώσει πόσο απλά ζούσε ο Χρήστος, μέσα σε οικογενειακή θαλπωρή, αγάπη και φιλία κάποιων προσώπων. Ο Χρήστος μας έκανε να δούμε τη ζωή με άλλο μάτι και από διαφορετική πλευρά. Τελικά αποφασίσαμε μετά της διακοπές μας να προσπαθήσουμε να ξανασυναντήσουμε τον Χρήστο.

Μια μέρα του φθινοπώρου που είχε μαζευτεί όλη η παρέα και κοιτούσαμε τις φωτογραφίες από τις καλοκαιρινές διακοπές μας, θυμηθήκαμε τον φίλο μας τον Χρήστο, και λέμε φίλο μας γιατί έτσι τον νιώθουμε όλοι μας. Ο Κώστας τον πήρε στο τηλέφωνο για να βρεθούμε και να πάμε μια βόλτα ή για καφέ. Το τηλέφωνο το σήκωσε η μητέρα του αρχικά και αργότερα το πήρε ο Χρήστος. Χάρηκε πάρα πολύ με την πρόταση που του έκανε ο Κώστας και συμφωνήσαμε να βρεθούμε όλοι μαζί στην πλατεία Ελευθερίας στις 6:00' το απόγευμα.

Ο Χρήστος χάρηκε πάρα πολύ όταν μας είδε. Θυμήθηκε την ημέρα εκείνη που μας γνώρισε στην κατασκήνωση. Όταν τον ρωτήσαμε πως πέρασε τις υπόλοιπες μέρες στην

κατασκήνωση, μας απάντησε πως ήταν οι καλύτερες της ζωής του. Μας περιέγραψε μία από αυτές, την καλύτερή του που ήταν η τελευταία μέρα:

«Το πρωί φάγαμε και κάναμε μπάνιο στη θάλασσα, παίξαμε ομαδικά παιχνίδια μέχρι να ακούσουμε από το megáφωνο ότι το μεσημεριανό φαγητό είναι έτοιμο. Μετά το φαγητό πήγαμε στην σκηνή για να ξεκουραστούμε και να κοιμηθούμε. Κάθε σκηνή είχε 10 κρεβάτια με κομοδίνα και ντουλάπα για κάθε παιδί. Το απόγευμα όταν σηκωθήκαμε πήγαμε στη τραπεζαρία, μετά για μπάνιο στην θάλασσα. Όταν επιστέψαμε, φάγαμε βραδινό και βγήκαμε έξω στην πόλη. Εκεί μας περίμενε μια έκπληξη. Γινόταν χορός και συγκεκριμένα ήταν το δικό μας αποχαιρετιστήριο πάρτι, όπου χορέψαμε όλοι μαζί. Είχε ορχήστρα και ζωντανή μουσική με τραγουδιστή. Στο τέλος μας μίλησε ο αρχηγός της κατασκήνωσης και μας είπε ότι περάσαμε όλοι πάρα πολύ ωραία και ότι ελπίζει να τα ξαναπούμε του χρόνου όλοι μαζί. Εμείς χειροκροτήσαμε. Μόλις επιστρέψαμε ετοιμάσαμε τα πράγματά μας για να φύγουμε την άλλη μέρα στο σπίτι μας. Όταν τελείωσαν οι ετοιμασίες, κοιμηθήκαμε.»

Επηρεασμένοι από την άνεσή του να διηγείται τον τρόπο ζωής του, αλλά και κομμάτια αυτής, πήραμε το θάρρος να ρωτήσουμε για τα όνειρα του, τις προσδοκίες του, τις ελπίδες του και ποια θα είναι για αυτόν η καλύτερη ζωή που φαντάζεται.

«Η ζωή μου θα είναι καλύτερη εάν δουλεύω. Θα ήθελα να δουλεύω σε ένα γραφείο ως υπάλληλος. Να γράφω σε γραφομηχανή, να έχω κομπιούτερ με ποντίκι, πολλά χαρτιά. Το γραφείο θα είναι μέσα σ' ένα μεγάλο κτίριο. Ένα μεγάλο αυτοκίνητο θα οδηγώ για να κάνω βόλτες και να πάω στην δουλειά. Ελπίζω να βρω και μια γυναίκα να παντρευτώ, να κάνω οικογένεια και να ζω σ' ένα μεγάλο σπίτι».

Εύλογα μας γεννήθηκε η επόμενη ερώτηση που βγήκε αυθόρμητα από τα χείλη μας. Ποια είναι η χειρότερη ζωή που μπορεί να φανταστεί για τον εαυτό του. Ποιοι είναι οι φόβοι του και οι ανησυχίες του.

Ο Χρήστος για άλλη μια φορά δεν αρνήθηκε να μας απαντήσει. Η απάντηση που μας έδωσε είναι ότι η ζωή του θα είναι χειρότερη αν δεν έχει βρει μια δουλειά. Ως προς τις φοβίες του, υπάρχουν δύο πράγματα που τον φοβίζουν. Το ένα είναι η μοναξιά, να μην μείνει κάπου μόνος του και το άλλο είναι τα σκυλιά, τα οποία τον τρομάζουν.

Η ώρα όμως είχε περάσει για άλλη μια φορά γρήγορα. Κλείσαμε το επόμενο ραντεβού μας. Όταν τον αποχαιρετούσαμε, του είπαμε πως μέχρι να πραγματοποιηθούν τα

όνειρά του στο μέλλον, αυτό που έχει να κάνει είναι να θυμάται τις καλύτερες στιγμές της ζωής του, να αγαπά, να ελπίζει και να ζει απλά την κάθε στιγμή που περνά.

Αυτή είναι η ζωή του Χρήστου έτσι όπως την έζησε και έτσι όπως θέλει να την ζήσει. Αν σας άρεσε η ιστορία, δεν έχετε παρά να αναζητήσετε και εσείς τον δικό σας Χρήστο, να ρίξετε την δική σας γέφυρα επικοινωνίας και να τον κάνετε φίλο σας. Δεν σας ζητάει τίποτα άλλο να του δώσετε, παρά μόνο την αγάπη σας και την φιλία σας.

Σας ευχαριστούμε για τον χρόνο, την προσοχή σας και την υποστήριξη σας με την ανάγνωση της εφημερίδας μας

Β΄ και Γ΄ τάξη Βρεφονηπιοκόμων 1^ο ΤΕΕ Έδεσσας

Δεν ξέρω Γρηγόρη, πως σου φάνηκε εσένα το άρθρο αυτό της εφημερίδας.

Εγώ πάντως κατάλαβα πως υπάρχουν πολλά ενδιαφέροντα πράγματα που μπορείς να μοιραστείς, να δώσεις και να πάρεις από όλους τους ανθρώπους που βρίσκονται γύρω σου, αρκεί να μην τους χωρίζεις σε κατηγορίες και να αδιαφορείς για αυτούς. Όλοι έχουμε τις ίδιες ανάγκες, τα ίδια όνειρα και πιστεύουμε στις ίδιες αξίες. Αυτό που με δίδαξε η ιστορία αυτή είναι: ΖΗΣΕ ΑΠΛΑ ΤΗΝ ΖΩΗ ΣΟΥ ΚΑΙ ΝΑ ΧΑΙΡΕΣΑΙ ΤΗΝ ΚΑΘΕ ΣΤΙΓΜΗ. ΜΑΘΕ ΝΑ ΑΓΑΠΑΣ.

Περιμένω την απάντησή σου για να μου πεις τις εντυπώσεις σου από την ιστορία που σου στέλνω.

Φιλιά πολλά και να περνάς καλά.

Με αγάπη . . .

1^ο Γυμνάσιο Αριδαίας

Τίτλος Εργασίας: **Είμαι ερωτευμένος με τη γνώση**

Υπεύθυνη εκπαιδευτικός: Σιάκη Ελένη

Μαθητική Ομάδα:

Αδέμης Θωδωρής

Αμύντα Πασχαλίνα

Ανδρικού Ασημίνα

Γκανταΐδου Ελλάδα

Κιλικλή Ευαγγελία

Λουκίδου Δήμητρα

Ορτζάνη Σοφία

Πάλλια Τριανταφυλλιά

Σαμάνδης – Τσολέκας Δημήτρης

Τόδη Μάρθα

Εισαγωγή:

Τι είναι αναπηρία; Συνήθως το πρώτο πράγμα που σκεφτόμαστε όταν ακούμε τη λέξη αναπηρία είναι, κινητικά προβλήματα ή νοητική υστέρηση.

Στη συνέχεια, μας έρχονται στο νου διάφορα συναισθήματα που μας δημιουργούνται ακούγοντας τη λέξη αναπηρία. Αυτά συνήθως είναι οίκτος, λύπη, μελαγχολία από τη μια μεριά και θαυμασμός από την άλλη.

Κατόπιν το μυαλό μας πηγαίνει στους διάφορους τρόπους αντιμετώπισης της αναπηρίας, όπως ειδική εκπαίδευση, ειδική φροντίδα, φιλανθρωπικοί σύλλογοι κ.λπ.

Οι περισσότεροι νομίζουμε ότι αναπηρία είναι αυτό που βλέπουμε. Όμως υπάρχει και αυτή που δε φαίνεται. Η ψυχολογική. Πολλά άτομα δεν είναι ικανά να ανταπεξέλθουν στα διάφορα προβλήματα που προκύπτουν στην κοινωνική τους ζωή, το οικογενειακό, φιλικό ή εργασιακό τους περιβάλλον. Θέλουν να κάνουν κάτι αλλά δεν μπορούν, κι έτσι καταλήγουν να έχουν άσχημη ψυχολογική διάθεση, κατάθλιψη, απομόνωση.

Όταν λοιπόν έρθουμε σε επαφή και επικοινωνία με άτομα με αναπηρία, τότε αποκτούμε άλλη εμπειρία και αρχίζουμε να αλλάζουμε. Το πιο σωστό και το πιο δύσκολο είναι να αντιμετωπίζουμε την αναπηρία όπως πραγματικά είναι. Χωρίς υποτίμηση αλλά και χωρίς υπερτίμηση. Δεν είναι μια εντελώς φυσιολογική κατάσταση αλλά ούτε και κάτι εντελώς αξεπέραστο και μη αντιμετωπίσιμο.

Στη σημερινή κοινωνία πρέπει να καταλάβουμε ότι η αναπηρία δεν είναι πλέον κάτι ατομικό, αλλά κάτι κοινωνικό. Με πιο απλά λόγια, εάν η κοινωνία εξασφαλίσει όλα τα αγαθά, τις υπηρεσίες και την προσβασιμότητα σ' αυτά τότε η αναπηρία παύει να υπάρχει.

Τι είναι αυτοεκτίμηση; Είναι η άποψη που έχει διαμορφώσει ο καθένας για τον εαυτό του στους διάφορους τομείς της ζωής του.

Έτσι αν το άτομο έχει θετική στάση προς τον εαυτό του, έχει υψηλή αυτοεκτίμηση, κάτι που του δημιουργεί και ωραία συναισθήματα και διάθεση για ζωή.

Αν έχει αρνητική στάση για τον εαυτό του, έχει χαμηλή αυτοεκτίμηση και αυτό του δημιουργεί άσχημα συναισθήματα και άρνηση για ζωή.

Οι άνθρωποι του περιβάλλοντος επηρεάζουν την αυτοεκτίμηση του ατόμου. Άρα η κοινωνία δίνει μορφή και νόημα στην αντίληψη του ατόμου για τον εαυτό του.

Επομένως, η ενίσχυση της αυτοεκτίμησης πρέπει να επιδιωχθεί μέσα από τη βελτίωση της ικανότητας στους σημαντικούς για το άτομο τομείς της ζωής του, μέσα από την απόκτηση

κοινωνικών δεξιοτήτων που θα του επιτρέψουν να τύχει μεγαλύτερης αποδοχής από τους άλλους.

Είναι πολύ σημαντικό λοιπόν να υπάρχει καλύτερη αντιμετώπιση και των ατόμων με αναπηρία από την κοινωνία.

Να απαλλαγούμε από τα στερεότυπα και τις προκαταλήψεις παλαιότερων εποχών όπου κυριαρχούσε μια αρνητική στάση και ο κοινωνικός αποκλεισμός των Ατόμων με Αναπηρία. Να αλλάξουμε αντιλήψεις και συμπεριφορές και να μην απορρίπτουμε αυτά τα άτομα αλλά να τα δεχόμαστε ανεπιφύλακτα με αγάπη και ενδιαφέρον, να επικοινωνούμε μαζί τους, να εκφράζουμε τα συναισθήματά μας και να αναπτύσσουμε σχέσεις σεβασμού και αλληλοεκτίμησης.

Η Πολιτεία έχει υποχρέωση να βοηθήσει στην ομαλή ένταξη των Ατόμων με Αναπηρία στην κοινωνία μέσα από κατάλληλες ρυθμίσεις και το κατάλληλο νομοθετικό πλαίσιο.

Πρέπει επίσης να δημιουργήσει τις κατάλληλες προϋποθέσεις (ειδική αγωγή και εκπαίδευση, προσβασιμότητα σε χώρους και δημόσια κτίρια κ.ά.) που συμβάλλουν στην ανάπτυξη των δημιουργικών ικανοτήτων των ατόμων με αναπηρία και λειτουργούν ως κίνητρο για την κοινωνικοποίησή τους.

Να μεριμνήσει για την προστασία, την υπεράσπιση και το σεβασμό των δικαιωμάτων των Ατόμων με Αναπηρία τα οποία δικαιούνται να σπουδάζουν, να εργάζονται, να διασκεδάζουν, να κάνουν οικογένεια, να ζουν μια φυσιολογική ζωή. Δεν είναι ανάγκη να γίνονται «ήρωες ζωής» για να γίνουν αποδεκτοί από το κοινωνικό σύνολο. Αρκεί απλώς, να ζουν τη ζωή με βάση τα δικά τους μπορώ, θέλω, και πιστεύω.

Η ανθρωπότητα έχει να κερδίσει πολλά όχι μόνο σε αξίες αλλά και σε πολιτισμό, καθώς η ενεργοποίηση των Ατόμων με Αναπηρία θα ανεβάσει σε υψηλότερα επίπεδα την υπευθυνότητα και την κοινωνικότητα.

Εμείς μέσα από το πρόγραμμά μας γνωρίσαμε την αναπηρία, ζήσαμε από κοντά Άτομα με Αναπηρία, τα νιώσαμε, και αισθανόμαστε πλέον την ανάγκη να υπερασπίσουμε τα δικαιώματά τους, αλλά και να εξασφαλίσουμε την ενεργή συμμετοχή τους στην κοινωνία για τη διεκπεραίωση των υποχρεώσεών τους, όπως τα ίδια τα άτομα το επιθυμούν.

Το πιο σημαντικό απ' όλα είναι ότι μάθαμε να είμαστε δημιουργικοί, να κάνουμε το καλύτερο που μπορούμε, να ζούμε το σήμερα, να νιώθουμε όμορφα όπως είμαστε και όλοι μαζί «να πάμε το όνειρο πιο πέρα...».

Δρώμενο για τη συνέντευξη του Βαγγέλη

Στα τραπεζάκια ενός καφέ κάθεται μια παρέα φοιτητών με «φραπεδιά» στα χέρια.

- Μα. - Ωχ! Τέρμα οι καταλήψεις. Τα κεφάλια μέσα. Αρχίζει η εξεταστική.
Δ. - Καλά ντε! Μην αγχώνεστε!
Μ. - Τι μην αγχώνεστε! Δεν έχουμε ανοίξει βιβλίο! Κι από παρακολουθήσεις; Πού να τρέχεις πρωί – πρωί. Άστα να πάνε! Πώς θα βγάλουμε τόση ύλη;
Θ. - Χαλαρά ρε παιδιά! Αφού έχουμε το Βαγγέλη!
Δ. - Ποιος είναι αυτός;
Μι. - Καλά ρε, το Βαγγέλη δεν ξέρεις; Τον πιο επιμελή συμφοιτητή μας; Οι σημειώσεις του κυκλοφορούν από χέρι σε χέρι.
Χάρη σ' αυτόν περνάμε και κάνα μάθημα.
Φ. - Καλά, εμείς είμαστε απαράδεκτοι. Βαριόμαστε που ζούμε.
Κι αυτός, με τόσα κινητικά προβλήματα δεν έχει χάσει ούτε μία ώρα μάθημα.
Πού τη βρίσκει τόση διάθεση;
Είναι γεμάτος ενέργεια και δύναμη. Θα ήθελα πολύ να του μοιάζω!
Μα. - Κι όσες φορές ζητήσαμε τη βοήθειά του ήταν πολύ πρόθυμος. Χαρούμενο παιδί! Και αισιόδοξο.
Φ. - Και δεν είναι μόνο οι σημειώσεις. Είναι και η παρέα μαζί του. Οι συζητήσεις.
Η ανταλλαγή απόψεων. Η επικοινωνία που έχουμε!
Δ. - Μου έχετε κεντρίσει το ενδιαφέρον. Πέστε μου κι άλλα πράγματα γι' αυτόν.
Θα ήθελα πολύ να τον γνωρίσω!

Είμαι ερωτευμένος με τη γνώση

Γεια σας! Είμαι ο Βαγγέλης και μένω στη Δωροθέα. Ζω με το στενό οικογενειακό μου περιβάλλον. Τον πατέρα, τη μητέρα και την αδερφή μου.

Η αναπηρία μου ονομάζεται επιστημονικά σπαστική τετραπληγία. Είναι μια ασθένεια που παρατηρείται στα άνω και κάτω άκρα. Χαρακτηρίζεται από τον τόνο, τη λεγόμενη σπαστικότητα, που είναι δυσλειτουργία των νεύρων. Δε διορθώνεται, αλλά μειώνεται με την χρήση φαρμάκων.

Είμαι τριτοετής φοιτητής του Παιδαγωγικού τμήματος του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. Τώρα ετοιμάζω και την πτυχιακή μου εργασία. Για το λόγο αυτό πηγαίνω στην πόλη της Φλώρινας τρεις φορές την εβδομάδα, Δευτέρα, Τρίτη, Τετάρτη, και παρακολουθώ τις διάφορες διαλέξεις που αφορούν στο αντικείμενό μου.

Οι μέρες μου είναι λίγο πολύ ίδιες. Ο τρόπος με τον οποίο κυλάει η καθημερινότητά μου δεν αλλάζει. Θα έλεγα ότι είναι μια ρουτίνα, η οποία, όμως, εμένα με αναζωογονεί και πιστεύω ότι αυτή η ρουτίνα της καθημερινής ζωής θα έπρεπε για όλους τους ανθρώπους να είναι όχι μια δύσκολη κατάσταση, αλλά ένας τρόπος που θα τους δημιουργεί χαρά και ευεξία.

Μια πολύ χαρούμενη μέρα που θα τη θυμάμαι για πάντα, ήταν η 3^η Δεκεμβρίου 2004, τότε που μετά από πάμπολλες και ποικίλες αγκυλώσεις της γραφειοκρατίας έγινα δεκτός από το Πανεπιστήμιο της Φλώρινας στο τμήμα της Παιδαγωγικής Ακαδημίας. Για να γευτώ αυτήν την όμορφη στιγμή μεσολάβησε ένα διάστημα τριών μηνών περίπου που με γέμισε άγχος και αγωνία και μου δημιούργησε πολλά ψυχολογικά προβλήματα.

Αλλά ως χειρότερη μέρα της ζωής μου θα χαρακτήριζα την πρώτη μέρα στο πανεπιστήμιο, όταν αντιμετώπισα μια αρνητική στάση και διάθεση. Ευτυχώς ξεπέρασα όλα τα εμπόδια χάρη στη βοήθεια και την υποστήριξη της οικογένειάς μου, καθώς και συγγενών και φίλων. Γενικά από τους ανθρώπους κρατάω την θετική συμπεριφορά τους. Προτιμώ την κακή συμπεριφορά να την αντιμετωπίζω με συγκατάβαση γιατί νομίζω ότι είναι καλύτερα να μη θυμόμαστε ποιοι μας απογοήτευσαν, επειδή η ζωή είναι μικρή και δεν αξίζει να τη χαρμίζουμε σε μνησικακίες.

Οι σχέσεις μου με τους άλλους είναι καλές, έχω επαφές και επικοινωνία με τους ανθρώπους της γειτονιάς, αλλά και όλου του χωριού μου, νιώθω καλά ανάμεσά τους και αυτοί επίσης μαζί μου. Έτσι ομορφαίνει η ζωή μου. Κι εγώ αντλώντας δύναμη και αισιοδοξία, προχωράω παραπέρα και κάνω όνειρα για το μέλλον.

Κάτι που χαρακτηρίζει έντονα τη διάθεσή μου για ζωή είναι η φράση «δια βίου εκπαίδευση» (“life long learning”). Βασικό ζωτικό συστατικό της καθημερινότητάς μου είναι η γνώση και η μάθηση. Αν υπάρξει μια μέρα στη ζωή μου που να μην μπορώ να κάνω κάτι τέτοιο θα ήταν το χειρότερο για μένα. Δεν μπορώ να φανταστώ τον εαυτό μου να κάθεται επί ώρες και να πίνει καφέ σε μια καφετερία χωρίς να έχει να κάνει τίποτε. Το θεωρώ τραγικό. Προγραμματίζω την κάθε μου μέρα. Η παθητικότητα με απωθεί και προτιμώ να είμαι ενεργητικό ον.

Συνεχίζοντας λοιπόν αργότερα τις σπουδές μου, αφού δεν μπορώ να στερηθώ τους ακαδημαϊκούς χώρους, σκέφτομαι ότι αυτό που θα μου άρεσε περισσότερο για τον εαυτό μου και το θεωρώ όνειρο ζωής είναι να σπουδάσω και θεολογία. Για μένα ο θεολόγος δεν είναι ένας άνθρωπος με παγιωμένες ιδέες, αλλά ένας κατεξοχήν «ανθρωπιστής» επιστήμονας με ανοιχτούς ορίζοντες. Νομίζω ότι αν θέλουμε να είμαστε δομημένοι ψυχολογικά πρέπει να στηριζόμαστε στο Θεό. Η κλίση προς το θείο μας κάνει να βλέπουμε τα πράγματα πιο ανυστερόβουλα και απαλλαγμένα από τα αρνητικά στοιχεία του χαρακτήρα μας. Όπως καταλαβαίνετε είμαι ερωτευμένος με τη γνώση γενικά και τη θεολογία ειδικά.

Προσωπικά λοιπόν βρίσκω τη δύναμη για ζωή μέσα από το διάβασμα και την επαφή με τους ανθρώπους. Οι άνθρωποι με βοηθούν να ξεπερνάω τις δύσκολες στιγμές, όταν κάποιες φορές, νιώθω κούραση, σωματική και συναισθηματική.

Μεγάλη δύναμη μου δίνει η αγάπη και η φροντίδα της μητέρας μου, και των άλλων προσώπων του οικογενειακού και συγγενικού μου περιβάλλοντος, η φιλία της Μαρίας της κολλητής μου, της Κικής, του Κώστα, της Αλέκας και του Κώστα, το ενδιαφέρον και η επιστημονική στήριξη της κυρίας Γκέκα, η πνευματική καθοδήγηση του πατέρα Ειρηναίου. Όμως το πιο γλυκό στοιχείο που με έχει βοηθήσει πολύ ως προσωπικότητα ήταν η αγάπη και η πολύπλευρη στήριξη του παππού μου Ηλία, που πλέον κατοικεί στην κοινωνία των αγγέλων.

Νιώθω καλά με τον εαυτό μου και πιστεύω ότι το στοιχείο που με ενδυναμώνει είναι, ότι έχω δομήσει το χαρακτήρα μου με ισχυρή αυτοαντίληψη και αυτοεκτίμηση, έναν πολύ αμυντικό μηχανισμό που με ωθεί να ανταπεξέλθω σε πάσης φύσεως δυσκολίες.

Σας ευχαριστώ

1^ο Γυμνάσιο Έδεσσας

Τίτλος Εργασίας: **Γνωριμία με την Τ.Μ.**

Υπεύθυνη εκπαιδευτικός: Τζούλη Ευαγγελία

Μαθητική ομάδα:

Μητσάνη Αγγελική
Μουμτζόγλου Ραφαήλ
Μπάπκα Ιωάννα
Μητάκου Τρυφωνία
Νάκι Γκιόργκο
Ουγγρίδης Ιορδάνης
Παπαδόπουλος Γεώργιος
Παπαδοπούλου Παυλίνα-Ελισάβετ
Παππάς Αθανάσιος
Παύλου Θεοδώρα
Πριβαρτιτσάνη Τρυφωνία

Εισαγωγή

Στα πλαίσια του προγράμματος Αγωγής Υγείας, ομάδα μαθητών της Β΄ τάξης του σχολείου μας επέλεξε να ασχοληθεί με τον τρόπο ζωής ενός ατόμου με κινητικές δυσκολίες .

Η επιλογή του ατόμου έγινε μέσα από την μικρή κλειστή κοινωνία του σχολείου μας στο οποίο ανήκει και η Μ.Μ.

Κίνησε το ενδιαφέρον των παιδιών επειδή η Μ.Μ. φτάνει πάντα στο σχολείο πολύ πριν την έναρξη των μαθημάτων. Φαίνεται πάντα χαρούμενη και χαμογελαστή.

Με το καρότσι της δεν διστάζει να μπαίνει σ' όλους τους χώρους και να ενδιαφέρεται για όλους και για όλα έχοντας πάντα κάτι να πει ή να σχολιάσει. Όμως ποια είναι η καθημερινότητά της; Πώς αντιμετωπίζει τα προβλήματα που δημιουργούνται από την έλλειψη αυτονομίας κίνησής της; Πώς βιώνει το οικογενειακό της περιβάλλον το γεγονός αυτό;

Στις συνεντεύξεις η Μ.Μ. και η μητέρα της μίλησαν στα παιδιά χωρίς περιστροφές η κάθε μια για τη δική της αλλά και για την κοινή τους ζωή επειδή η συγγένειά τους και η κατάσταση του παιδιού καθιστούν τις ζωές τους παράλληλες και συγχρόνως άρρηκτα δεμένες.

Η αφήγηση της κ. Τ.Μ. ήταν το καλύτερο μάθημα ζωής για την ομάδα των παιδιών που συμμετείχε στο πρόγραμμα. Δεν παραδόθηκε στην μοίρα της κι ούτε προσπάθησε να κρύψει την ιδιαιτερότητα της οικογένειάς της. Διαμόρφωσε τη ζωή της και τη στάση της απέναντι σ' αυτήν ανάλογα με τις καταστάσεις.

Η υπομονή και η αποδοχή της πραγματικότητας από την ίδια την Μ.Μ. στη δική της αφήγηση, την έκαναν αναμφισβήτητα όμοιο μέλος της οικογένειας των παιδιών. Έτσι, σιγά-σιγά οι λέξεις πρόβλημα, κατάσταση, δυσκολία άρχισαν να μοιάζουν αταίριαστες.

Γνωριμία με την T.M.

Η κ. T.M. είναι μητέρα ενός παιδιού με ειδικές δεξιότητες. Την γνωρίσαμε όταν η κόρη της ήρθε στο σχολείο μας γιατί έπρεπε να την φέρνει κάθε πρωί πριν ξεκινήσει για την δική της εργασία στο νοσοκομείο όπου εργάζεται ως νοσηλεύτρια.

Ως άνθρωπος η κ. T.M. είναι μια ευγενική γυναίκα που οι δυσκολίες της ζωής δεν έχουν επηρεάσει αρνητικά την συμπεριφορά της προς τους άλλους ανθρώπους και τον χαρακτήρα της. Η καθημερινότητά της επηρεάζεται σε πολύ μεγάλο βαθμό από το πρόγραμμα της κόρης της και είναι αρκετά δύσκολη.

Ξυπνάει το πρωί στις 6.30. για το ντύσιμο και η προετοιμασία της κόρης της χρειάζεται τουλάχιστον μισή ώρα. Η κόρη της είναι ένα κορίτσι παραπληγικό 100% στα κάτω άκρα λόγω μηνιγγοεγκεφαλίτιδας. Συνεπώς είναι εντελώς ανήμπορη να μετακινηθεί χωρίς την βοήθεια άλλου ανθρώπου. Ο μόνος τρόπος είναι το αναπηρικό καροτσάκι. Η διαδικασία τοποθέτησής της στο αναπηρικό καροτσάκι κάθε πρωί διαρκεί περίπου 20' λεπτά. Πριν τοποθετήσει την κόρη της στο καρότσι έχει να φροντίσει για την πρωινή της καθαριότητα η οποία γίνεται με το παιδί ξαπλωμένο μπρούμυτα. Πολλά πράγματα που για όλους εμάς είναι ενός λεπτού δουλειά, για ένα παραπληγικό άτομο μπορεί να είναι μια πολύ χρονοβόρα και επίπονη διαδικασία. Η κ. T.M. μας ανέφερε χαρακτηριστικά για παράδειγμα όταν το παντελόνι θέλει λίγο ίσιωμα και για όλους εμάς αυτό είναι μια απλή κίνηση του ενός χεριού, στην περίπτωση της κόρης της χρειάζεται χρόνος και όχι μόνον. Αφού ετοιμαστεί ξεκινούν μαζί για το σχολείο όπου η κόρη της παρακολουθεί κανονικά τα μαθήματά της. Το σχολείο της διαθέτει διευκολύνσεις για άτομα με κινητικά προβλήματα (ράμπα, ασανσέρ) ώστε να μπορεί να παρακολουθεί απρόσκοπτα όλες της δραστηριότητες. Ο πατέρας της, με ειδικά διαμορφωμένο αυτοκίνητο, την πηγαίνει κάθε πρωί στο σχολείο και την παίρνει στις 2 το μεσημέρι. Τρώνε γρήγορα και έπειτα οι γονείς της την ξαπλώνουν μπρούμυτα έτσι ώστε να ξεκουραστεί και να την καθαρίσουν τοπικά. Στη συνέχεια η κόρη της διαβάζει και ετοιμάζει τα μαθήματά της για το σχολείο παραμένοντας μπρούμυτα. Όλη την ώρα που η κόρη της κάνει τα μαθήματά της πρέπει να υπάρχει κάποιος δίπλα της. Τα πράγματα είναι κάπως καλύτερα όταν δεν έχει ξεπεραστεί ο χρόνος παραμονής της στο καρότσι οπότε μπορεί να ξανατοποθετηθεί και να αποκτήσει την σχετική αυτονομία κίνησής της αφού το σπίτι είναι κατάλληλα διαμορφωμένο. Σ' αυτήν την περίπτωση η κόρη της μπορεί να ασχοληθεί με πάρα πολλά πράγματα, ακόμα και να μαγειρέψει.

Οι πρώτες δύσκολες μέρες ξεκίνησαν με την γέννηση της κόρης της όταν οι γιατροί διέγνωσαν ότι θα ήταν ένα παιδί παραπληγικό , με νοητική καθυστέρηση και πίστευαν πως δεν θα ζήσει. Παρά τις αντίθετες προβλέψεις, κατάφερε να ζήσει . Αυτή η πρώτη νίκη της Μαρίας θεωρεί ότι είναι και η καλύτερη στιγμή της ζωής της. Και από τότε η κάθε μέρα της είναι η καλύτερη γιατί ζει για την κάθε μέρα.

Μια από τις χειρότερες μέρες ήταν όταν η κόρη της, νεογέννητη, έπρεπε να χειρουργηθεί λόγω υδροκεφαλίας και να της τοποθετηθεί βαλβίδα , πρόβλημα που αντιμετωπίστηκε με επιτυχία. Από τότε, έβλεπε με χαρά πως το παιδί που μεγάλωνε με τόση φροντίδα, ζούσε τη κάθε μέρα, κέρδιζε βήμα-βήμα τη ζωή, διαψεύδοντας την επιστήμη με το να γίνεται ένα φυσιολογικό παιδί έτοιμο να παρακολουθήσει τα μαθήματα σε κανονικό σχολείο .

Η κόρη της πήγε στο νηπιαγωγείο. Τα μαθήματα των τεσσάρων πρώτων τάξεων του δημοτικού τα διδάχτηκε από δάσκαλο στο σπίτι ενώ στην πέμπτη και έκτη δημοτικού επέστρεψε στο κανονικό σχολείο. Φέτος είναι μαθήτρια της πρώτης γυμνασίου με πολύ καλή επίδοση.

Οι δύσκολες στιγμές επέστρεψαν, προκαλώντας της φοβερή αναστάτωση, λίγες μέρες πριν από τις γιορτές των Χριστουγέννων του 2006 όταν η βαλβίδα παροχέτευσης του υγρού από τον εγκέφαλο άνοιξε. Τρεις χειρουργικές επεμβάσεις, που ανάγκασαν την κόρη της να μείνει αρκετό διάστημα μακριά από το σχολείο, αντιμετωπίστηκαν τελικά με ψυχραιμία αλλά και μεγάλη υπομονή, ειδικά από το παιδί.

Την μεγαλύτερη υποστήριξη η κ. Τ.Μ. τη δέχεται από τον άντρα της που είναι πάντα κοντά της για να την βοηθάει και να την υποστηρίζει. Δεν μπορεί να φανταστεί τη ζωή της δίχως τον άντρα της. Και οι δυο μαζί προσπαθούν να κάνουν όσο το δυνατόν καλύτερη τη ζωή της κόρης της και να της προσφέρουν στήριξη ώστε να αντιμετωπίσει τις δυσκολίες της ζωής με δύναμη και θάρρος. Φυσικά πολλοί άνθρωποι την υποστηρίζουν και την εξυπηρετούν όταν τους χρειάζεται, όπως κάποιοι κοντινοί συγγενείς και γείτονες που κάθονται να κάνουν παρέα στο παιδί της και την βοηθάνε όταν η ίδια και ο σύζυγός της πρέπει να λείψουνε για λίγο από το σπίτι.

Δεν έχει αντιμετωπίσει αρνητική συμπεριφορά από τον κοινωνικό περίγυρο, εκτός από ελάχιστες περιπτώσεις. Νιώθει άνετα με τους ανθρώπους που έρχονται σε επαφή (γείτονες, φίλους, συγγενείς κ. α.). Ίσως κάποιες φορές, παιδιά των οποίων οι γονείς δεν τους μαθαίνουν να φέρονται σωστά και να δέχονται τις ιδιαιτερότητες ορισμένων ατόμων, την έκαναν να νοιώσει άβολα. Όμως δεν μπορεί να τους κατηγορήσει γιατί σκέφτεται πως αν

ήταν η ίδια στη θέση τους, ίσως και αυτή να έκανε το ίδιο λάθος με αυτούς . Έχει την ψυχική δύναμη να τους συγχωρεί.

Η κ. T.M. μαζί με την οικογένειά της ζει μια φυσιολογική ζωή και απολαμβάνει όπως όλοι οι άνθρωποι τις μικροχαρές της (διακοπές, εκδρομές, γιορτές κ.α.). Αυτό που ελπίζει και προσδοκά είναι να είναι καλά σωματικά και ψυχικά η ίδια ώστε να μπορεί να είναι δίπλα στο παιδί της, να τη βοηθά και να τη στηρίζει.

Θεωρεί ότι η καλύτερη ζωή είναι αυτή που ζει –μια ζωή προσφοράς στο παιδί της. Μέσα απ' όλες τις δυσκολίες που περνάει έχει μάθει να ζει το παρόν, να αντιμετωπίζει τις καταστάσεις με καρτερικότητα και αισιοδοξία και να ενδιαφέρεται για τα πραγματικά σοβαρά προβλήματα της ζωής. Πιστεύει πως μέσα από όλα αυτά καθημερινά βελτιώνεται και γίνεται καλύτερος άνθρωπος.

Οι φόβοι και οι ανησυχίες που έχει είναι τι θα συμβεί αν πάθει κάτι. Δε σκέφτεται τον εαυτό της, τον οποίον έχει παραμελήσει, αλλά τι θ' απογίνει η κόρη της. Για τον εαυτό της δεν έχει αφήσει περιθώριο ούτε για μικροχαρές, φοβάται ακόμα και να βγει να περπατήσει στο χιόνι που τόσο αγαπάει. Προσέχει την υγεία της έτσι ώστε να μπορεί να την φροντίζει και να της προσφέρει συνεχώς. Και βέβαια όπως για κάθε μητέρα ο χειρότερος φόβος της είναι να μην πάθει κάτι το παιδί της. Δε θα μπορούσε να φανταστεί τη ζωή της χωρίς αυτήν.

Νιώθει πολύ καλά με τον εαυτό της γιατί έχει αποδεχθεί την κατάσταση της οικογένειάς της και προσπαθεί με αξιοθαύμαστη δύναμη να ανταπεξέλθει. Βέβαια μερικές φορές αισθάνεται ενοχές γιατί σκέφτεται ότι ίσως θα μπορούσε να προσφέρει κάτι καλύτερο, να κάνει κάτι περισσότερο...

Β΄ ΣΧΟΛΙΚΗ ΣΥΜΠΡΑΞΗ

Θέμα: Μια γέφυρα αλληλοεκτίμησης αρτιμελών και αναπήρων

Συντονίστρια Σύμπραξης: Ιγνατιάδου Αλίκη

Σχολεία και υπεύθυνοι Εκπαιδευτικοί:

1 ^ο Γυμνάσιο Γιαννιτσών	Ιγνατιάδου Αλίκη
3 ^ο Γυμνάσιο Γιαννιτσών	Μαντζαβέλα Κυρατσούλα
2 ^ο Γενικό Λύκειο Γιαννιτσών	Τσακαλίδης Νικόλαος
3 ^ο Γενικό Λύκειο Γιαννιτσών	Σίμωσης Αθανάσιος
1 ^ο Γυμνάσιο Έδεσσας	Λαζάρου Σοφία
ΕΕΕΕΚ Έδεσσας	Σκοπελίτη Βασιλική
1 ^ο ΤΕΕ/ΕΠΑΛ Έδεσσας	Πούλογλου Δήμητρα
2 ^ο ΤΕΕ/ΕΠΑΛ Έδεσσας	Λουσιώτη Θοδώρα
1 ^ο Γυμνάσιο Αριδαίας	Κωστίδου Ελένη
Γενικό Λύκειο Εξαπλατάνου	Τραπεζανίδης Γεώργιος

1^ο Γυμνάσιο Γιαννιτσών

Τίτλος Εργασίας: **Στη ζωή μου πάντα έθετα στόχους ...**

Υπεύθυνη εκπαιδευτικός: Αλίκη Ιγνατιάδου

Μαθητική ομάδα:

Σιντελασβίλι Αλέξανδρος

Σιταρά Μαρία

Στάχταρη Μαρία

Στράντζια Ευδοκία

Σωτηριάδης Βασίλειος

Τιμπεκίδης Κωνσταντίνος

Τσομπανίδης Αλέξανδρος

Χατζητζίνας Ευγένιος

Χρισταντώνης Κωνσταντίνος

Χωραφά Ελισάβετ

Εισαγωγή

Σκοπός του προγράμματος ήταν οι μαθητές μας, παίρνοντας αφορμή από κάποια περίπτωση ανθρώπου του κοινωνικού, φιλικού ή και οικογενειακού τους περιβάλλοντος με αναπηρία, να κατανοήσουν τις ανάγκες, τα προβλήματα αυτών των ανθρώπων, να ευαισθητοποιηθούν σε αυτά και στη συνέχεια ο «διάλογος» αυτός να αποτελέσει μια πρώτη «γέφυρα» επικοινωνίας και αλληλοεκτίμησης μεταξύ αρτιμελών και αναπήρων μελών της κοινωνίας μας .

Έτσι, αρχικά συγκροτήθηκαν ομάδες που η κάθε μία αποφασίστηκε να αναλάβει διαφορετικό έργο στην ολοκλήρωση των στόχων του προγράμματος. Μετά την επιλογή του προσώπου με αναπηρία (που θα έδινε τη συνέντευξη), η πρώτη ομάδα κατέγραψε και μαγνητοφώνησε τη συνέντευξη που δόθηκε από το συγκεκριμένο άτομο, ενώ η δεύτερη ανάλαβε να την απομαγνητοφωνήσει και να τη παρουσιάσει σε μια πρώτη της μορφή. Η τρίτη ομάδα επεξεργάστηκε το υλικό και του έδωσε τη τελική μορφή.

Οι μαθητές, πριν πάρουν τη συνέντευξη, προετοιμάστηκαν όσον αφορά στη σχετική διαδικασία, σε συνεργασία με τους υπόλοιπους συμμαθητές τους και την υπεύθυνη καθηγήτρια. Έτσι διαμόρφωσαν σχέδια ερωτήσεων που θα υπέβαλαν στο άτομο που δέχθηκε να παραχωρήσει τη σχετική συνέντευξη. Επιπλέον, στην αρχική φάση του προγράμματος σημαντικό ρόλο στην ευαισθητοποίηση των μαθητών έπαιξε η προβολή κινηματογραφικών ταινιών που αναφέρονταν σε άτομα ή ομάδες ανθρώπων με ανάλογα προβλήματα αναπηρίας

Στη ζωή μου πάντα έθετα στόχους ...

Ονομάζομαι Χρήστος Αρβανίτης και είμαι 55 ετών. Κατάγομαι από την Καρυώτισσα. Είμαι το τέταρτο παιδί στη σειρά της οικογένειάς μου.

Γεννήθηκα υγιής αλλά στις 5 μέρες προσβλήθηκα από το μικρόβιο της «αρθρογρίπωσης». Εκείνη την εποχή οι γιατροί δεν γνώριζαν το μικρόβιο ούτε την ασθένεια και την αντιμετώπισή της. Το μικρόβιο αυτό προσβάλλει τις αρθρώσεις με αποτέλεσμα να αναπτύσσονται με μεγαλύτερη ταχύτητα κάποια από τα οστά των αρθρώσεων και στη συνέχεια να ακινητοποιούν τις αρθρώσεις. Μέχρι που πέρασα επιλογή στον στρατό, την ασθένεια μου την ονόμαζαν «μυοπάθεια προϊούσα εν βελτιώσει». Στην Ελβετία αργότερα γνωματεύτηκε η ασθένεια μου, όταν πήγα για εγχειρίσεις. Η ασθένεια μου δεν είναι κληρονομική. Οι γονείς μου, όπως και όλα τα αδέλφια μου είναι απόλυτα υγιείς.

Άρχισα τη ζωή μου «σβαρνώντας», καθώς δεν μπορούσα να περπατήσω, και μέχρι τα 19 μου με έντυναν οι γονείς μου και με τάζαν. Από τα 5 με «έτρεχαν» στους γιατρούς για εγχειρίσεις. Τα πέλματα μου ήταν γυρισμένα προς τα πάνω, έτσι δεν μπορούσα να φορέσω παπούτσια, να περπατήσω. Έκανα 5 εγχειρίσεις στο Κιλκίς στα πέλματα και στα γόνατα. Τελικά στα 7 μου χρόνια, με σίδερα μέχρι το μηρό που συνδέονταν με ανατομικά παπούτσια, κατάφερα να κάνω τα πρώτα μου βήματα με πατερίτσες. Τότε άρχισα να πηγαίνω και στο σχολείο. Είχα πρόβλημα με τα σκαλιά. Έτσι, με ανέβαζε η δασκάλα μου. Γενικά με πρόσεχαν πολύ οι γονείς μου και οι δάσκαλοι μου. Τα αδέλφια μου, να φανταστείτε, με έπαιρναν στο καφενείο μαζί τους, για να μην μένω μόνος. Ακόμα μου άρεσε, παρόλο τα προβλήματα μου, να παίζω ως τερματοφύλακας ποδόσφαιρο. Είχα γενικά μεγάλη θέληση και επιμονή στη ζωή μου.

Τελείωσα το Δημοτικό και το Γυμνάσιο με καλούς βαθμούς. Βγάζοντας το σχολείο πέταξα τις πατερίτσες και τα «σίδερα». Επιτέλους στεκόμουν, περπατούσα... Στα 19 μου χρόνια έδωσα εξετάσεις στη φαρμακευτική σχολή. Δεν πέτυχα για δύο μόρια. Εντωμεταξύ κενώθηκε η θέση του γραμματέα στο χωριό μου. Εκεί υπηρέτησα ως γραμματέας για 9 μήνες.

Στη συνέχεια πληροφορήθηκα για το Ίδρυμα Αναπήρων από μια εφημερίδα και αποφάσισα να πάω εκεί. Στο Ίδρυμα Αναπήρων λειτουργούσαν τεχνικές σχολές και οικοτροφείο. Ο Ο.Γ.Α. κάλυπτε τα έξοδα διαμονής στο οικοτροφείο. Η τότε νομοθεσία επέτρεπε το διορισμό μας μόνο στο ίδρυμα. Όταν ήμουν στο Γυμνάσιο, έλεγα ότι θα γίνω δημόσιος υπάλληλος. Το συγκεκριμένο ίδρυμα λοιπόν μου έδινε αυτή τη δυνατότητα.

Στο Ίδρυμα συγκλονίσθηκα, γιατί συνάντησα πολύ μεγαλύτερες αναπηρίες από τη δική μου. Γνώρισα ένα άνθρωπο που είχε μόνο ένα πόδι, κανένα άλλο άκρο και έπλεκε με αυτό. Το χόμπι του ήταν η ζωγραφική. Όταν πρωτοπήγα, δεν μπορούσα να αυτοεξυπηρετηθώ. Έπρεπε κάποιος συνεχώς να με βοηθάει. Εκεί με ανέλαβαν εργοθεραπεύτριες και φυσιοθεραπεύτριες και μέσα σε μια εβδομάδα έμαθα τρόπους να αυτοεξυπηρετούμαι, να κάνω μπάνιο, να βάζω κάλτσες, στην αρχή με μηχανικά μέσα και αργότερα μόνος μου. Σε ένα χρόνο έγινα αυτόνομο άτομο και αυτοεξυπηρετούμενο. Φόρεσα παπούτσια με κορδόνια, η μεγάλη μου αδυναμία, ενώ μέχρι τότε φορούσα μόνο παντοφλέ. Εκεί γράφτηκα στη σχολή τυπογράφων (photo offset).

Το 1970 βγήκε προκήρυξη για διορισμό δημοσίων υπαλλήλων από το Α.Σ.Δ.Υ. Συμμετείχα σε 8 διαγωνισμούς, όπου πρώτευσα σε όλους. Οι επιτροπές, όμως των υπηρεσιών που πέτυχα στους διαγωνισμούς, με απέρριπταν, επειδή δεν είχα το πιστοποιητικό αρτιμέλειας. (Εκείνη την εποχή, για να μπορέσει κάποιος να διορισθεί χρειαζόταν να έχει το σχετικό πιστοποιητικό. Δεν ήταν, όπως σήμερα που η αναπηρία είναι προσόν για το διορισμό στο δημόσιο...). «Γιατί με απορρίπτετε;», ρωτούσα. στα μέλη των επιτροπών. Έλεγαν ότι: «δεν μας το επιτρέπει ο νόμος». Τους απαντούσα τότε: «δώστε μου ένα χαρτί να γίνω επαίτης. Πρέπει να ζήσω». Το ίδιο έγινε και στο Υπουργείο Υγείας, όπου η πρωτοβάθμια επιτροπή με απέρριψε. Ευτυχώς, ο επιμένων νικά. Όταν έχεις θέληση, όλα μπορείς να τα καταφέρεις. Την ώρα λοιπόν, που αγανακτισμένος και δακρυσμένος έπαιρνα για μια ακόμη φορά αρνητική απάντηση, συνάντησα ένα στρατιωτικό γιατρό του οποίου την ταυτότητα δεν γνώριζα τότε. (Την εποχή εκείνη οι επιτροπές υγειονομικής επιτροπής στελεχώνονταν από στρατιωτικούς γιατρούς). Με θάρρος του μίλησα. Με πήρε στο γραφείο του, με εξέτασε και μου έδωσε την κάρτα του, για να τον ενημερώσω, όταν θα περνούσα Δευτεροβάθμια Υγειονομική Επιτροπή. (Οι ενστάσεις εξετάζονται πάντα από Δευτεροβάθμια Υγειονομική Επιτροπή). Πράγματι ενδιαφέρθηκε πολύ. Τελικά μου έδωσαν πιστοποιητικό, όπου αναφερόταν ότι ήμουν ικανός μόνο για γραφική εργασία. Έτσι τελικά, διορίσθηκα στο Υπουργείο Υγείας.

Επειδή ήθελα να κάνω οικονομίες, συνέχισα να μένω στο Ίδρυμα και να δουλεύω για κάποιο χρονικό διάστημα. Το 1972 νοίκιασα ένα δωμάτιο και έστησα το δικό μου νοικοκυριό. Αργότερα έβγαλα δίπλωμα και πήρα αυτοκίνητο.

Υπηρεσιακά είχα βάλει σκοπό να πετύχω με κάθε θυσία. Έτσι ως δημόσιος υπάλληλος γράφτηκα στην Ανώτατη Στατιστική Σχολή, τμήμα της τότε Βιομηχανικής Σχολής. Το 1976 πέρασα στο Β' έτος της Ανώτατης Εμπορικής Σχολής, σημερινής Α.Σ.Ο.Ε. Εντωμεταξύ άνοιξα ένα μαγαζί στην Αθήνα απέναντι από τον Άγιο Παντελεήμονα με είδη δώρων. Για 3-4

χρόνια το μαγαζί πήγαινε πολύ καλά. Στη συνέχεια, όταν γέμισε η περιοχή με μαγαζιά με τέτοιου είδους εμπορεύματα, το πούλησα.

Σε αυτό το χρονικό διάστημα εξελίσσομαι και υπηρεσιακά. Έγινα προϊστάμενος της οικονομικής υπηρεσίας. Ο σκοπός μου ήταν να διεκδικήσω θέση διευθυντή έτσι, ώστε μέσα από αυτήν την επιτελική θέση, λειτουργώντας ελεύθερα και όχι κάτω από τον άμεσο έλεγχο κάποιου, να υλοποιώ τα σχέδια μου. Απέρριψαν την αίτηση μου για τη διεύθυνση στο νοσοκομείο της Κύμης Ευβοίας, γιατί προτιμήθηκε κάποιο άλλο άτομο λόγω εντοπιότητας στην περιοχή. Τελικά, έμαθα ότι θα κενωθεί σε μικρό χρονικό διάστημα η θέση στο νοσοκομείο Γιαννιτσών. Ήδη άρχισε και η Αθήνα να με κουράζει. Έλεγα ότι δεν μπορούσα να ζήσω σε ένα μολυσμένο κλουβί, όπως η Αθήνα.

Το 1980 έκανα μετάταξη στο Νοσοκομείο Γιαννιτσών ως διοικητικός υπάλληλος. Αναλαμβάνω τα οικονομικά και σε ένα εξάμηνο τα διοικητικά. Στη συνέχεια ανέλαβα τη διεύθυνση του Νοσοκομείου Γιαννιτσών. Όταν παρέλαβα τη διοίκηση του Νοσοκομείου, το Νοσοκομείο Γιαννιτσών διέθετε 15 κρεβάτια και απασχολούσε 11 άτομα προσωπικό. «Επί ημερών μου» προχωρήσαμε στην αναμόρφωση του Οργανισμού του Νοσοκομείου. Το Νοσοκομείο μεταστεγάστηκε σε καινούριο οίκημα και άρχισε η μελέτη για την κατασκευή ενός καινούριου Νοσοκομείου. Τελείωσε μέσα σε τρία χρόνια, χρόνος ρεκόρ, χάρη στις συνεχείς και πεισματώδεις προσπάθειες τις δικές μου και του διοικητικού συμβουλίου. Έτρεχα όλη μέρα πίσω από τα συνεργεία, πίεζα, συχνά μάλωνα. Το Νοσοκομείο εξοπλίστηκε με τα καλύτερα μέσα και έτσι όλα σήμερα παρακολουθούνται ηλεκτρονικά. Το καινούριο Νοσοκομείο με 248 πλέον κρεβάτια και 900 άτομα προσωπικό (μαζί με τα κέντρα υγείας και τα περιφερειακά ιατρεία) αποτελούσε ένα κόσμημα για την πόλη των Γιαννιτσών.

Ήδη από το 1980 ασχολήθηκα και με την ποδοσφαιρική ομάδα του χωριού μου. Μέσα σε τρία χρόνια άλλαξε τρεις κατηγορίες και έφτασε στην Α' Ερασιτεχνική. Αγωνίσθηκα προσωπικά πολύ για την οικονομική ενίσχυση του ταμείου της.

Το 1986 παντρεύομαι μια υπάλληλο του νοσοκομείου. Το 1991 γεννιέται ο γιος μου. Αν και οι γιατροί με διαβεβαίωναν ότι η πάθηση μου δεν είναι κληρονομική, εγώ είχα μεγάλη αγωνία μέχρι να γεννηθεί. Σήμερα ο γιος μου φοιτά στην Α' Λυκείου και είναι απόλυτα υγιής.

Το 1994 αποφάσισα να παραιτηθώ από το νοσοκομείο και να βγω σε σύνταξη, γιατί οι παραπληγικοί δικαιούνται πλήρη σύνταξη στην δεκαπενταετία. Αφού λοιπόν είχα επιτελέσει ένα πολύ σημαντικό έργο που θα βοηθούσε την περιοχή μας, το νοσοκομείο Γιαννιτσών, αποφάσισα να θέσω ένα καινούριο στόχο : να ασχοληθώ με τα τοπικά. Ήθελα να βγω στη

σύνταξη τυπικά, όχι όμως στη «σύνταξη» και ουσιαστικά. Αν και λάτρευα το καφενείο, στο τέλος άρχισε να με κουράζει.

Εκλέγομαι λοιπόν πρόεδρος της Καρυώτισσας με μεγάλη διαφορά . Στην επόμενη τετραετία (μετά τη λειτουργία του νόμου Καποδίστρια) διετέλεσα αντιδήμαρχος του Δήμου Μεγάλου Αλεξάνδρου. Το 2001 παραιτούμαι από τα δημοτικά. Εντωμεταξύ ήμουν ένα από τα ιδρυτικά μέλη και αντιπρόεδρος του συλλόγου παραπληγικών που δραστηριοποιείται από το 1999. Το 2003 αναλαμβάνω την προεδρία του συλλόγου.

Σήμερα είμαι παράλληλα με τις άλλες ιδιότητες μου φοιτητής της Νομικής Σχολής και επιχειρηματίας. Εκμεταλλεύτηκα ένα πρόγραμμα ενίσχυσης επιχειρηματικότητας ατόμων με αναπηρία που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο στόχος μου είναι στη δύσκολη εποχή μας να εξασφαλίσω επαγγελματικά το παιδί μου. Έτσι, άνοιξα ένα πολυδύναμο κέντρο αισθητικής και κομμωτικής, γνωστής αλυσίδας, στη Βέροια.

Ο καινούριος μου προσωπικός στόχος, αλλά και ως προέδρου του συλλόγου παραπληγικών στα Γιαννιτσά, είναι η λειτουργία ενός Κέντρου Αποκατάστασης που θα απευθύνεται σε όλο τον πληθυσμό της περιοχής. Δεν θα απευθύνεται μόνο στους ήδη παραπληγικούς αλλά και στους υγιείς που καθημερινά από ατυχήματα παθαίνουν βλάβες και είναι υποχρεωμένοι να μπουν στη διαδικασία αποκατάστασης. Τα άτομα αυτά χρειάζονται υποστήριξη τουλάχιστον για ένα χρόνο μετά το ατύχημα. Το νοσοκομείο απλώς επουλώνει τις πληγές, και το κράτος τους δίνει το επίδομα αναπηρίας. Τα άτομα αυτά με την κατάλληλη υποστήριξη μπορούν να σηκωθούν και να προσφέρουν στην οικογένεια τους, στην κοινωνία. Η πολιτεία δεν μπορεί ακόμα να προσφέρει ολοκληρωμένη περίθαλψη αποκατάστασης. Γι' αυτό προσπαθούμε να ευαισθητοποιήσουμε την κοινή γνώμη. Μην ξεχνάμε ότι ευπαθείς ομάδες δεν είναι μόνο όσες φαίνονται. Στον πληθυσμό της Ελλάδας αλλά και όλης της Ευρώπης στατιστικά είναι το 15% του συνολικού πληθυσμού.

Ήδη εγκρίθηκε οικόπεδο 70 στρεμμάτων για τη λειτουργία του κέντρου στο Ελευθεροχώρι. Σύμφωνα με τα σχέδια μας το κέντρο θα έχει 150 θέσεις και θα λειτουργεί με όλες τις σύγχρονες προδιαγραφές. Στόχος μας είναι να λειτουργήσουν μέσα σε αυτό μία κλινική, σχολές, οικοτροφείο και εργαστήρια. Η Ε.Ε. χρηματοδοτεί το 55% Αυτές τις μέρες θα κατεβώ στην Αθήνα, για να εξασφαλίσουμε πόρους έτσι, ώστε να καλύψουμε το υπόλοιπο της συμμετοχής μέσω δημοσίων επενδύσεων. Αφού το βάλαμε στόχο, πιστεύω ότι θα πετύχει. Πρέπει να βοηθήσουμε τα άτομα και τις οικογένειες που δεν έχουν χρήματα να αποκατασταθούν στην υγεία τους.

Προχωρήσαμε και στην ίδρυση Κ.Υ.Σ.Π.Ε. δηλαδή κοινωνικού συνεταιρισμού που απαρτίζεται από τα μέλη του συλλόγου μας. Στόχος μας είναι η δημιουργία εργαστηρίων, όπου τα ίδια τα μέλη θα εργάζονται. Το προϊόν εργασίας θα διατίθεται υποχρεωτικά στο δημόσιο και το δημόσιο υποχρεωτικά θα το αγοράζει. Τα κέρδη θα μοιράζονται στα μέλη μας για την οικονομική τους ενίσχυση.

Η πιστοποίηση του συλλόγου μας ήδη βρίσκεται στο υπουργείο Υγείας. Ο σύλλογος μας θα είναι από τους λίγους που θα πιστοποιηθεί πανελλαδικά. Μετά την πιστοποίηση μας προβλέπεται τακτική επιχορήγηση από το κράτος. Γι' αυτό και αυτή η πιστοποίηση έχει τόσο μεγάλη σημασία.

Μέχρι σήμερα οικονομικά συντηρούμαστε από φιλανθρωπικές δραστηριότητες, εράνους. Διοργανώνουμε εκδηλώσεις με γνωστούς καλλιτέχνες. Θέλουμε να γίνετε οι πρεσβευτές μας αυτών των εκδηλώσεων. Ενισχύετε έτσι το σύλλογο παραπληγικών που έχει πολλές ανάγκες. Πολλές οικογένειες, μέλη μας δεν είναι σε θέση να ανταπεξέλθουν οικονομικά. Οικογενειάρχες παίρνουν πενιχρό επίδομα. Επιπλέον, τα μέλη μας, πρέπει να σας αναφέρω, περνάνε σε τακτά χρονικά διαστήματα από επιτροπή, αλλά τότε μας κόβουν για ένα εξάμηνο τη σύνταξη. Συχνά η οικογένεια αυτό το εξάμηνο δεν έχει τη δυνατότητα να συντηρηθεί. Δεν μπορούμε να κλείσουμε τα μάτια μας στον ανθρώπινο πόνο.

Ως σύλλογος, επισκεπτόμαστε συχνά όλο το νομό. Βγάζουμε στην κοινωνία, στο φως παιδιά που οι οικογένειες τους τα είχαν χρόνια κλεισμένα και απομονωμένα, λόγω ντροπής, φόβου κοινωνικού στιγματισμού, αλλά και άγνοιας. Παίζουμε πολλαπλούς ρόλους : στηρίζουμε, ενημερώνουμε, ενισχύουμε...

Σήμερα για να κατευθύνεις ευπαθή άτομα χρειάζεται ευαισθησία και γνώσεις. Εγώ ήμουν και είμαι στυλοβάτης του αναπηρικού κινήματος. Ασχολούμαι άλλωστε χρόνια με το συνδικαλιστικό αναπηρικό κίνημα.

Στέλνουμε συνεχώς προτάσεις και βήμα βήμα βάζουμε λιθαράκια για μεγάλα έργα. Με τις γνώσεις μας «τσιγκλάμε» συνεχώς και κάνουμε προτάσεις. Ήδη στείλαμε τις προτάσεις μας στο υπουργείο για την αναμόρφωση του οργανισμού Ο.Π.Α.Π., έτσι ώστε να εξυπηρετεί με τον καλύτερο τρόπο, τις ανάγκες ατόμων με αναπηρία.

Κλείνοντας τη συνέντευξη μου, θα ήθελα να πω ότι αυτό που θα επιθυμούσα τώρα, και ταυτόχρονα αποτελεί ευχή μου, είναι μια ειρηνική κοινωνία, φιλική προς τις ευπαθείς ομάδες, με σεβασμό προς το πρόβλημα του συνανθρώπου μας. Μια κοινωνία που να προσφέρει ισότιμες ευκαιρίες σε όλους.

1^ο Γυμνάσιο Αριδαίας

Τίτλος Εργασίας: **Το Σαββατοκύριακο της Τίνας**

Υπεύθυνη εκπαιδευτικός: Κωστίδου Ελένη

Μαθητική Ομάδα:

Βένου Αικατερίνη

Γέρου Ευθαλία

Δράμος Βλαδίμηρος

Ευσταθίου Χρυσούλα

Ζέφυρος Γεώργιος

Ηλιάδης Νικόλαος

Θεοδωρίδου Ιωάννα

Καγιογλίδης Αναστάσιος

Καραμίνη Αλεξία

Καρατζίδης Βασίλειος

Μποζίνη Πετρούλα

Σίμου Κωνσταντίνα

Εισαγωγή

Η κοινωνία είναι ένας ζωντανός οργανισμός που το ζητούμενο είναι να μη μένει αδρανής στις εξελίξεις. Έτσι, λοιπόν μια σύγχρονη κοινωνία οφείλει να αλλάξει νοοτροπία και αφήνοντας στην άκρη ρατσιστικά στερεότυπα και προκαταλήψεις του παρελθόντος να δείξει μεγαλύτερη ανοχή στη διαφορετικότητα. Οφείλει να ακούει και να αφουγκράζεται με τον ίδιο τρόπο και στον ίδιο βαθμό όλες τις ομάδες που την απαρτίζουν. Μια ομάδα απ' αυτές είναι η ομάδα των Ατόμων με Αναπηρία που στη χώρα μας αριθμεί περίπου 1.000.000 ανθρώπους.

Είναι πολύ σημαντικό λοιπόν να μετακινηθεί η στάση της κοινωνίας από την καταδίκη και τον αποκλεισμό των Ατόμων με Αναπηρία στην αποδοχή και την κοινωνικοποίησή τους. Διότι τα μεγαλύτερα εμπόδια που συναντούν τα άτομα αυτά είναι ο στιγματισμός και οι διακρίσεις. Αν αυτά εκλείψουν θα ζητούσαν περισσότερο τη βοήθειά μας, ενώ αλλιώς φοβούνται και την αποφεύγουν, με αποτέλεσμα κάποιες φορές να οδηγούνται στον κοινωνικό αποκλεισμό, τη μοναξιά.

Στην αλλαγή των κοινωνικών στάσεων πρέπει να συμβάλλει ενεργά η Πολιτεία η οποία οφείλει να εκπαιδεύσει τους ανθρώπους, να προσπαθήσει να διευρύνει την κουλτούρα τους, ώστε να ανατραπούν οι μύθοι, τα ρατσιστικά στερεότυπα και οι ταμπέλες. Η κοινωνία είναι έτοιμη να δεχτεί αν προετοιμαστεί και ενημερωθεί σωστά. Η ευαισθητοποίηση και η συμμετοχή της είναι από τους πιο σημαντικούς παράγοντες για την επιτυχία κάθε προσπάθειας, και η συνεχής μέριμνα της Πολιτείας προς αυτή την κατεύθυνση, θα δημιουργήσει ευνοϊκό κοινωνικό περιβάλλον για την ένταξη των Ατόμων με Αναπηρία.

Χρειάζεται ευαίσθητη αναφορά στην περιγραφή της αναπηρίας. Η πληροφόρηση λοιπόν εκ μέρους της Πολιτείας θα πρέπει να αναπτυχθεί βάσει ενός τέτοιου κώδικα δεοντολογίας και συμπεριφοράς, ώστε να γίνει η προσέγγιση αρτιμελών και αναπήρων με ευαισθησία και προσοχή χωρίς να γίνεται εμπορευματοποίηση του πόνου. Η διαφορά, η απόκλιση από αυτό το οποίο θεωρείται κανονικό και υγιές δεν πρέπει να γίνεται θέμα για να κλαίμε ή να γελάμε.

Η Πολιτεία, πάνω απ' όλα, έχει την υποχρέωση να προστατεύει τα Άτομα με Αναπηρία θεσπίζοντας την κατάλληλη νομοθεσία, εκπονώντας και προωθώντας προγράμματα τα οποία πρέπει να γίνονται σεβαστά απ' όλους τους πολίτες και αφορούν στην ένταξη των Ατόμων με Αναπηρία στην κοινωνία, την εκπαίδευση, την αγορά εργασίας.

Ιδιαίτερα για εμάς τους μαθητές έχει σημασία να δούμε την Πολιτεία να αναλαμβάνει τα καθήκοντά της στα θέματα της εκπαίδευσης των Ατόμων με Αναπηρία και να τα πραγματοποιεί.

Πιστεύουμε ότι η εκπαίδευση αντανακλά τον πολιτισμό της κάθε κοινωνίας και γι' αυτό δεν πρέπει να υπάρχει παιδί που να μην έχει πρόσβαση στην εκπαίδευση.

Δρώμενο για τη συνέντευξη της Τίνας

Η ομάδα ετοιμάζει κάρτες για τα παιδιά της «Ηλιαχτίδας». Μουσική υπόκρουση: κάποιον χριστουγεννιάτικο τραγούδι.

- Θ. - Σου αρέσει η καρτούλα μου;
I - Α! Πολύ ωραία! Δες και τη δική μου!
Θ. - Παιδιά, τι ευχές να γράψουμε;

Να γράψουμε τελικά ή είναι άσκοπο; Καταλαβαίνουν;

- I. - Άντε ντε, παιδιά τελειώνετε! Σε λίγο φεύγουμε για την «Ηλιαχτίδα». Μας περιμένουν.

N. - Κορίτσια, να σας πω κάτι; Έχω πολύ άγχος γι' αυτή τη συνάντηση.

X. - Άστα, κι εγώ είμαι πολύ σφιγμένη. Σκέφτομαι πώς θα είναι το κλίμα. Νομίζω ότι θα ψυχοπλακωθώ.

E. - Άραγε, θα μπορέσουμε να συνεννοηθούμε μαζί τους;

Τι θα τους πούμε; Αχ, δεν ξέρω, νιώθω μεγάλη αμηχανία! Δεν έχω ξαναβρεθεί ποτέ με άτομα με αναπηρία.

Φεύγουν από τη σκηνή / Ξαναμπαίνουν χαρούμενα

N. - Τι ήταν αυτό ρε κορίτσια! Το περιμένατε;

Δεν έχω ξαναζήσει κάτι παρόμοιο!

X. - Πώς μας υποδέχτηκαν! Ευδιάθετα και χαρούμενα!

Μου 'φυγε και το άγχος και η αμηχανία και όλα!

I. - Τραγουδήσαμε, χορέψαμε πιασμένοι χέρι – χέρι.

Διασκεδάσαμε. Δεν το περίμενα με τίποτε! Ένιωσα υπέροχα!

N. Αυτή η επικοινωνία σήμερα με έκανε να νιώσω μεγάλη ικανοποίηση! Νιώθω πολύ καλά με τον εαυτό μου για τη χαρά που προσέφερα σ' αυτά τα παιδιά αλλά περισσότερο χαίρομαι για την αγάπη και την αισιοδοξία που άντλησα από τη γνωριμία τους.

Θ. - Εσύ καλέ πού ήσουνα; Κάποια στιγμή σ'έχασα εντελώς από τα μάτια μου!

E. - Εγώ; Εγώ πέρασα καλύτερα απ' όλους σας. Έκανα μια καινούρια φίλη. Την Τίνα. Εκείνο το ψηλό, ξανθό κορίτσι, που από την πρώτη στιγμή ήρθε κοντά μας, μας καλωσόρισε και μας μιλούσε. Λοιπόν, με πήρε απ' το χέρι και με πήγε μέσα στο εργαστήριο για να μου δείξει τις χειροτεχνίες της. Πώς χαιρόταν! Όση ώρα εσείς χορεύατε και παίζατε, εμείς μιλούσαμε και έμαθα πολλά πράγματα για τη ζωή της. Για ακούστε!

Το Σαββατοκύριακο της Τίνας

Γεια σας! Είμαι η Τίνα. Θέλετε να μάθετε την ηλικία μου; Για μαντέψτε... Τι είπατε; 20; Όχι... 22; Όχι... 27 είμαι. Μένω στην Αριδαία με την μαμά μου, τον μπαμπά και την αδερφούλα μου, τη Μαρία.

Εγώ κάθε μέρα πηγαίνω στο σχολείο μου, την Ηλιαχτίδα. Περνάω πολύ ωραία. Είμαστε όλα τα παιδιά παρέα και παίζουμε, τραγουδάμε και κάνουμε πολύ ωραίες χειροτεχνίες. Προχθές έκανα κάτι φανταστικές μάσκες...

Το μεσημέρι που γυρίζω απ' το σχολείο, βοηθάω στο μαγαζί μας. Βοηθάω και τη Λίτσα που είναι δίπλα στο μαγαζί μας να μαζέψει τα ρούχα. Το απόγευμα ξαπλώνω για να ξεκουραστώ και το βράδυ πάω στο χωριό, στην καφετερία του Γιάννη. Πίνω σοκολάτα, μιλάω με τα παιδιά και μετά πάω στο σπίτι της γιαγιάς μου.

Την Παρασκευή, το Σάββατο και την Κυριακή που βγαίνω, πάω στην καφετερία και του Γιάννη και του Τρύφου. Πριν βγω, βάφομαι. Βάζω ρουζ, σκιά, κραγιόν και μάσκα Βάζω και κολόνια. Όλα τα καλλυντικά μου τα αγοράζει η αδερφούλα μου, η Μαρία. Με παίρνει και στη Θεσσαλονίκη, πάμε βόλτα στην πλατεία Αριστοτέλους, πίνουμε καφέ και μου ψωνίζει από τα μαγαζιά πολλά ωραία πράγματα. Μόλις βαφώ, φοράω το καφέ μου το μπουφάν που μου το πήρε δώρο η θείτσα μου, η Ελενιώ. Φοράω και την καινούρια μπλούζα.

Πρώτα πάω στου Τρύφου, πίνω μια πορτοκαλάδα. Είναι και τα κορίτσια του χωριού μου εκεί. Με ρωτάνε τι κάνω και πώς τα περνάω. Ύστερα πάω στου Γιάννη, παίρνω την σοκολάτα μου, που μερικές φορές μου την κάνει πολύ ζεστή και δεν μπορώ να την πιω. Μερικές φορές με κερνάει ο Γιάννης.

Μετά πηγαίνουμε με την μαμά κα τον μπαμπά στην ταβέρνα. Στο «Δασάκι». Τρώω σαλάτα, πατάτες και σουβλάκι. Έχω μαζί μου και το κινητό μου, για να παίρνω τηλέφωνα. Την αδερφούλα μου την παίρνω κάθε 2 ώρες και μιλάμε. Ο μπαμπάς φωνάζει ότι τελειώνω τις κάρτες γρήγορα, αλλά εγώ δεν του δίνω σημασία, γιατί μ' αρέσει να μιλάω. Την Παρασκευή, το βράδυ παίρνω τηλέφωνο τον ξάδερφό μου, το Νίκο. Μερικές φορές δεν το σηκώνει. Έχει δουλειά ή κοιμάται; Δεν ξέρω, όμως εγώ νευριάζω και τον ξαναπαίρνω. Στο τέλος το σηκώνει. Μ' αγαπάει και τον αγαπάω πολύ. Με πηγαίνει και βόλτα με το αυτοκίνητο. Το

Σάββατο βράδυ παίρνω τον ξάδερφό μου, τον Άγγελο. Αυτός το σηκώνει αμέσως. Μερικές φορές έρχεται και τρώει μαζί μας στο «Δασάκι». Τον κερνάω μια μπουρίτσα.

Την Κυριακή το πρωί, με το μπαμπά και τη μαμά πάμε βόλτα στα Λουτρά. Στο Λουτράκι τρώω τυρόπιτα και πίνω χυμό. Μετά κατεβαίνουμε στην Αριδαία. Ο μπαμπάς μου παίρνει καινούρια κάρτα για το τηλέφωνο, γιατί τελειώνει και το βράδυ θέλω να πάρω τη θείτσα και τη γιαγιά. Το μεσημέρι τρώμε όλοι μαζί. Μετά ξεκουράζομαι και το βράδυ βγαίνω.

Τώρα χαίρομαι πολύ που είμαι μαζί σας και μιλάμε. Να έρθετε όλοι μαζί μια μέρα στο χωριό να πιούμε καφέ και χυμό.

1^ο Γυμνάσιο Έδεσσας

Τίτλος Εργασίας: Ένα ξεχωριστό και αξιοθαύμαστο κορίτσι

Υπεύθυνη Εκπαιδευτικός: Λαζάρου Σοφία

Μαθητική Ομάδα:

Μπόφτση Βασιλική
Μητσάνη Γρηγορία
Μπάντση Καλιόπη
Μπουζίνης Παναγιώτης
Μουσίδης Σάββας
Ξενίδης Συμεών
Ουζούνης Αντώνιος
Παπαδόπουλος Κωνσταντίνος
Παπαναστασίου Ελένη
Παρίσης Ιάκωβος- Μάριος

Εισαγωγή

Στα πλαίσια του προγράμματος Αγωγής Υγείας, ομάδα μαθητών της Β΄ τάξης του σχολείου μας επέλεξε να ασχοληθεί με τον τρόπο ζωής ενός ατόμου με κινητικές δυσκολίες .

Η επιλογή του ατόμου έγινε μέσα από την μικρή κλειστή κοινωνία του σχολείου μας στο οποίο ανήκει και η Μ.Μ.

Κίνησε το ενδιαφέρον των παιδιών επειδή η Μ.Μ. φτάνει πάντα στο σχολείο πολύ πριν την έναρξη των μαθημάτων. Φαίνεται πάντα χαρούμενη και χαμογελαστή.

Με το καρότσι της δεν διστάζει να μπαίνει σ' όλους τους χώρους και να ενδιαφέρεται για όλους και για όλα έχοντας πάντα κάτι να πει ή να σχολιάσει. Όμως ποια είναι η καθημερινότητά της; Πώς αντιμετωπίζει τα προβλήματα που δημιουργούνται από την έλλειψη αυτονομίας κίνησής της; Πώς βιώνει το οικογενειακό της περιβάλλον το γεγονός αυτό;

Στις συνεντεύξεις η Μ.Μ. και η μητέρα της μίλησαν στα παιδιά χωρίς περιστροφές η κάθε μια για τη δική της αλλά και για την κοινή τους ζωή επειδή η συγγένειά τους και η κατάσταση του παιδιού καθιστούν τις ζωές τους παράλληλες και συγχρόνως άρρηκτα δεμένες.

Η αφήγηση της κ. Τ.Μ. ήταν το καλύτερο μάθημα ζωής για την ομάδα των παιδιών που συμμετείχε στο πρόγραμμα. Δεν παραδόθηκε στην μοίρα της κι ούτε προσπάθησε να κρύψει την ιδιαιτερότητα της οικογένειάς της. Διαμόρφωσε τη ζωή της και τη στάση της απέναντι σ' αυτήν ανάλογα με τις καταστάσεις.

Η υπομονή και η αποδοχή της πραγματικότητας από την ίδια την Μ.Μ. στη δική της αφήγηση, την έκαναν αναμφισβήτητα όμοιο μέλος της οικογένειας των παιδιών. Έτσι, σιγά-σιγά οι λέξεις πρόβλημα, κατάσταση, δυσκολία άρχισαν να μοιάζουν αταίριαστες.

Ένα ξεχωριστό και αξιοθαύμαστο κορίτσι

Η πρώτη φορά που είδα την Μ.Μ. ήταν στην αρχή της φετινής σχολικής χρονιάς. Όταν όλα τα παιδιά έτρεχαν να μούνε στην αυλή του σχολείου με ανάμικτα συναισθήματα χαράς που θα συναντούσαν τους φίλους τους ξανά αλλά και απογοήτευσης που το καλοκαίρι τελείωνε και θα έπρεπε να ξαναρχίσουν τα μαθήματα.

Ένα αυτοκίνητο ήρθε και σταμάτησε μπροστά στην είσοδο του σχολείου μας και πίσω από το τζάμι του παραθύρου του αυτοκινήτου είδα ένα παιδικό προσωπάκι με μεγάλα μάτια να κοιτούν τον αυλόγυρο όλο χαρά και προσμονή έτοιμα να ξεχυθούν στην αυλή του σχολείου και να γίνουν μια ομάδα με όλα τα παιδιά μαζί. «Τι χαρούμενο παιδί!» σκέφτηκα.

Και μετά άνοιξε η πόρτα του αυτοκινήτου και είδα να κατεβαίνει από μέσα ένα καρότσι και μέσα σ' αυτό την Μ.Μ., αυτό το παιδί που με λαχτάρα και προσμονή περίμενε υπομονετικά να την κατεβάσουν οι γονείς της από το αυτοκίνητο για να πάει να γίνει ένα με το μεγάλο σμήνος των παιδιών. Και τότε συνειδητοποίησα την κατάστασή της.....

Η συμμαθήτριά μας είναι παραπληγικό άτομο με 100% αναπηρία στα κάτω άκρα λόγω της μηνιγγοεγκεφαλίτιδας. Αυτό δεν την εμποδίζει να συμμετέχει κανονικά σε όλες τις δραστηριότητες του και την συναναστροφή της με τα άλλα παιδιά

Άτομα σαν την Μ.Μ. αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες δυσκολίες ένταξης στο κοινωνικό σύνολο, αλλά η Μ.Μ. τα καταφέρνει. Η ίδια της λέει πως η λύση στο πρόβλημα είναι να δεχθείς αυτό που έχεις.

Καθημερινά ξυπνά νωρίς το πρωί πολύ νωρίτερα από τα άλλα παιδιά για να είναι έτοιμη στην ώρα της για το σχολείο. Το πρωινό ξύπνημα περιλαμβάνει τοπικό καθαρισμό, τοποθέτηση στο αναπηρικό καροτσάκι και όπως κάθε άνθρωπος καθαρισμό προσώπου και στόματος.

Όλα αυτά γίνονται μόνο με την βοήθεια των δύο γονέων της καθώς η ίδια δεν μπορεί να συμμετέχει.

Κατόπιν μεταφέρεται με το ειδικά διαμορφωμένο αυτοκίνητο στο σχολείο όπου ξεκινά η μέρα της. Θέλει να βρίσκεται πολύ νωρίτερα στο σχολικό περιβάλλον για να έχει την χαρά να συναναστραφεί με τα παιδιά πριν την έναρξη των μαθημάτων

Μετά από τις εφτά ώρες όπου παρακολουθεί μαζί με τα υπόλοιπα παιδιά τα μαθήματα, πράγμα που την ευχαριστεί ιδιαίτερα, γυρνάει στο σπίτι, τρώει μεσημεριανό με τους γονείς της και ξαπλώνει στο κρεβάτι της μπρούμυτα (λόγω κάποιου εγκαύματος και επειδή δεν πρέπει να μένει πάνω από εννιά με δέκα ώρες στο καροτσάκι)για να ξεκουραστεί και να

διαβάσει τα μαθήματα της. Ακόμα και αυτή η απλή δραστηριότητα προϋποθέτει την συνεχή παρουσία της μητέρας ή του πατέρα της. Το απόγευμα περνάει κάνοντας μαθήματα Αγγλικών και Γαλλικών. Ενδιάμεσα κάνει αρκετά διαλείμματα ακούγοντας μουσική, βλέποντας τηλεόραση, δραστηριότητες που την χαλαρώνουν. Τα βράδια βλέπει τηλεοπτικές σειρές όπως “Παρά Πέντε” που είναι άλλωστε και η αγαπημένη της. Ύστερα μετά από τον τοπικό καθαρισμό κοιμάται. Αυτή είναι μια τυπική μέρα της Μ.Μ.

Οι ξεχωριστές ημέρες για την Μ.Μ. είναι η γιορτή και τα γενέθλια της, φροντίζει να κάνει ότι της αρέσει και όπως λέει γίνεται άλλος άνθρωπος εκείνες τις μέρες. Κάνει πάρτι καλώντας πάρα πολλούς φίλους και διασκεδάζει όσο πιο πολύ μπορεί.

Όταν τυχαίνει να είναι σε διακοπές την ημέρα της γιορτής της, γιορτάζει μόνο με την οικογένειά της αλλά οι δικοί της φροντίζουν ώστε την μέρα αυτή να κάνουν κάτι ιδιαίτερο για την Μ.Μ..

Άλλες γιορτές που της αρέσουν είναι τα Χριστούγεννα, όλες αυτές οι άγιες μέρες με το χαρούμενο και γιορτινό κλίμα που κυριαρχεί γύρω της.

Τα φετινά Χριστούγεννα όμως έζησε την χειρότερη περίοδο της ζωής της επειδή χρειάστηκε να μπει τέσσερις φορές στο χειρουργείο. Η Μ.Μ. , εκτός από την παραπληγία έχει και υδροκεφαλισμό που σημαίνει ότι πρέπει πολύ συχνά να κάνει εγχειρήσεις. Έτσι μέσα στις διακοπές των Χριστουγέννων μπήκε στο νοσοκομείο για εγχείρηση. Επίσης την Πρωτοχρονιά του 2007 και σχεδόν όλη την Μεγάλη Εβδομάδα του Πάσχα ήταν στο νοσοκομείο μακριά από ζεστό συγγενικό και οικογενειακό της περιβάλλον. Όλες αυτές τις φορές που μπήκε στο χειρουργείο μας είπε ότι πόνεσε μόνο λίγο και μόνο την μια φορά γιατί όπως την χαρακτηρίζει η μητέρα της είναι εκπρόσωπος της υπομονής. Έχει αποδεχθεί το γεγονός ότι όλες αυτές οι επεμβάσεις που υφίσταται είναι επεμβάσεις ρουτίνας και απαραίτητες για την επιβίωσή της. Λυπήθηκε όμως γιατί έχασε αρκετές μέρες από το σχολείο.

Τα άτομα που είναι κοντά της και την υποστηρίζουν είναι κυρίως οι γονείς της , οι συγγενείς και οι φίλοι της. Οι γονείς την αγαπούν, την βοηθούν και είναι δίπλα της σε κάθε δύσκολη στιγμή. Δεν υπάρχουν βέβαια δύσκολες και εύκολες στιγμές. Η Μ.Μ. έχει ανάγκη την παρουσία τους όλες τις στιγμές το ίδιο .

Η αδυναμία της Μ.Μ. να μετακινηθεί εύκολα της στερεί την δυνατότητα να ακολουθεί τα άλλα παιδιά στις δραστηριότητες τους. Τα άλλα παιδιά δεν έχουν τον χρόνο να συντροφέψουνε την Μ.Μ. σε παιχνίδι στο σπίτι και γι’ αυτόν τον λόγο πολλές φορές νοιώθει αποκομμένη από τους φίλους της. Δείχνει όμως κατανόηση και δικαιολογεί την απουσία των φίλων της σε καθημερινή

βάση . Εξάλλου, αυτό το κενό έρχεται να συμπληρώσει το σχολείο και έτσι εξηγείται και η λαχτάρα της για αυτό.

Η Μ.Μ. παρά την υποστήριξη που έχει δεχθεί από πολλούς ανθρώπους, έζησε και στιγμές απογοήτευσης όταν κάποιοι την πλήγωσαν και την έκαναν να νιώσει άσχημα. Δεν θέλησε όμως να αναφερθεί ιδιαίτερα σ' αυτά τα περιστατικά δικαιολογώντας αμέσως αυτά τα άτομα λέγοντας ότι δεν το έκαναν από πρόθεση αλλά λόγω ανωριμότητας και ίσως απεισκευσίας. Απογοητεύτηκε πολλές φορές από τους θεράποντες ιατρούς της για της δυσάρεστες προγνώσεις που έκαναν για την υγεία της και ιδιαίτερα για τον τρόπο τους.

Η ζωή της Μ.Μ. και της οικογένειας της είναι φυσιολογική και απολαμβάνει όλες τις χαρές της όπως όλα τα παιδιά. Πηγαίνουν διακοπές όλοι μαζί, πηγαίνουν εκδρομές και φροντίζει να ζει ξεχωριστά την κάθε στιγμή. Στην ζωή της δεν θέλει να αλλάξει τίποτα απλά θα ήθελε να είναι όσο τον δυνατόν πιο υγιής.

Οι φόβοι της είναι λίγοι και απλοί όπως οι φόβοι που έχει κάθε παιδί. Φοβάται το σκοτάδι και φοβάται να μένει μόνη της στο σπίτι. Αυτό είναι δικαιολογημένο γιατί δεν μπορεί να αντιδράσει σε περίπτωση κινδύνου.

Για τη ζωή της στο μέλλον δεν κάνει όνειρα γιατί για την Μ.Μ. αυτό που έχει αξία είναι η κάθε στιγμή και προσπαθεί να ζει την κάθε μέρα σαν να είναι μια ξεχωριστή μέρα. Νιώθει πολύ καλά με τον εαυτό της και είναι άτομο με δυνατό χαρακτήρα και το μόνο που εύχεται είναι να είναι όσο το δυνατόν πιο καλά.

3^ο Γυμνάσιο Γιαννιτσών

Τίτλος Εργασίας: **Ο κύριος Αντώνης**

Υπεύθυνη Εκπαιδευτικός: Μαντζαβέλα Ρίτσα

Μαθητική Ομάδα:

Ζουμπουρτικούδη Αγγελική Γ1

Καλαιτζή Πηνελόπη Γ1

Νιστέλκα Αθηνά Γ1

Θεοδώρου Μαρίνα Γ1

Ζαφειρόπουλος Βασίλης Γ1

Θωμαΐδου Φένια Γ1

Οικονόμου Χρύσα Γ3

Μπαλλής Χρήστος Γ3

Μπουμπούσης Γαρύφαλλος Γ3

Ραμπούση Αικατερίνη Γ3

Σαμαρά Μαρία Γ3

Μουσμώτης Ιωάννης Γ3

Εισαγωγή

Όταν μας ανατέθηκε αυτή η εργασία από το σχολείο, το πρώτο άτομο που σκεφτήκαμε για να πάρουμε την συνέντευξη ήταν ένας συγγενής και γνωστός μας του οποίου η αναπηρία ήταν ακρωτηριασμός αριστερού ποδιού στο ύψος της γάμπας λόγω ζαχάρου. Τον ρωτήσαμε αν θα ήθελε να μας δώσει την συγκατάθεση του για να κάνουμε αυτή την συνέντευξη και να μας αφηγηθεί πως κατέληξε σ' αυτήν την αναπηρία και αυτός δέχτηκε με μεγάλη χαρά και χαμόγελο. Έτσι το πρωινό της Πέμπτης τον επισκεφτήκαμε στο σπίτι του που ζει με την γυναίκα του και μας δέχτηκαν με ενθουσιασμό και ευχαρίστηση. Στην συνέχεια περάσαμε στο σαλόνι και άρχισε η συνέντευξη. Αυτό που μας έκανε μεγάλη εντύπωση κατά την διάρκεια της συνέντευξης ήταν ότι σε κάθε απάντηση που μας έδινε απαντούσε με αγάπη για τους ανθρώπους τους οποίους βρισκόταν στο πλάι του και με νοσταλγία για την περίοδο πριν την αναπηρία του. Μάλιστα όταν τον ρωτήσαμε πια ήταν η καλύτερη μέρα του μέχρι σήμερα, μας απάντησε με μεγάλη συγκίνηση και δάκρυα μιλώντας για μια αξέχαστη στιγμή. Όταν τελείωσε η συνέντευξη, η γυναίκα του μας πρόσφερε διάφορα γλυκίσματα και μας ευχαρίστησε πραγματικά που δώσαμε χαρά σε έναν άνθρωπο με το ενδιαφέρον μας. Έπειτα φύγαμε συγκινημένοι και χαρούμενοι που ακούσαμε έναν τόσο σοφό άνθρωπο που έχει περάσει τόσες πολλές στιγμές ωραίες και άσχημες, να μας εξιστορεί με αισιοδοξία και ικανοποίηση την περιπέτεια του.

Ο κύριος Αντώνης

Ο κύριος Αντώνης είναι 85 χρονών. Ζει με την γυναίκα του λίγο έξω απ' τα Γιαννιτσά. Είναι ένας δυνατός και περήφανος άνθρωπος. Οι μέρες της ζωής του πριν τον ακρωτηριασμό ήταν καλύτερες και ο ίδιος ήταν σαφώς πιο ευτυχισμένος. Και μετά την αναπηρία του όμως η αισιοδοξία φαίνεται στα μάτια του, γιατί δεν έμεινε μόνος. Είχε κοντά του την οικογένεια του, φίλους και γνωστούς που όλοι ενδιαφέρονταν για τον κύριο Αντώνη.

Στα νιάτα του είχε ένα επιπλοποιείο στο οποίο εργαζόταν και διεύθυνε. Μάλιστα σε ηλικία 25 ετών είχε ένα ατύχημα που παραλίγο να του στοιχίσει το αριστερό του χέρι. Την ώρα που έκοβε ένας εργάτης κάτι ξύλα ο Αντώνης άπλωσε το χέρι του και το τσεκούρι του έκοψε τα τέσσερα δάχτυλα. Η εικόνα ήταν φρικιαστική, το πάτωμα είχε γεμίσει με αίματα. Ο εργάτης είχε τρομάξει αλλά χωρίς καθυστέρηση τον πήγε στο νοσοκομείο. Ο κύριος Αντώνης ήταν τυχερός γιατί τα δάχτυλα του δεν είχαν κοπεί τελείως. Όταν τον πήγαν στο νοσοκομείο ο γιατρός του τα έδεσε σφιχτά με έναν επίδεσμο και μετά από ένα χρόνο τα δάχτυλα ξανά έδεσαν μεταξύ τους. Στο νοσοκομείο γνώρισε μια πανέμορφη νοσοκόμα την οποία την ερωτεύτηκε και μετά από δύο χρόνια την παντρεύτηκε. Ήδη στα 26 χρόνια του ήταν παντρεμένος και είχε γεννήσει ένα κοριτσάκι, την μοναχοκόρη του που ήταν και η μεγάλη του αδυναμία.

Τον ίδιο χρόνο το επιπλοποιείο είχε το πιο γνωστό των Γιαννιτσών και ήταν πλέον η πιο κερδοφόρα επιχείρηση. Μετά από δύο χρόνια έφερε στον κόσμο η γυναίκα του δύο δίδυμα αγοράκια. Όταν μεγάλωσαν τα αγοράκια ανάλαβαν την επιχείρηση του πατέρα τους και ο Αντώνης ήταν μόνο υπεύθυνος και πλέον δεν δούλευε σαν εργάτης. Έτσι είχε περισσότερο χρόνο για τη γυναίκα του, τους φίλους του και να ασχοληθεί με το χόμπι του. Το οποίο ήταν να παίρνει μέρος σε διάφορες δραστηριότητες της πόλης του. Επίσης είχε πάρει μέρος σε κάποια σεμινάρια με θέμα την ιστορία της πόλης του. Ήταν ένας άνθρωπος που του άρεσε να βοηθάει τους συνάνθρωπους του και αυτό φάνηκε από τις δωρεές που έκανε σε ορφανοτροφεία, στο νοσοκομείο της πόλης του και σε διάφορα μοναστήρια. Ήταν ένας από τους πιο ευχάριστους και γνωστούς ανθρώπους στα Γιαννιτσά γι' αυτό άλλωστε όλοι μιλούσαν και μιλούν με τα καλύτερα λόγια γι' αυτόν.

Δυστυχώς μετά από 45 του έτυχε ένα πρόβλημα με το πόδι και έτσι περιόρισε τις εξόδους του. Το πρόβλημα που του είχε τύχει ήταν η μόλυνση του δάχτυλου του. Στην αρχή δεν ανησύχησε και ούτε πήγε στο νοσοκομείο γιατί νόμιζε ότι ήταν μια κοινή πληγή και θα επουλωνόταν σύντομα. Αυτό άργησε να συμβεί κι έτσι άρχισε να ανησυχεί και πήρε την

απόφαση να πάει στο νοσοκομείο. Στο νοσοκομείο του είπαν ότι υπάρχει μόλυνση στο δάχτυλο κι αν δεν το κόψουν η μόλυνση θα προχωρήσει και στα υπόλοιπα δάχτυλα. Μέχρι να το συνειδητοποιήσει δεν πέρασε πολύς καιρός γιατί ήξερε τους κίνδυνους που μπορεί να προκαλέσει στην υγεία του αυτό το πρόβλημα. Έτσι μια εβδομάδα πριν τα Χριστούγεννα έγινε η εγχείρηση. Η εγχείρηση δεν κράτησε πολλές ώρες και δεν υπήρχε λόγος ανησυχίας. Τις μέρες των Χριστουγέννων τις πέρασε στο κρεβάτι αλλά όχι μόνος γιατί όλοι οι συγγενείς του, η γυναίκα του και τα παιδιά του ήταν στο πλάι του και προσπαθούσαν να τον κάνουν να ξεχαστεί.

Οι μέρες περνούσαν όμως η πληγή δεν έκλεινε και έτσι ξαναπήγε στο νοσοκομείο. Εκεί του είπαν ότι δεν κλείνει λόγω ζάχαρου και ότι η μόλυνση προχώρησε και χρειάζεται να το κόψει ξανά μέχρι τον αστράγαλο. Ο κύριος Αντώνης στενοχωρήθηκε παρ' όλα αυτά έκανε την εγχείρηση. Έπειτα από την εγχείρηση για λόγους προληπτικούς τον κράτησαν στο νοσοκομείο. Οι μέρες περνούσαν αλλά η πληγή πάλι δεν έκλεινε. Ο κύριος Αντώνης όλες αυτές τις μέρες ήταν πολύ στενοχωρημένος σε σημείο που δεν ήθελε να φάει. Το τελειωτικό χτύπημα ήταν όταν έμαθε από τον γιατρό του ότι θα πρέπει να ξαναμπει στο χειρουργείο και να κοπεί το πόδι του μέχρι τη μέση της γάμπας. Το πλήγμα ήταν μεγάλο για τον κύριο Αντώνη. Αυτή τη φορά η εγχείρηση κράτησε περισσότερη ώρα επειδή υπήρχαν επιπλοκές. Ο κύριος Αντώνης έχανε πολύ αίμα και χρειαζόταν πέντε φιάλες ενώ υπήρχαν μόνο τρεις. Οι γιατροί άρχισαν να ανησυχούν. Μια νοσοκόμα πήγε στους συγγενείς που ήταν έξω απ' το χειρουργείο και τους ρώτησε αν μπορούν να βρουν κάποιον δοτή. Το πρώτο άτομο που σκέφτηκαν ήταν ένας ανιψιός του κύριου Αντώνη, ο Τάσος. Αμέσως έσπευσαν να τον ειδοποιήσουν να έρθει στο νοσοκομείο. Πήγε, έδωσε και ευτυχώς η ομάδα αίματος του ήταν συμβατή με την ομάδα του κύριου Αντώνη. Χάρης αυτόν η εγχείρηση είχε επιτυχία. Μετά από την εγχείρηση παρέμεινε στο νοσοκομείο για δυο εβδομάδες. Η πληγή πήγαινε καλύτερα κι έτσι του έδωσαν εξιτήριο και πήγε σπίτι του. Η πληγή του έκανε να κλείσει περίπου στους δυο μήνες. Όλο αυτό το διάστημα τον περιποιόταν η γυναίκα του με πολύ ευκολία γιατί στα νιάτα της ήταν νοσοκόμα. Ο κύριος Αντώνης όλη αυτή την περίοδο ψυχολογικά ήταν πεσμένος, προς το τέλος κόντευε να φτάσει στα όρια της κατάθλιψης. Γλίτωσε όμως λόγω της τελευταίας επίσκεψης του στον γιατρό του όπου πληροφορήθηκε ότι η πληγή του επουλώθηκε και ότι πλέον είναι υγιείς. Μετά από αυτό γύρισε στο σπίτι χαρούμενος και με ένα τεράστιο χαμόγελο. Επίσης και η γυναίκα του και τα παιδιά του ένιωσαν μεγάλη χαρά.

Ο κύριος Αντώνης άρχισε να χαμογελάει, να κάνει όνειρα και να νοσταλγεί τις παλιές χαρές. Μετά από ένα μήνα αποφάσισε να πάρει βοηθητικό πόδι για να διευκολυνθεί στο περπάτημα. Μόλις πήρε το πόδι άρχισε πάλι τις βόλτες. Πηγαίνει πάλι σε καφενεία μαζί με φίλους και άρχισε να κάνει πάλι ότι έκανε πριν τον ακρωτηριασμό. Επίσης ευχαρίστησε όλους τους ανθρώπους που του στάθηκαν και τον βοήθησαν δηλαδή την γυναίκα του, τα παιδιά του και τους διάφορους συγγενείς του.

Τώρα το μόνο που επιθυμεί είναι να δει τα εγγόνια του να σπουδάζουν, να γίνονται σωστά και άξια μέλη της κοινωνίας και μετά από μερικά χρόνια να παντρευτούν και να δει και δισέγγονα.

1^ο ΤΕΕ / ΕΠΑΛ Έδεσσας

Τίτλος Εργασίας: **Ιστορία Ζωής του Νίκου Χρηστίδη**

Υπεύθυνη Εκπαιδευτικός: Πούλογλου Δήμητρα

Μαθητική Ομάδα:

Γεωργαντοπούλου Ειρήνη

Καλογνώμης Νικόλαος

Νικολαΐδου Μαρία

Παπαγεωργίου Μαρία

Ρογκαλ Παύλος

Σιαρρή Μαρία

Τότσα Ευθυμία

Τύπος Χρήστος

Ιωάννου Ιωάννα

Σιδηροπούλου Σοφία

Τοπαλίδου Μάρθα

Τσαγλίνη Ευθυμία

Κιοσές Μάριος

Ιστορία Ζωής του Νίκου Χρηστίδη

Ξεδιπλώνεται μέσα από τις φιλικές του κουβέντες με τον Αλέξανδρο...

Κόντευε 9.00 το βράδυ και είχα να παραδώσω την τελευταία παραγγελία, μετά επιτέλους θα ξεκουραζόμουν. Στο λιγοστό φως προσπάθησα αν διακρίνω τη διεύθυνση : « Τι γράφει εδώ; Για να δω. Οδός Εγνατίας 41. Ο κύριος Νίκος Χρηστίδης. Ουπς, παραλίγο να πέσω. Δεν πρέπει να διαβάζω ενώ οδηγώ! Πω! Πω! Μάτωσε λίγο το χέρι μου! Ωραία έφτασα ».

Χτύπησα το κουδούνι. Σε λίγο μου άνοιξε ένα παλικάρι. Καθόταν σε αναπηρικό αμαξίδιο.

Νίκ: - Γεια! Ευχαριστώ! Μα τι έπαθε το χέρι σου;

Αλέξ: - Δεν είναι κάτι σοβαρό. Το χτύπησα καθώς ερχόμουν. Να το ξεπλύνω λίγο;

Νίκ: - Βεβαίως, πέρασε.

Αλέξ: - Περιποιημένο το σπίτι. Μόνος σου μένεις;

Νίκ: - Ναι, μένω μόνος μου και δεν δυσκολεύομαι ιδιαίτερα να το καθαρίσω. Εξάλλου δεν είναι πολύ μεγάλο, έχει δύο δωμάτια, μια κουζίνα και ένα μπάνιο.

Αλέξ: - Και το δικό μου σπίτι είναι μικρό αλλά με την καθημερινή κούραση δεν το καθαρίζω συχνά.

Νίκ: - Θέλεις να καθίσεις να φάμε μαζί, να μου κάνεις και παρέα;

Αλέξ: - Θα το ήθελα πολύ, αν και είμαι λίγο κουρασμένος, εντάξει.

Νίκ: - Κι εγώ εχθές κουράστηκα πολύ. Σηκώθηκα από τις 7.00 π.μ για να πάω στο κέντρο απασχόλησης παιδιών με αναπηρία. Το κέντρο βρίσκεται στην Έδεσσα. Σχόλασα στις 2.00 μ.μ από το κέντρο. Από τις 5.00 μ.μ ως τις 8.00 μ.μ πήγα στο σύλλογο. Όταν τελείωσα από εκεί πήγα για λογοθεραπεία. Σήμερα το ίδιο πρόγραμμα. Γι' αυτό είμαι τόσο κουρασμένος. Η τετραπληγία μου με δυσκολεύει πολύ.

Ο Αλέξανδρος άνοιγε τα κουτιά με τις πίτσες και τα αναψυκτικά ακούγοντας προσεκτικά αυτά που έλεγε ο Νίκος. Όταν τελείωσε κάθισε στο τραπέζι μαζί του.

Νίκ: - Δες το κινητό που πήρα! Όμορφο δεν είναι; Nokia 3310, μπλε με ασημί κουμπάκια. Άκου τον ήχο που έχω βάλει να χτυπάει. Άκου κι αυτόν τον ήχο που διάλεξα για το ξυπνητήρι. Σου αρέσουν; Είμαι πολύ χαρούμενος με αυτό το κινητό όμως η ζωή δεν

έχει μόνο χαρές αλλά και λύπες. Μια μεγάλη λύπη πέρασα όταν έχασα τη μαμά μου.
Μου λείπει πολύ!

Το πρόσωπο του Νίκου σκυθρώπιασε. Μια βαθιά θλίψη το σκέπασε. Ο Αλέξανδρος καταλάβαινε πόσο κόστιζε η απώλεια της μητέρας στο νέο φίλο του και ιδιαίτερα πόσο του έλειπε η αγάπη, η φροντίδα και η ζεστασιά της αγκαλιάς της. Τον ρώτησε για τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειάς του.

Νίκ: - Με το οικογενειακό μου περιβάλλον δεν τα πάω καλά. Δεν συμπαθώ πολύ ούτε τον αδελφό μου και τη γυναίκα του, ούτε και τους συγγενείς της.

Αλέξ: - Εμένα μου φαίνεσαι πολύ καταδεκτικός και ανοιχτόκαρδος.

Νίκ: - Με τους ξένους ανθρώπους τα πάω πολύ καλά, με τους γείτονες μου, τους χωριανούς μου αλλά πιο πολύ με τους φίλους μου.

Αλέξ: - Θέλεις να ανταλλάξουμε αριθμούς τηλεφώνων και να βρεθούμε για καφέ κάποια μέρα; Το Σάββατο ας πούμε. Έχω ρεπό.

Νίκ: - Ναι .Τι ώρα μπορείς; Κατά τις 7.00 μ.μ είναι εντάξει;

Αλέξ: - Είναι μια χαρά, στις 7.00 μ.μ λοιπόν. Γράψε το τηλεφώνό μου. 69.....αν προκύψει κάτι. Τώρα πρέπει να φύγω γιατί πέρασε η ώρα. Ευχαριστώ για το κέρασμα. Καλό βράδυ.

Νίκ: - Εγώ σ' ευχαριστώ για την παρέα. Καληνύχτα.

Μετά από τρεις μέρες, το Σάββατο στην καφετερία οι δυο νέοι συναντιούνται.

Νίκ: - Γεια σου Αλέξανδρε. Πώς τα πέρασες;

Αλέξ: - Γεια σου Νίκο. Μια χαρά, εσύ;

Νίκ: - Ωραία. Εσύ πώς τα πήγες με τη δουλειά; Κουράστηκες; Αλήθεια δε μου είπες κερδίζεις αρκετά χρήματα;

Αλέξ: - Ναι, όμως δε μου φτάνουν για να αγοράσω μια καλή μηχανή που θέλω.

Νίκ: - Εγώ θα κερδίσω το joker και θα αγοράσω ένα mini Cooper.Είναι το αμάξι των ονείρων μου. Θα έχει χρώμα μπλε και θα είναι αυτόματο. Μου αρέσουν πολύ τα ταξίδια και θέλω να ταξιδέψω με αυτό σε πολλά μέρη. Δεν μπορώ να σκεφτώ τον εαυτό μου καθισμένο σε αναπηρικό καρότσι για όλη την υπόλοιπη ζωή μου, γιατί έτσι δε θα μπορώ να βγαίνω βόλτες και να συναντώ τους φίλους μου. Βλέπεις οι φίλοι

μου είναι πολύ σημαντικοί για μένα. Τους χρειάζομαι κυρίως όταν είμαι στενοχωρημένος. Πάντα περνάω υπέροχα όταν είμαι μαζί τους. Ξέρεις ,Αλέξανδρε, παλιότερα ντρεπόμουν πολύ να κυκλοφορώ ανάμεσα στους άλλους ανθρώπους. Με ενοχλούσε όταν με κοιτούσαν. Πίστευα ότι ένοιωθαν οίκτο για μένα. Τώρα ξέρω ότι με κοιτούν γιατί είμαι ωραίος.

Ο Νίκος γέλασε πονηρά προφέροντας τις τελευταίες κουβέντες.

Αλέξ: - Είσαι πολύ ωραίος και

Μετά από μισή ώρα περίπου ο Αλέξανδρος πρότεινε στο Νίκο να ξαναβρεθούν. Ένιωθε ότι ο Νίκος είναι ένα αξιόλογο παλικάρι και έλπιζε ότι θα γίνουν ξεχωριστοί φίλοι. Γιατί καταλάβαινε ότι πέρα από τις μικρές διαφορές τους ήταν ίδιοι.

3ο Γενικό Λύκειο Γιαννιτσών

Τίτλος Εργασίας: **Με τα μάτια της ψυχής**

Υπεύθυνος Εκπαιδευτικός: Σίμωνης Αθανάσιος

Μαθητική Ομάδα:

Βασιλειάδου Δέσποινα
Βασιλειάδου Κλεονίκη
Βουζβούρης Κων/νος
Γεωργιάδου Ιωάννα
Γεωργιάδου Καλλιόπη
Γρηγοριάδου Σοφία
Εμερζιάδης Ιωακείμ
Καλλιοντζής Γεώργιος
Κεσόγλου Μαρίνα
Μελετιάδου Βασιλική
Μελετιάδου Χρυσή
Ντιούδης Δήμος
Κουμαρτζούδης Χρήστος
Κούση Μαρία
Κουτσοκώστα Μαρία
Παπαδοπούλου Άννα

Με τα μάτια της ψυχής

Ο Δημήτρης Τσακιρίδης είναι 27ετών. Γεννήθηκε στην Έδεσσα και έζησε μέχρι τα 15 του χρόνια στα Γιαννιτσά με την οικογένεια του.

Από την αρχή της ζωής του δε στάθηκε τυχερός, η πρόωρη γέννηση του στάθηκε η αιτία να ζήσει τους 2 πρώτους μήνες στην θερμοκοιτίδα. Οι γιατροί θέλοντας να σώσουν τον εγκέφαλο του χορηγήσαν υπερβολική δόση οξυγόνου με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί βλάβη στα μάτια του. Κάηκαν οι αρτηρίες και επιπλέον προκλήθηκε ζημιά στους φακούς και τους κερατοειδείς. Αρχικά, μπορούσε να διακρίνει χρώματα και παραστάσεις. Όμως με τον καιρό όλα ξεθώριαζαν. . . . σήμερα ζει στο απόλυτο σκοτάδι ένα ιατρικό λάθος στάθηκε η αιτία να χάσει ο Δημήτρης τη σημαντικότερη των πέντε αισθήσεων, την όραση του! Και δεν ήταν ο μόνος. . . . την ίδια περίοδο το ίδιο ιατρικό λάθος, που οφειλόταν τόσο στην έλλειψη συστημάτων ρύθμισης της ποσότητας οξυγόνου που διοχετεύεται στις θερμοκοιτίδες όσο και στην προχειρότητα των γιατρών, στέρησε από μια πληθώρα παιδιών άλλοτε την όραση, άλλοτε τη διανοητική πληρότητα ενώ υπήρξε επίσης και η αιτία πρόκλησης αυτισμού. Ωστόσο, ο Δημήτρης παρ' όλες τις δυσκολίες που αντιμετώπισε και συνεχίζει να αντιμετωπίζει, βλέπει τη ζωή από μια αισιόδοξη πλευρά. ο ίδιος δηλώνει οπωσδήποτε μου προκαλεί αργή προς τους συγκεκριμένους γιατρούς που είτε άθελα τους είτε από έλλειψη γνώσης στέρησαν το δικαίωμα από μένα και πολλούς άλλους να ζήσουμε μια φυσιολογική ζωή αλλά δοξάζω το θεό που όλες οι άλλες αισθήσεις μου λειτουργούν κανονικά και ταυτόχρονα έχω τις σπουδές μου και την επικοινωνία με τους ανθρώπους γύρω μου.

Η εκπαίδευση όμως έπαιξε σημαντικό ρόλο στην εξέλιξη του Δημήτρη παρ' όλες τις δυσκολίες που αντιμετώπισε, είχε το ψυχικό σθένος να διεκδικήσει τα δικαιώματά του για μόρφωση. Ζώντας σε μια κλειστή κοινωνία όπως τα Γιαννιτσά, όπου οι άνθρωποι δεν είναι σωστά ενημερωμένοι, αναγκάστηκε να απομονωθεί. Οι γονείς του, όντας υπερπροστατευτικοί τον κράτησαν κλεισμένο στο σπίτι μέχρι τα 15 του χρόνια, στερώντας του έτσι τη βασική μόρφωση που έπαιρναν τα παιδιά της ηλικίας του. Κάτι τόσο δεδομένο που όμως για τον Δημήτρη ήταν απλά ένα όνειρο με τη δίκη του πρωτοβουλία και τη θερμή υποστήριξη της μητέρας του, της μοναδικής μορφής που θυμάται από τα παιδικά του χρόνια, κατόρθωσε να εισαχθεί το '94 στη σχολή τυφλών της Θεσσαλονίκης. Ωστόσο, ο ίδιος παραδέχτηκε πως ήταν αρκετά δύσκολο να εγκατασταθεί σε μια άλλη πόλη με ξένους ανθρώπους. Τον πρώτο καιρό η προσαρμογή σ' ένα ξένο περιβάλλον δεν ήταν και τόσο εύκολη. Την πρώτη μέρα μάλιστα ξέσπασε σε κλάματα, θέλοντας να γυρίσει πίσω στο σπίτι

του. Εντούτοις η θέληση του για να αποκτήσει γνώσεις ήταν πολύ μεγαλύτερη. Όντας μια δυναμική προσωπικότητα, πείσμων, προσαρμόστηκε και κατάφερε σήμερα να έχει αποκτήσει το δικό του κύκλο στη Θεσσαλονίκη καθώς και να αποκτήσει πολλές εμπειρίες ασχολούμενος με πολλές δραστηριότητες. Εκεί έμαθε κινητικότητα, δηλαδή πως να κινείται με μαστούνι μέσα, έξω από τη σχολή αλλά και σε πολλές περιοχές της Θεσσαλονίκης. Στη σχολή τυφλών επίσης διδάχτηκε καθημερινές δεξιότητες, δηλαδή πως να εξυπηρετεί μόνος του τις καθημερινές ανάγκες του μέσα σ' ένα σπίτι. Μάλιστα η εγγραφή του στη σχολή τυφλών στάθηκε η αφορμή της γέννησης του ονείρου του να γίνει μουσικός αφού εκεί ανακάλυψε την κλίση του σ' αυτό τον τομέα. Παράλληλα παρακολουθούσε μαθήματα πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Κατάφερε να ολοκληρώσει τις 3 πρώτες τάξεις του δημοτικού μαζί και συνέχισε κανονικά την υπόλοιπη εκπαίδευση του στην οποία συμπεριλαμβάνεται η μάθηση της γραφής breil, την οποία έμαθε σε 2 μήνες. Ο ίδιος μας είπε πως του φάνηκε αρκετά εύκολη γιατί είχε πολύ πείσμα να μάθει γράμματα. Η γραφή breil μπορεί να είναι ογκώδης και να χρειάζεται επεξεργασία, αλλά εξυπηρετεί πολύ, εμάς που έχουμε πρόβλημα και δεν πρέπει να αντικατασταθεί με τίποτα άλλο. Το ευτύχημα είναι ότι ο καινούργιος νόμος του υπουργείου παιδείας αναγνωρίζει τη γραφή breil ως επίσημη γλώσσα γραφής των τυφλών.

Αφού τελείωσε το δημοτικό μέσα σε 4 χρόνια, συνέχισε κανονικά το γυμνάσιο και το λύκειο και σήμερα βρίσκεται στο πανεπιστήμιο Μακεδονίας, στο τμήμα μουσικής επιστήμης και τέχνης. Το ανήσυχο πνεύμα του δεν τον άφησε να αρκεστεί μόνο στις πανεπιστημιακές σπουδές. Παράλληλα, παρακολουθεί ωδείο, κλασική φωνητική, παίζει πιάνο, παρακολουθεί μαθήματα σολφέζ και είναι στα ανώτερα θεωρητικά μουσικής, στο δεύτερο έτος ειδικό αρμονίας.

Πολλοί από εμάς ίσως έχουμε δει το Δημήτρη στην τηλεόραση όπου έχει παρουσιάσει ένα πρόγραμμα, το λεγόμενο sibeliouy. Στο πρόγραμμα αυτό μπορεί κάποιος τυφλός να γράφει και να επεξεργάζεται την παρτιτούρα του στον Η/Υ. Πρόκειται για ένα πρόγραμμα ευεργετικό για τους τυφλούς μουσικούς και η πραγματοποίησή του μάλιστα προϋποθέτει σκληρή, επίμονη και χρονοβόρα διαδικασία. Το έναυσμα για την υλοποίηση του προγράμματος αυτού, στάθηκε η μεγάλη αγάπη του για την μουσική και η θέληση του να βοηθήσει όλους τους συμπάσχοντες του. Και αυτό γιατί στα ωδεία η εκμάθηση αρμονίας απαιτεί ασκήσεις με παρτιτούρες. Ως τώρα στην Ελλάδα όσοι σπούδαζαν αυτό το μάθημα έπρεπε την παρτιτούρα που έγραφαν στη γραφή breil να την μετέτρεπαν με τη συνεργασία του καθηγητή σε γραφή βλεπόντων. Αυτό όμως ήταν κάτι χρονοβόρο και κοπιαστικό, με

αποτέλεσμα να μειώνεται η παραγωγικότητα των τυφλών σπουδαστών. Λύση στις δυσκολίες αυτές έδωσε η καινοτομία αυτή του Δημήτρη. Με τη συνδρομή μιας καθηγήτριας του, της κύριας Μαρίας Γεωργιάδου άρχισε η αναζήτηση ενός προγράμματος που θα διευκόλυνε τον Δημήτρη στο μάθημα του και ταυτόχρονα θα το έκανε και πιο ευχάριστο. Και η διαδικασία ξεκίνησε...

Αυτός και ο φίλος του αναζήτησαν στο διαδίκτυο απ' όπου και βρήκανε ένα πρόγραμμα μιας γνωστής αμερικανικής εταιρίας. Χωρίς να χάσουν χρόνο, αγόρασαν το απαραίτητο λογισμικό και άρχισαν να το προσαρμόζουν στα ελληνικά, σε συνεργασία μ' αυτήν την εταιρία. Μετά την τελειοποίηση του, ξεκίνησε ένας αγώνας προώθησης του. Έγινε μια εισήγηση στο πανεπιστήμιο Μακεδονίας όσον αφορά το *sibelious*, η οποία έγινε ομόφωνα δεκτή. Στη συνέχεια πήγε στην Αθηνά στο μέγαρο μουσικής. στις 30 Δεκεμβρίου του 2006, έγινε κάτι αξιοσημείωτο, το οποίο χαρακτήριζε ευχάριστα στην μνήμη του. Βραβεύτηκε από το γνωστό ηθοποιό Woody Allen για την υλοποίηση της ερευνάς και του πρόσφερε τη δυνατότητα να σπουδάσει στο εξωτερικό.

Στη μέχρι τώρα πορεία του ο Δημήτρης είχε στο πλευρό του τους γονείς του αλλά κυρίως τη μητέρα του, απ' την οποία είχε μια έντονη και ιδιαίτερη στήριξη στο να σπουδάσει καθώς γνώριζε "εξ' ιδίας" την αξία της μόρφωσης. Αν και ο πατέρας του ήταν στην αρχή επιφυλακτικός, θέλοντας να τον προστατέψει απ' τη σκληρότητα του έξω κόσμου, βλέποντας αργότερα την πρόοδο του γιου του, στήριξε την επιλογή του. Θέρμος υποστηρικτής του είναι επίσης ο κατά 2 χρόνια μεγαλύτερος αδελφός του, ο οποίος τον ωθεί πάντα για το καλύτερο, καθώς και η καθηγήτρια του με τον καλύτερο φίλο του. Παρότι ο Δημήτρης αποδείχτηκε ένα ικανό και δραστήριο άτομο, η κοινωνία αντιμετωπίζει επιφυλακτικά και άνισα τα άτομα με αναπηρία. Δυστυχώς τα άτομα με αναπηρία δεν έχουν ίση αντιμετώπιση με όλους τους υπόλοιπους.

Όσον αφορά στην επαγγελματική αποκατάσταση, η πολιτεία στέκεται αδιάφορη. Το εύρος των επαγγελμάτων για ανθρώπους με αναπηρία είναι ασφυκτικά περιορισμένο. Στην Ελλάδα το μόνο κατοχυρωμένο επάγγελμα για τυφλούς είναι αυτό του τηλεφωνητή. Όμως και αυτό τείνει να εκλείψει καθώς όλα τα τηλεφωνικά κέντρα μετατρέπονται σε ψηφιακά. Αντίθετα στο εξωτερικό, οι κοινωνίες είναι οργανωμένες και δίνονται ίσες ευκαιρίες σε τυφλούς και σε άτομα γενικά με αναπηρίες. Συγκεκριμένα οι τυφλοί μπορούν να ακολουθήσουν επαγγέλματα που έχουν να κάνουν με τη λογιστική, τους Η/Υ, τη δημοσιογραφία. Απορροφούνται επίσης σε θέσεις γραμματέων, γραφιστών, ενώ άτομα με μερική όραση εργάζονται και σε χειρονακτικές εργασίες, όπως για παράδειγμα κάποιες βιομηχανίες. Υπάρχουν επίσης και

εκπαιδευτικοί σε αντίθεση με την Ελλάδα, όπου εκπαιδευτικός μπορεί να γίνει κάποιος μόνο στις σχολές τυφλών. Γενικότερα είναι απογοητευτικό το γεγονός ότι δεν υπάρχει εμπιστοσύνη στην εργασία του τυφλού. και είναι ακόμη πιο απογοητευτικό το να απορρίπτονται τυφλοί από κάποια ανώτερα πανεπιστημιακά ιδρύματα. Όπως για παράδειγμα σε τμήματα πολυτεχνείου που έχουν να κάνουν με το χειρισμό Η/Υ. Και αυτό διότι ειδικά σε κλάδους που αφορούν στους Η/Υ, οι τυφλοί παρουσίαζαν ιδιαίτερη κλίση. Ζωντανό παράδειγμα ο Δημήτρης. Πρόκειται λοιπόν για ένα συνεχή αγώνα με στόχο τη διεύρυνση επαγγελματών. Ο στόχος αυτός όμως φαίνεται να παραμένει ανεκπλήρωτος αφού δυστυχώς ο κόσμος δε γνωρίζει τα συστήματα και τα βοηθήματα που μπορεί να χρησιμοποιήσει ένας τυφλός στην εργασία του. Πιο συγκεκριμένα, υπάρχουν ειδικά συστήματα ομιλίας που εγκαθίστανται στον Η/Υ που έχουν πολύ υψηλό κόστος αλλά δεν υπάρχει καμία επιδότηση από την πολιτεία. Επίσης υπάρχουν και διάφορα βοηθήματα υγείας, όπως ο μετρητής ζάχαρου που είναι ομιλών, θερμόμετρα και πιεσόμετρα που μπορεί να τα αποκτήσει κάποιος τυφλός μόνο με δικά του έξοδα. Πρόσφατα βέβαια τα δημόσια ταμεία, άρχισαν να καλύπτουν οικονομικά κάποια βοηθήματα, όπως το λευκό μπαστούνι και να μειώνουν το Φ.Π.Α. στα βοηθήματα των ανάπηρων. Τέλος, σύμφωνα με τον καιρό που θα ψηφιστεί στη βουλή, θα χορηγούνται δωρεάν τεχνικά βοηθήματα σε μαθητές της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Τα άτομα με αναπηρία όμως ευελπιστούν να γίνουν κάποιες αλλαγές και χορήγηση τεχνικών συστημάτων και στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Εκπρόσωπος τους είναι ο πανελλήνιος σύνδεσμος και η ομοσπονδία τυφλών η οποία τους υποστηρίζει και επιδιώκει το καλύτερο γι' αυτούς.

Το καλύτερο όμως περιμένει και ο Δημήτρης για την ζωή του. θέλει πάση θυσία σ' αυτόν τον 1, 5 χρόνο να πάρει το πτυχίο του, να τελειώσει τα μαθήματα ωδείου, να πάρει το πτυχίο αρμονίας και φωνητικής, να βρει μια καλή δουλειά και επιτέλους να ζει ανεξάρτητος, χωρίς τη βοήθεια κανενός, που είναι και το μεγαλύτερο του όνειρο. Και αν δε τα πέτυχε αυτά ο Δημήτρης δεν πρόκειται να σταματήσει. Δεν είναι μεμψίμοιρος, αντίθετα πιστεύει ότι ο ίδιος μπορεί να καθορίσει τη μοίρα του και δεν το φοβίζεται το άγνωστο. Το μόνο που μπορεί να φοβάται είναι η πιθανότητα, όταν θα πάρει το βιονικό μάτι, ο κόσμος που θα αντικρίσει να μην ικανοποιεί αυτόν της φαντασίας του.

Αν και στον Δημήτρη λείπει μια από τις πέντε αισθήσεις, ολόκληρη η ζωή του αποτελεί απόδειξη στο ότι δεν υστερεί ούτε στο ελάχιστο σε σχέση με όλους τους υπόλοιπους αρτιμελείς. Αντιθέτως, όπως υποστηρίζουν και οι επιστήμονες, όταν λείπει μια αίσθηση, όλες οι υπόλοιπες αναπληρώνονται. Όμως αξίζει να σημειωθεί, πως για να πετύχει αυτό, πρέπει να

υπάρχει θέληση από το ίδιο το άτομο. Διότι, αν δεν εκμεταλλευτεί κάποιος τα χαρίσματα του, εννοείται πως δε θα τα αξιοποιήσει κιόλας. Ο Δημήτρης, δεν το έχει βάλει ποτέ κάτω. Συνεχίζει να ονειρεύεται και τα βλέπει το μέλλον του, όχι όπως το βλέπουμε εμείς, αλλά με τα μάτια της ψυχής...

**Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Έδεσσας
(ΕΕΕΕΚ Έδεσσας)**

Τίτλος Εργασίας: **Βασίλεψε, βασίλεψε, φωτεινέ ήλιε**

Υπεύθυνη Εκπαιδευτικός: Σκοπελίτη Βασιλική

Μαθητική Ομάδα:

Κοτανίδου Σοφία

Μήνου Κυριακή

Χριστάκης Δημήτριος

Σταύρου Ελένη

Βαρτέσκας Νικόλαος

Εισαγωγή

Αρχικά επιλέχθηκε από τη συντονίστρια εκπαιδευτικό το άτομο, από το οποίο η ομάδα θα ζητούσε συνέντευξη. Στην προκειμένη περίπτωση ήταν η μητέρα ενός παιδιού με αναπηρία, που φοιτά στο ΕΕΕΕΚ Έδεσσας. Στη συνέχεια το άτομο αυτό ενημερώθηκε πλήρως για τη διαδικασία και είχε την ευκαιρία να δει τις ερωτήσεις προτού συναινέσει. Η συντονίστρια ενημέρωσε και το μαθητή του σχολείου ότι η μητέρα του θα έδινε συνέντευξη για τη ζωή και τις δυσκολίες της, ώστε να μην υπάρξει κανένα πρόβλημα.

Η επόμενη φάση ήταν να ενημερωθεί η ομάδα των μαθητών για τους στόχους και τη διαδικασία του προγράμματος. Στη συνέχεια καθορίστηκε η μέρα και η ώρα της συνέντευξης από τη μητέρα του παιδιού με αναπηρία και επιλέχθηκε μια από τις αίθουσες του σχολείου, όπου θα υπήρχε ησυχία.

Η συνέντευξη κράτησε περίπου 1 ώρα. Οι ερωτήσεις είχαν γραφτεί σε χαρτάκια, τα οποία είχαν μπει σε ένα δοχείο και ο κάθε μαθητής επέλεγε τυχαία ένα και διάβαζε την ερώτηση στη συνεντευξιαζόμενη. Παρόντες πέρα από την ομάδα των μαθητών, τη συνεντευξιαζόμενη και τη συντονίστρια, ήταν μια ακόμη συνάδελφος εκπαιδευτικός του σχολείου, που είχε επίσης αναλάβει πρόγραμμα αγωγής υγείας, και η ψυχολόγος του σχολείου.

Βασίλεψε, βασίλεψε, φωτεινέ ήλιε

Καλημέρα σε όλους σας. Με λένε Καίτη και ζω στην Έδεσσα με το γιο μου. Με το μοναχογιό μου, που τον λατρεύω. Όταν τον γέννησα ήμουν η πιο χαρούμενη γυναίκα στον κόσμο. Μέχρι που οι γιατροί μου είπαν ότι έχει εγκεφαλική παράλυση. Και τότε ξεκίνησε ο αγώνας μου. Με πολλή δουλειά, πολλές θεραπείες και πολύ κουράγιο καταφέραμε να βελτιώσουμε το πρόβλημα και σήμερα, σχεδόν 20 χρόνια μετά, το παιδί μου είναι πολύ καλά και αντιμετωπίζει πια μόνο μικροπροβλήματα.

Οι μέρες μας περνούν πια ήρεμα. Για παράδειγμα χθες το πρωί ξυπνήσαμε μαζί στις 6 και πήραμε πρωινό. Εγώ έφυγα έπειτα για τη δουλειά μου και το παιδί κοιμήθηκε ως την ώρα που ξύπνησε πάλι για να πάει στο σχολείο. Μετά τη δουλειά και το σχολείο βρεθήκαμε και

πάλι στο σπίτι για να φάμε μεσημεριανό. Κατά τη διάρκεια του φαγητού συζητήσαμε για τα μαθήματα που έκανε το παιδί στο σχολείο, για ό,τι του άρεσε και του έκανε εντύπωση. Κι έπειτα κοιμηθήκαμε για να ξεκουραστούμε. Το απόγευμα κατεβήκαμε για λίγο στην αγορά, για να αγοράσει το παιδί κάτι που ήθελε και έπειτα εκκλησιαστήκαμε. Το βράδυ που γυρίσαμε στο σπίτι ήμασταν πολύ ήρεμοι και ήσυχοι και έτσι κοιμηθήκαμε.

Έτσι πέρασε η μέρα μας. Και έτσι κυλάει και η καθημερινότητα μας. Βέβαια υπήρξαν και καλύτερες και χειρότερες μέρες από αυτή στη ζωή μας. Οι καλύτερές μας μέρες είναι όταν ο γιος μου έρχεται σε επαφή με άλλα παιδιά, όταν για παράδειγμα πηγαίνουμε επίσκεψη στην αδερφή μου και ασχολείται με τα ξαδέρφια του. Εκεί είναι που ξεχνιέται και γίνεται ένας άγγελος. Οργανώνει δραστηριότητες για τα παιδιά, παίζουν όλοι μαζί και είναι εξαιρετικά χαρούμενος. Και το ίδιο και εγώ. Υπάρχουν όμως και δύσκολες ημέρες. Όταν έρχεται η ώρα να κάνουμε εξετάσεις για την υγεία του και εκείνος είναι αρνητικός. Και δεν καταλαβαίνει ότι όλα αυτά γίνονται για το δικό του το καλό. Η αλήθεια είναι ότι όταν από τα γεννοφάσκια σου η ζωή σου είναι ένας αγώνας δρόμου για να ζήσεις και χρειάζεται συνεχώς εξετάσεις, το ποτήρι είναι ήδη γεμάτο και με δυσκολία μπαίνουν οι επόμενες σταγόνες. Τον καταλαβαίνω, αλλά αυτός ο δρόμος είναι μονόδρομος και δεν έχουμε άλλες επιλογές. Επίσης, δυσκολίες συναντάμε όταν πρέπει να παρευρεθούμε σε μια εκδήλωση, όπως για παράδειγμα σε ένα γάμο ή σε μία συνέλευση, και χρειάζεται να ενσωματωθεί σε μια τόσο μεγάλη ομάδα ανθρώπων.

Μέσα σε όλες αυτές τις δοκιμασίες υπήρξαν άνθρωποι που με στήριξαν και με υποστήριξαν. Πρώτος και καλύτερος ο γιατρός που κράτησε το παιδί μου στη ζωή, έπειτα η μικρή μου αδελφή και ο γαμπρός μου, ο ψυχολόγος του ΚΔΑΥ, οι υπεύθυνοι του σωματείου ατόμων με ειδικές ανάγκες, ορισμένοι από τους δασκάλους του και κυρίως ο πρώτος γυμναστής του στο δημοτικό. Οι άνθρωποι αυτοί βοήθησαν το παιδί να κοινωνικοποιηθεί και να ξεπεράσει τα προβλήματα υγείας. Ειδικά ο γυμναστής τον βοήθησε να μάθει να στηρίζεται και να έχει ισορροπία.

Ωστόσο, υπήρξαν και άνθρωποι, που με δυσκόλεψαν και με έκαναν να νιώσω άσχημα. Δυστυχώς ανάμεσα σε αυτούς συγκαταλέγονται και πολύ κοντινά μου πρόσωπα, όπως ο άνδρας μου και τα πεθερικά μου. Επίσης, όλοι οι γονείς του χωριού, στο οποίο ζούσα, όταν γεννήθηκε ο γιος μου κράτησαν μια αποστασιοποιημένη θέση απέναντί μου, χαρακτηριστικό των μικρών κοινωνικών ομάδων. Αρνητική ήταν και η στάση που είχαν οι δάσκαλοι του νηπιαγωγείου και των πρώτων τάξεων του δημοτικού του. Ακόμη και οι υπεύθυνοι του σωματείου των ατόμων με ειδικές ανάγκες με αντιμετώπισαν αρχικά με επιφυλακτικότητα

και καχυποψία και δεν με δέχτηκαν παρά μόνο όταν με γνώρισαν καλύτερα. Βέβαια, η καχυποψία είναι κάτι που ακόμη και σήμερα αντιμετωπίζω από τους ανθρώπους που συναντώ, αλλά και από πολλούς από τους γνωστούς μου. Ωστόσο, όλα αυτά τα αφήνω πίσω μου και ατενίζω το μέλλον με αισιοδοξία.

Βλέποντας το παιδί μου κάνω όνειρα. Τα όνειρά μου είναι απλά. Επιθυμώ να δω μεγαλύτερη βελτίωση στο πρόβλημά του και να τον δω κάποια στιγμή να δουλεύει και να μπορεί να συντηρήσει ο ίδιος τον εαυτό του. Θα ήθελα να δουλέψει σε ένα γραφείο, καθώς είναι ευγενικός και κοινωνικός και πιστεύω ότι μπορεί να προσφέρει πολλά. Και μέσα μου καίει πάντα μια κρυφή φλόγα: έχω τη ζωντανή ελπίδα ότι θα έρθει ένας καιρός που, με τη βοήθεια του Θεού, δεν θα υπάρχουν αναπηρίες. Όπως όταν ο Χριστός ήταν στη γη και έκανε θαύματα και ανέστησε νεκρούς και γιάτρεψε κουτσούς, τυφλούς, χωλούς, έτσι και όταν θα φέρει τη βασιλεία του εδώ στη γη, θα γιατρέψει παγκόσμια όλη την ανθρωπότητα από τις αρρώστιες και τις αναπηρίες. Αρκεί εμείς να τον εμπιστευτούμε και να πιστεύουμε και να ζούμε όπως θέλει ο Θεός και ο Χριστός για να απολαύσουμε ένα τέτοιο μέλλον.

Δίπλα στα όνειρά μου φωλιάζουν όμως και φόβοι. Φόβοι για το τι θα απογίνει το παιδί μου, όταν εγώ δεν θα ζω πια. Φόβοι ότι θα τον χρησιμοποιήσουν και θα τον εκμεταλλευτούν, φόβοι ότι το παιδί μου θα αναγκαστεί να ζει και να δουλεύει για ένα κομμάτι ψωμί, φόβοι ότι η ασθένειά του μπορεί να χειροτερέψει από κάτι που μπορεί να του συμβεί, για παράδειγμα από ένα χτύπημα ή ένα τρακάρισμα.

Ξέρετε, όσοι είναι έξω από μια τέτοια κατάσταση δεν μπορούν να καταλάβουν εύκολα. Και όταν ζεις κάτι τέτοιο, νιώθεις συνεχώς ότι δεν έκανες ή δεν κάνεις όσα πρέπει. Και αυτό επηρεάζει την ψυχολογική σου κατάσταση. Έτσι κι εγώ, από την αρχή της ασθένειας του γιου μου αισθανόμουν ότι όσα έκανα δεν ήταν αρκετά. Τώρα όμως συμφιλιώθηκα με τις δυνατότητές μου και κατάλαβα ότι κάνω ό,τι καλύτερο για το παιδί μου, που το αγαπώ περισσότερο και από τη ζωή μου.

Η ζωή μου σήμερα είναι απλή και ήρεμη. Προσπαθώ να βλέπω τις καταστάσεις με αισιοδοξία. Όλα γύρω μου τα χρωματίζω με τα αγαπημένα μου χρώματα, λιλά και οιοπνευματί, ή με τα αγαπημένα χρώματα του παιδιού μου, κόκκινο, πράσινο, κίτρινο και σιέλ. Αν μου ζητούσε κάποιος να χρωματίσω το παρελθόν μου, θα έλεγα ότι του ταιριάζει το μαύρο, στο παρόν μου αρμόζει το ροζ και το μέλλον μου το φαντάζομαι πολύχρωμο, όπως ένα κομμάτι της φύσης με όλα τα χρώματα του Θεού.

Για το τέλος, θα ήθελα να μοιραστώ μαζί σας ένα τοπικό τραγούδι, που είναι σαν να γράφτηκε για μένα, για να περιγράψει τη ζωή μου.

Βασίλειψε, βασίλειψε, φωτεινή ήλιε
Και εσύ ξάστερο φεγγάρι
Φύγε και πνίξου

Μαύριζε δάσος μαύριζε αδελφέ μου
Οι δυο μαζί καρβουνιασμένοι
Εσύ για τα δικά σου φύλλα
Εγώ για τα δικά μου νιάτα

Τα δικά σου φύλλα δάσος αδελφέ μου
Πάλι θα σου ξαναγυρίσουν
Τα δικά μου νιάτα δάσος αδελφέ μου
Ποτέ δεν θα γυρίσουν.

Το τραγούδι είναι κάτι που αγαπώ πολύ και θα ήθελα κάποια μέρα να βγάλω ένα CD με τα τραγούδια που θέλω να πω στους ανθρώπους, με τα τραγούδια που να εκφράζουν τη ζωή μου, τους πόνους και τις θλίψεις μου. Θα ήθελα πολύ να μου δοθεί η ευκαιρία να εκφραστώ με αυτό τον τρόπο. Να εκφράσω ότι πέρασα, περνάω, χαίρομαι, φοβάμαι, αγαπώ και ονειρεύομαι.

Κλείνοντας θα σας πω ότι οι πιο όμορφες στιγμές μου, που δεν τις αλλάζω με τίποτε στον κόσμο, είναι όταν κάνω μακριούς περιπάτους με το παιδί μου και συζητάμε για διάφορα θέματα, όταν με βοηθά να διακοσμήσω το σπίτι μας ή να μαγειρεύω.

Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων
Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας
ΕΠΕΑΕΚ II

Αναπηρία και Αυτοεκτίμηση.
Μια γέφυρα αλληλοεκτίμησης
αρτιμελών και αναπήρων

Αγωγή Υγείας
Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πέλλας
Ιούνιος 2007

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΑΕΚ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αρχικής
Επαγγελματικής Κατάρτισης

**ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΝΕΟΤΗΤΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

ISBN : 978-960-89169-1-3